

[DOKUMEN INI BELUM DISEMAK]

PARLIMEN KESEBELAS

PENGGAL PERTAMA

MESYUARAT PERTAMA

Bil. 16

Khamis

10 Jun 2004

K A N D U N G A N

RANG UNDANG-UNDANG:

Rang Undang-undang Perbekalan (Penguntukan Semula
Peruntukan Perbelanjaan) 2004

Jadual:-

Jawatankuasa:-

Maksud B. 29	(Halaman 1)
Maksud B. 30	(Halaman 29)
Maksud B. 31	(Halaman 42)
Maksud B. 49	(Halaman 86)
Maksud B. 52	(Halaman 102)
Maksud B. 70	(Halaman 125)
Maksud B. 71	(Halaman 151)

Kandungan (Samb.)**USUL:**

Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan
Perbelanjaan) 2004

Jawatankuasa:-

Maksud P. 29	(Halaman 1)
Maksud P. 30	(Halaman 29)
Maksud P. 31	(Halaman 42)
Maksud P. 34	(Halaman 75)
Maksud P. 44	(Halaman 85)
Maksud P. 49	(Halaman 86)
Maksud P. 52	(Halaman 102)
Maksud P. 70	(Halaman 125)
Maksud P. 71	(Halaman 151)

Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada
Peraturan Mesyuarat

(Halaman 123)

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Khamis, 10 Jun 2004

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng)
mempengerusikan Mesyuarat]

RANG UNDANG-UNDANG

**RANG UNDANG-UNDANG PERBEKALAN
(PENGUNTUKAN SEMULA PERUNTUKAN PERBELANJAAN) 2004**

DAN

USUL

**ANGGARAN PEMBANGUNAN
(PENGUNTUKAN SEMULA PERUNTUKAN PERBELANJAAN) 2004**

Jawatankuasa

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula pertimbangan atas “Rang Undang-undang Perbekalan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 dan Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 dalam Jawatankuasa sebuah-buah Majlis.” ***[Hari Kedua]***

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) ***mempengerusikan Jawatankuasa***]

Maksud B.29 [Jadual] –

Maksud P.29 (Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] -

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Bekalan B.29 dan Kepala Pembangunan P.29 di bawah Kementerian Tenaga, Air dan

Komunikasi dikemukakan untuk dipersetujukan. Saya juga minta Yang Berhormat bagi Bentong untuk menyambung ucapan.

10.05 pagi.

Tuan Liow Tiong Lai [Bentong]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya ingin sambung perbahasan Maksud B.29, Butiran 03000 – Perkhidmatan Pembetulan dan Kawal Selia.

Tuan Pengerusi, saya ingin menyentuh perkhidmatan IWK yang telah banyak diperbincangkan pada sesi Parlimen penggal yang lalu di mana ramai Ahli Parlimen telah merayu kepada kerajaan agar dapat mengkaji semula kadar bayaran bagi rumah kedai yang dikatakan agak terlalu tinggi. Pada masa itu kerajaan telah pun memberi satu jawapan bahawa kerajaan akan mengkaji semula termasuk tunggakan-tunggakannya sama ada boleh kita menggunakan kadar yang baru.

Sehingga hari ini kita tidak tahu lagi perkembangan yang terkini dan saya memerlukan penjelasan daripada kementerian agar kadar ini boleh dikaji dengan cepat dan dimaklumkan kepada semua pengguna, kerana seperti mana kita sedia maklum ramai pengguna masih lagi tidak mengetahui perkembangan yang terkini dan banyak tunggakan belum lagi dibayar dan di mana sekarang IWK masih lagi mengenakan saman ke mahkamah dan ini tidak memberi satu keadaan yang elok bagi kerajaan. Kita berharap keadaan ini dan diselesaikan secara baik dan satu penyelesaian yang sempurna dapat dicari.

Berhubung dengan pembetulan, saya ingin mendapat tahu dari segi kawal selia, siapa sebenarnya yang memantau kerja-kerja IWK kerana kita dapati banyak kolam najis yang terdapat di persekitaran terutamanya di kawasan saya kawasan Bentong ada terdapat kolam-kolam najis yang telah penuh dengan najis yang sudah keras dan airnya mengalir masuk ke longkang dan ini menyebabkan bau busuk yang terlalu kuat dan ini tidak mendatangkan kebaikan kepada penduduk-penduduk di sekitar.

Seperti mana kita tahu bahawa kolam-kolam najis ini perlu diselenggarakan dengan baik iaitu *pump oxidation* itu perlu sentiasa berjalan dan apabila terhenti, pihak IWK tidak membaik pulihnya dengan cepat, maka ia menjadikan mendakan. Najis-najis ini akan mendak dan menjadi keras. Apabila keras, semakin hari semakin tebal mendakan ini menyebabkan kolam itu cetek dan kolam ini apabila hujan, air akan

mengalir keluar ke longkang-longkang dan menyebabkan banyak masalah kepada penduduk-penduduk di sekitar kolam tersebut.

Oleh itu, saya ingin tahu, apakah tindakan yang telah diambil oleh kerajaan ataupun pihak Jabatan Pembetungan terhadap kerja-kerja IWK yang tidak menepati standard ataupun *benchmark* yang telah kita tetapkan. Kita wujudkan IWK ini sebenarnya adalah untuk memastikan air yang keluar dari kolam itu bersih dan boleh dimasukkan ke sungai dan dengan itu kita akan mendapati persekitaran yang bersih tetapi pada hari ini apabila kolam-kolam najis ini tidak dijaga dengan baik, maka perkara sebaliknya berlaku iaitu air-air tidak bersih terus masuk ke longkang dan masuk ke sungai. Ini tidak menepati matlamat kita untuk mewujudkan IWK. Oleh itu, perkhidmatan IWK perlulah dikaji semula dengan sedalam-dalamnya bagaimana boleh ia memberikan satu perkhidmatan yang lebih baik.

Kita ingin juga mendapat maklumat daripada kementerian, perkhidmatan IWK ini sepatutnya perlu diwujudkan di setiap daerah, bukannya di zon-zon sahaja kerana pada masa sekarang kita mengutip bayaran di setiap daerah tetapi tidak ada perkhidmatan di peringkat daerah...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Sri Gading.

Tuan Liow Tiong Lai: Sila Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Tuan Pengerusi, selamat pagi Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Terima kasih.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Salam sejahtera Tuan Yang di-Pertua. Bentong ini memang Ahli Parlimen yang hebatlah. MCA pilih dia tidak salah oranglah... [Ketawa] Dan patut naik pangkat pun sebenarnya...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Soalan Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Ini pun soalan saya jugalah. IWK ini, Indah Water ini, huh..indah. "Indah" dalam bahasa Melayu "cantik", "molek," tetapi perkhidmatan – zero.... [Ketawa] Tukar namalah "buruk Water"lah. Dia buat silap salah, dan kesalahan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Bentong ini satu kesalahan yang besar, pencemaran. Siapa boleh ambil tindakan atas dia. Kalau orang perseorangan....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: macam-macam agensi akan datang hendak...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, soalan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Ini soalanlah Tuan Pengerusi. Saya akan tanya dia...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau Yang Berhormat hendak ucap nanti saya boleh beritahu.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tidak Tuan Pengerusi, saya soal pada dia ini, siapa hendak ambil tindakan, itu soalan. Itu berupa soalan. Jelas terang, soalan, siapa hendak ambil tindakan. Kalau orang perseorangan wah! Meluru, macam-macam agensi hendak saman, hendak ambil tindakan dan sebagainya. IWK ha! Ha! Oh! Mentang-mentang *you* 'indah', *nobody* yang hendak *take care* tentang benda-benda yang sudah benar-benar menyalahi undang-undang. Mungkin dia telah melanggar syarat-syarat perjanjian dia. Saya harap Bentong yang cerdik dan pandai, hebat ini dapat memberikan penjelasan. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat bagi Sri Gading, kerana memanglah itu tujuan saya membangkitkan masalah ini kerana saya dapati bahawa penguatkuasaan terhadap IWK memang kurang. Penguasaan terhadap kerja-kerja yang dijalankan itu nampaknya macam tiada seperti yang dikatakan oleh Sri Gading itu memang kita merasa kesallah. Apabila tidak ada tindakan penguat kuasa maka IWK boleh endah tak endah sahajalah. Bila hendak buat dia datang, bila tidak hendak buat dia pun tidak kisah kerana tidak ada tindakan penguatkuasaan.

Saya rasa sudah tiba masanya kerajaan perlu bertindak keras terhadap IWK ini. Sekiranya kerja-kerja tidak dijalankan dengan baik, maka tindakan yang keras dan tegas perlu diambil dengan segera agar IWK sedar bahawa tanggungjawab utama yang diberi kepadanya adalah untuk menjaga *sewage system*...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Ayer Hitam.

Tuan Liow Tiong Lai: Sila Ayer Hitam.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ayer Hitam.

Tuan Liow Tiong Lai: Ayer Hitam ini *expert* dalam ini.

Ir. Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak tanya Yang Berhormat bagi Bentong, adakah benar sebab sebelum ini, kadar yang dikenakan seolah-olah najis itu ada kategori. Walaupun namanya najis tetapi najis dari satu

tempat ke satu tempat kadarnya berlainan. Jadi, apa pandangan Yang Berhormat tentang gejala ini. Orang mentertawakan kita kerana najis bandar dan luar bandar lain tetapi sama juga najis, bau pun busuk juga. Terima kasih.

Tuan Liow Tiong Lai: Terima kasihlah Ayer Hitam. Inilah tadi yang saya bangkitkan bahawa kita perlu kaji kadarnya kerana najis itu sama daripada rumah teres ataupun dari rumah kos rendah atau rumah banglo, rumah kedai, itu sama najis tetapi apabila disalurkan ke kolam yang sama...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Ayer Hitam cuma hendak katakan ini najis orang kaya, orang miskin memang samalah.... *[Ketawa]*

Tuan Liow Tiong Lai: Memang sebenarnya najis itu sama tetapi harganya berlainan... *[Ketawa]* Harga dari rumah banglo dengan harga daripada rumah teres itu berlainan. Saya rasa satu perkara yang amat penting kita kena kaji sepenuhnya dengan segera ialah rumah kedai kerana bukan semua rumah kedai itu orang-orang berada kerana mereka juga tinggal di rumah kedai kerana menjalankan perniagaan kecil-kecilan di luar bandar tetapi kadarnya begitu tinggi. Ia mengikut kadar cukai pintu. Apabila pengiraannya mengikut kadar cukai pintu, kerana kadar cukai pintu di kawasan taman dan bandar memang lebih tinggi dan ini di sesetengah tempat kadar

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Tuan Liow Tiong Lai: Masa cukup?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Hem.

Tuan Liow Tiong Lai: Belum lagi. Ada satu lagi perkara, saya hendak masuklah.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Masa cukup.

Tuan Liow Tiong Lai: Saya terus masuk kepada bekalan air. Saya rasa bekalan air lagi penting. Saya terus masuk ke tajuk yang lain. Berhubung dengan bekalan air kerana saya tahu bahawa sebanyak RM21 juta dibekalkan bagi pementungan dan bekalan air. Memang satu peruntukan yang tidak cukup. Kita tahu bahawa Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi telah berusaha bersungguh-sungguh untuk mewujudkan SPAN (Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara).

Sementara kita menunggu penubuhan suruhanjaya ini, apakah langkah-langkah yang boleh diambil oleh kerajaan untuk memastikan perkhidmatan air ini dijalankan dengan baik kerana pada masa sekarang kita dapati perkhidmatan air di

setiap negeri tidak sama. Perkhidmatan *bench mark*, tidak ada satu *bench mark* untuk setiap negeri. Kita tahu bahawa pewujudan SPAN ini untuk mewujudkan satu *bench mark* untuk memastikan tarikh yang sama, perkhidmatan yang lebih baik tetapi agaknya terlampau lewat kerana SPAN ini kena satu tahun lagi untuk diwujudkan dan sementara satu tahun ini, saya rasa penduduk Malaysia tidak boleh tunggu lama-lama sangat.

Kerajaan-kerajaan negeri kita minta jangan menghalang usaha Kerajaan Pusat untuk menyempurnakan lagi perkhidmatan bekalan air di negara kita. Kalau kita tangguh lagi saya rasa akan menghadapi malapetaka yang besar kerana perkhidmatan air ini begitu penting dan kita harap pinjaman kepada negeri-negeri, sementara ini, pinjaman kena dipercepatkan, diluluskan dengan cepat.

Satu yang akhir, Tuan Pengerusi berhubung dengan penyaluran air di antara negeri. Kita dapati dalam P.1200 – Penyaluran air antara negeri, peruntukan sebanyak RM3.7 bilion ada disediakan. Saya ingin tahu bahawa sekarang negeri Pahang, saya datang dari negeri Pahang, kita ada banyak air dan kita sudah hendak katakan hendak menjual air ke negeri lain tetapi dari segi projek penyaluran air di negeri ini adakah kementerian mempunyai rancangan yang spesifik untuk memastikan air-air yang lebih dari negeri Pahang boleh disalurkan ke negeri-negeri yang lain.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat.

Tuan Liow Tiong Lai: Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kepong.

10.17 pg.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi. Saya bangkit untuk membincangkan masalah Indah Water Konsortium juga dari segi yang lain dan juga mengenai bekalan air di negara ini.

Tuan Pengerusi, ada lebih 10 tahun yang lepas sebelum Ipoh Timur mengambil cuti lima, tahun 1999 dia ambil cutilah itu.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sama Parlimen hah?

Dr. Tan Seng Giaw: Hah.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ambil cuti sama Parlimen Malaysia.

Dr. Tan Seng Giaw: Bukan, bukan. Minta cuti lebih empat tahun. Sebelum itu beliau ada [Ketawa] Yang Berhormat Menteri pun tahu. Semasa itu itu

sebelum Yang Berhormat Menteri Parlimen masa itulah. Yang Berhormat ada pernah bincang dengan panjang lebar di Dewan yang mulia ini sebelum Akta Pembedungan diluluskan oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan beliau berhujah lebih dua jam.

Untuk mengetahui, untuk memberi tahu kepada Dewan dan juga kepada rakyat bahawa penswastan IWK ini (Indah Water Konsortium) tidak begitu indah kita tahu [*Ketawa*] Itu memang gagal. Memang tidak boleh diterima oleh rakyat Malaysia. Kita bagi tahu tetapi dengan kekuatan majoriti, kita kalah. Dengan kekalahan kita di dalam Dewan, rakyat pun kalah juga, ikut kalah.

Memang kalah, berbilion-bilion ringgit diboros, dibazirkan dan akhir sekali pihak Kementerian Kewangan mengambil alih (*renasionalization of IWK*). Dengan *renasionalization* di dalam Rancangan Malaysia Kelapan diperuntukkan RM1.5 bilion untuk pembedungan memang tidak cukup. Hanya projek-projek di Pulau Pinang, di Melaka, di Perak dan Terengganu itu, empat projek itu menelan belanja RM1.2 bilion dan tambah pula kita ada 13 kontrak lagi yang dibiayai oleh *Japanese Bank of International Cooperation*.

Ini bermakna masalah pembedungan kita tidak selesai, ditambah pula tiap-tiap kali entahlah berapa tahun. Saya terima aduan daripada pengguna kerana ada *septic tank*, dia kata pihak IWK tidak buat apa-apa mengapa hendak kutip lagi. Buatlah kerja dahulu sebelum kita kutip bayaran. Itu masalah di kampung, di Johor pun begitu juga. Dia tidak bayar di kawasan Yang Berhormat Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kawasan Kulai.

Dr. Tan Seng Giaw: Kulai. Kulai itu tidak terkulai dah agaknya. Kawasan Kulai, begitu juga. Dia kata kita ada *septic tank*. Kita boleh panggil kontraktor untuk membersihkan tidak payah IWK. IWK tidak buat apa-apa. Itulah sahaja ringkas. Banyak lagi aduan mengenai perkhidmatan. Ini sebenarnya dia tidak cukup wang. Kalau tidak cukup hendak bagi perkhidmatan pun susah juga. Ini masalah. *Chicken and egg situation*.

Sebab itu hari ini saya hendak mencadangkan supaya pihak kerajaan, memandang kegagalan akibat tidak dengar kepada nasihat kami pada lebih satu dekad yang dahulu, akibatnya padah. Dengan pengalaman ini, saya berharap Yang Berhormat dapat mengemukakan kepada pihak kementeriannya untuk mengkaji

semula bagaimana kita perlu membayar sebab pihak orang ramai tidak mahu bayar. Bayar cukai pintu dia anggap betul sebab Alam Flora sekarang dia pandai.

Daripada iktibar IWK melalui pembayaran cukai pintu, *assessment*, cukup. Tidak ada pertikaian. Mesti kita tukar corak walaupun undang-undang diluluskan di dalam Dewan ini untuk membayar IWK sudah diluluskan tetapi kita mesti kaji semula, kalau tidak, akan gagal sama sekali. Tidak payahlah kita lebih satu dekad kita mesti melalui jalan yang lama yang tidak boleh dipakai, sebab itu saya bangkitkan ini.

Seterusnya, ada lapan minit lagi tak Tuan Pengerusi?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Empat minit.

Dr. Tan Seng Giaw: Empat minit. Mengenai bekalan air, saya bingung seperti biasa aneh binti hairan juga. Memang pada 19 April, Menteri baru Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi mengatakan dia hendak tangguhkan penswastaan bekalan air. Ini jangan anggap ini satu kenyataan yang begitu tepat. Sebenarnya loji-loji air pun kebanyakan diswastakan. Di Selangor misalnya, Puncak Niaga ada SPLESH dan sebagainya sudah diswastakan.

Yang dimaksudkannya ialah mengenai PUAS. Seperti PUAS Sendirian Berhad yang menjadi salah satu syarikat yang kena mengenai dengan kerajaan *government link company* (GLC) dan PUAS ini memang tidak puas – tak puas sendirian berhad dan pada semalam sahaja tiga atau empat hari di Jinjang dan di Segambut tidak ada air kerana *valve* itu sudah rosak. Hendak membaiki *valve* ini tiga atau empat hari baru mungkin dia mencari *valve* yang baru yang susah hendak dapat. Tetapi walau bagaimanapun, ini bermakna yang pertama, Menteri tidak mengetahui apa yang sebenarnya berlaku. Saya berharap kementerian dapat menerangkan apakah keadaan penswastaan mengenai bekalan sebab Tuan Pengerusi, yang penting sekali di sektor pembinaan. Di sektor pembinaan sekarang sehingga April, bulan lepas ada lebih RM4.3 bilion sudah dikontrakkan dan sudah ditawarkan kepada sektor pembinaan di antaranya ada RM2.2 bilion untuk

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Dr. Tan Seng Giaw: Cukup dah. Tetapi ada banyak lagi RM4.4 bilion projek-projek bekalan air. Di sinilah saya hendak menanya pihak kementerian apakah maksud penangguhan penswastaan ini, walhal kita nampak ada peruntukan RM44 bilion lagi untuk projek-projek air sebenarnya kita mesti adakan satu sistem yang lebih baik sebab separuh aktiviti bekalan air sudah diswastakan. Langkah yang lebih itu di

negeri Selangor kerana maklumlah membekalkan air yang terbanyak kepada penduduknya dan penswastaan ini mesti kita kaji dan sebab selepas pilihan raya kita pun tahu.....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: harga barang akan melambung naik. Itu memang satu tabiat, satu amalan, sebelum pilihan raya memang harga air, harga elektrik, harga barang-barang yang lain barang pengguna memang tidak naik. Selepas pilihan raya memang naik.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Kepong, Kepong, cukuplah.

Dr. Tan Seng Giaw: Tetapi banyak lagi RM44 bilion lagi peruntukan untuk bekalan air.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Itu besoklah, besok boleh cakaplah. Cukup Yang Berhormat, cukup.

Dr. Tan Seng Giaw: Terima kasih lah.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Mambong.

10.28 pagi.

Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hanya ingin merujuk kepada Maksud P.29 Bekalan air. Air adalah satu komoditi yang sangat penting kepada kita manusia. Bahkan ia dianggap satu *fountain of life* dengan izin. Oleh yang demikian, kita haruslah menggunakan air dengan bijak dan *wisely*. Kalau kita lihat daripada air di dalam dunia ini, dunia ini memanglah mengandungi dua pertiga daripada *space area* di planet ini mengandungi air. Tetapi 2.5% sahaja adalah *fresh water* dan daripada 2.5% ini hanya 1% sahaja air yang terdapat di sungai-sungai. Begitulah senario di peringkat global.

Di Malaysia pula, permintaan air kalau kita lihat, permintaan air pada tahun 2000 rakyat Malaysia memerlukan 10.3 bilion cubic meter air dan dijangka meningkat pada tahun 2010 kepada 12.1 bilion cubic meter dan pada tahun 2050, 17.7 bilion cubic meter.

Dan jika kita bandingkan dengan hujan yang turun di negara kita. Hujan, ini memanglah hujan sebanyak 324 *billion cubic meter* setahun. Ini bermakna air memang banyak di negara kita Malaysia. Memang mencukupi kalau kita melihat daripada segi

permintaan tetapi Yang Berhormat bagi Kepong tadi menyatakan, dua hari yang lepas di Jinjang dan Segambut tidak ada air. Mengapakah berlaku kekurangan air di negara kita? Ini kadangkala sahaja bukannya setiap masa.

Ini disebabkan, yang pertama, kualiti air. Kualiti air, lebih-lebih lagi kualiti air di dalam sungai, di mana air untuk kegunaan domestik dan industri memanglah diambil dan dirawat daripada air sungai. Di antara 76 sungai di Semenanjung Malaysia, 22 batang sungai amat tercemar dan 44 batang sungai tercemar, hanya 10 batang sungai sahaja yang bersih. Tambah lagi, apabila waktu kemarau oleh kerana sungai-sungai ini semakin tercemar waktu kemarau sebab tidak mencukupi tambahan air, tidak ada hujan memang tidak mencukupi kerana *low flow*, dengan izin.

Inilah yang menyebabkan kekurangan air. Jika pihak kerajaan ataupun kompeni yang merawat air yang sudah tercemar ini akan memakan belanja yang lebih tinggi. Justeru itu, memanglah jumlah air yang dirawat menjadi kurang, yang disalurkan kepada rumah-rumah dan kilang-kilang memang kurang. Jadi, ini sebabnya, tambah lagi masalah bekalan air ini di negara kita. Ada 15 agensi kerajaan yang menjaga air. Di antara 15 ini mereka memang tidak bekerjasama. Dan juga di antara negeri-negeri, peraturan dan perundangan berlainan. Jadi mereka tidak dapat kerjasama.

Oleh yang demikian, satu sahaja jalan yang amat penting adalah untuk melaksanakan pengurusan sumber air bersepadu ataupun *integrated water resources management*. Kalau tidak, memang kita akan kekurangan air untuk selama-lamanya walaupun ada hujan. Saya melihat di sini bahawa membaik pulih dan menaik taraf sistem bekalan air ratikulasi agak besar peruntukannya.

Di sini ingin saya menyatakan bahawa *improvement* adalah penting diratikulasi ini kerana setakat ini di Kuala Lumpur, kita nampak air terlalu banyak TDS atau *total dissolve solid* dalam air sehinggalah air ini nampak keruh. Ada dua masalah yang berlaku di sini, yang pertama mungkin berkarat di dalam sistem paip yang diguna sekarang tetapi kalau paip-paip ini berkarat, ada satu ketika nanti kalau karat ini sudah habis, kita tidak nampak lagi air keruh tetapi sekarang masih juga keruh.

Jadi, yang kedua, adalah rawatan. Rawatan ini penting kerana kalau rawatan ini tidak betul, tidak menggunakan bahan-bahan rawatan yang betul, maka air ini sentiasa keruh. Itulah saya cadangkan bahawa jika rawatan untuk mengelakkan kekeruan air ini dibuat, gunalah sekarang *liquid aluminum sulfate* kerana *solid aluminum sulfate* adalah cara yang lama, ia tidak berkesan sangat untuk membuang

kekeruhan di dalam air. Cadangan saya ialah menggunakan *liquid aluminum sulfate*. Sekian, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Tangga Batu.

10.35 pagi

Tuan Haji Idris bin Haji Haron [Tangga Batu]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian, kalau kita lihat perkhidmatan Indah Water Konsortium ini atau IWK ini sebenarnya pernah satu ketika diuruskan oleh majlis-majlis daerah dan majlis-majlis perbandaran serta majlis bandar raya.

Secara kebetulan saya pernah memegang jawatan Yang di-Pertua di dalam Majlis Perbandaran Alor Gajah dan suatu ketika ada lebih kurang pukul 3.00 pagi, saya dipanggil oleh Pengarah Imigresen Negeri. Panggilan Pengarah Imigresen Negeri itu tiada kaitan langsung dengan kedatangan pendatang-pendatang tanpa izin ke negeri Melaka tetapi lebih kepada mengatakan, suatu keadaan yang di luar dugaan telah berlaku iaitu banjir air najis telah berlaku di Pusat Tahanan Tanpa Izin, di kawasan Melaka Pindah.

Jadi, apabila saya berada di tapak melihat keadaan ini, suatu suasana yang benar-benar menjijikkan telah berlaku di mana orang ramai, pendatang-pendatang tanpa izin ini terpaksa berjalan mengharungi najis yang berada di tahap pinggang. Jadi, apabila disemak dan siasat, takungan najis di kawasan itu tiada yang mengendalikan. Apabila panggilan dibuat kepada IWK mereka mengatakan yang kawasan tahanan ini tidak disenggarakan dan dikendalikan oleh pihak IWK.

Tuan Pengerusi, keadaan dan senario ini telah menyebabkan di mana pihak Majlis Perbandaran terpaksa membersihkan kawasan tahanan itu dan mengambil masa tiga hari tiga malam barulah keadaan kembali kepada suasana biasa.

Tuan Pengerusi, apa yang ingin saya sampaikan di sini adalah apa yang berlaku di pihak IWK hari ini mereka masih lagi tidak mengenal pasti siapakah sebenarnya pelanggan mereka....

Datuk Bung Moktar bin Radin: [Bangun]

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Ya silakan.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Tangga Batu. Tuan Pengerusi, selamat pagi.

Saya tertarik juga dengan kenyataan Yang Berhormat menyatakan masalah yang berlaku di kawasan. Saya memang kecewalah dengan kerajaan, sebab inilah

masalahnya kalau kerajaan menumpukan dan melantik satu konsortium atau syarikat sahaja untuk mengendalikan satu-satu urusan. Apabila mereka telah menguasai perniagaan ini, mereka sambil lewa, jadi apakah Yang Berhormat ingin mencadangkan kepada kerajaan bahawa IWK ini bukanlah satu syarikat solo yang diberi kontrak seumpama ini dan apa juga bentuk kontrak, bahkan kalau boleh diagih-agihkan kepada beberapa syarikat, justeru itu tidak ada syarikat yang rasa besar kepala ataupun merasakan bahawa mereka sudah raja untuk menangani masalah ini, sebab mendatangkan masalah kepada rakyat dan merugikan kepada kerajaan. Minta komen Yang Berhormat.

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Yang Berhormat bagi Kinabatangan, sebenarnya saya menjurus kepada itu, kerana salah satu daripada sikap yang diamalkan oleh pihak IWK pada hari ini adalah mereka mengatakan, mereka terlalu kuat dan mempunyai semangat monopoli, dan tidak ada pesaing selain daripada mereka dalam memberi dan menyediakan perkhidmatan yang cemerlang kepada pelanggan-pelanggan.

Tuan Pengerusi, apa yang ingin saya jelaskan di sini adalah sebenarnya bukan IWK ini tidak mempunyai sistem pentadbiran dan pengurusan yang sempurna tetapi apa yang dapat kita lihat pada hari ini, mereka hanya mempunyai sistem perancangan melibatkan diri secara nyata di dalam mesyuarat-mesyuarat pembangunan di peringkat negeri, daerah dan juga pusat-pusat sehenti atau *one stop center*, dan kewujudan mereka ini lebih kepada membuatkan keadaan lebih *complicated*, di mana apabila perancangan-perancangan pembangunan di peringkat kerajaan negeri dan daerah diadakan, mereka lebih kepada, oh, kami memerlukan dua ekar untuk *sewerage treatment plant* atau STP dan ini sebenarnya lebih kepada menjejaskan perancangan yang cuba dilaksanakan di peringkat kerajaan negeri dan daerah.

Tuan Pengerusi, bagi pengurusan kami di peringkat kawasan di daerah dan negeri, Ahli-ahli Parlimen semua dapat merasakan yang kehadiran IWK ini sedikit sebanyak telah pun menjejaskan *performance* kami apabila kami dihadiri oleh rakyat yang kami wakili menyatakan, apakah perkhidmatan yang mereka terima daripada pihak IWK, sedangkan mereka tidak nampak langsung kesan perkhidmatan itu...

Tuan Jimmy Donald: [Bangun]

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Silakan Sri Aman, *one minute* sahaja.

Tuan Jimmy Donald: Terima kasih Yang Berhormat. Saya minta penjelasan dari Yang Berhormat. Yang Berhormat telah menjadi Yang di-Pertua Majlis, jadi pada satu ketika dahulu kalau saya tidak silap, semua perkara ini dikendalikan oleh majlis daerah. Jadi apakah kelemahan ataupun kelebihan kalau terus diselenggarakan oleh majlis daerah.

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Terima kasih Yang Berhormat bagi Sri Aman. Memang benar kalau kita ingat, satu ketika dahulu majlis-majlis daerah luar bandar dan majlis-majlis daerah ini digelar oleh orang kampung kita sebagai '*santaribut*' yang sebenarnya *sanitary board lah* itu... [Ketawa] Orang kampung panggil *santaribut* apabila mereka datang pada satu ketika di waktu malam mengangkat najis-najis di dalam tong, mengangkat najis-najis di dalam tandas-tandas yang telah melimpah.

Apa yang telah berlaku pada ketika itu, Yang Berhormat bagi Sri Aman ialah kita majlis-majlis perbandaran mempunyai sikap menyediakan perkhidmatan terus kepada pelanggan-pelanggan, *outreach*, kita sampai kepada pelanggan-pelanggan secara dekat dan pelanggan-pelanggan sentiasa merasakan yang kita ini ada memberikan perkhidmatan dan itulah perkhidmatan yang kita sediakan.

Namun hari ini seolah-olah ada suatu golongan elit yang menguruskan perkara-perkara yang jijik ini dan mereka merasakan apabila membuat panggilan contohnya berlaku *service failure*, kegagalan dalam perkhidmatan, membuat panggilan dan mereka merasakan tidak tahu hendak menghubungi, seolah-olah seperti kata, "Hey, *you* hubungi orang ini," "Awak hubungi orang ini," Suatu penolakan kepada perkhidmatan yang diperlukan oleh pelanggan-pelanggan.

Tuan Pengerusi, apa yang saya ingin gariskan di sini adalah berhubung dengan sebuah taman di kawasan saya yang mempunyai penduduk lebih kurang 300 rumah telah menerima bil-bil tahunan daripada pihak IWK yang jumlahnya tidak masuk akal, dan mereka tidak boleh menerima ini kerana pada hemat mereka tidak pernah dapat melihat perkhidmatan yang disediakan oleh pihak IWK terutamanya apabila mereka mengalami sesuatu masalah di dalam tandas mereka. Dan pihak IWK sentiasa menyatakan: "Oh, ini kena panggil kontraktor dan kami tidak bertanggungjawab, kami cuma jaga *sewerage treatment plant*." Jadi, inilah yang menyebabkan pelanggan-pelanggan di kawasan saya tidak merasa begitu puas hati dengan perkhidmatan yang disediakan.

Tuan Pengerusi, berhubungan dengan bekalan air, saya ingin mencadangkan di sini, sama ada kita perasan atau tidak, bukan sahaja daripada sistem pengurusan dan pentadbiran air di negara kita mempunyai tara yang berbeza di antara negeri-negeri, kalau kita tengok namanya pun agak berbeza dan kadang-kadang boleh mengusik hati kita, setengah-setengah orang kata, sampai di Melaka, kita 'pam', kita 'jeban' sekejap di negeri Sembilan, lepas itu kita 'puas' di Selangor, kita 'lap' di Perak.

Ini adalah satu keadaan yang mungkin kita boleh perhatikan dan perlu ada satu penyelarasan di dalam menentukan nama-nama perbadanan yang membekalkan air di negeri-negeri.

Tuan Pengerusi, negeri Melaka ingin melahirkan rasa terima kasih kita kepada Kerajaan Persekutuan kerana telah memperuntukkan sejumlah wang yang besar di dalam pembinaan sebuah *dam* di Kampung Jus dan bekalan pembinaan *dam* ini, pembinaan empangan ini telah pun meletakkan negeri Melaka sebagai sebuah negeri yang tidak akan menghadapi masalah bekalan air pada masa-masa yang akan datang.

Jadi, penghargaan ini saya rakamkan di Dewan yang mulia ini, bagi tujuan menunjukkan Kerajaan Barisan Nasional sebenarnya kerajaan yang membela nasib rakyat.

Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Tumpat.

10.45 pagi.

Dato' Kamarudin bin Jaffar [Tumpat]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya juga ingin bercakap secara ringkas tentang Maksud P.29 khususnya berkaitan dengan bekalan air. Sebagaimana yang kita lihat dalam memorandum yang diedarkan ini di bawah tajuk Bekalan Air ada 16 Butiran. Sepatutnya kalau mengikut apa yang kita dengar dalam akhbar dan media televisyen dan radio, sepatutnya ada satu Butiran sahaja iaitu tentang Kelantan sahaja. Sebabnya mengikut laporan *mass* media hanya Kelantan yang ada masalah air, bukan negeri-negeri lain. Tetapi nampaknya ada 16 Butiran yang meliputi banyak negeri – Kedah, Melaka, Negeri Sembilan dan sebagainya.

Ini saya harap akan menjadi suatu pengajaran dan amalan baik bagi kita supaya jangan hanya untuk tujuan politik yang terhad mengaibkan satu-satu negeri sahaja dalam masalah air dan juga masalah-masalah yang lain. Marilah kita terima

hakikat bahawa dalam negara kita ini sebagaimana yang kita dengar disebut oleh Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain bahawa masalah air adalah masalah negara dan oleh itu pendekatan negara mestilah kita lakukan untuk menyelesaikan masalah air ini.

Keduanya, Tuan Pengerusi, saya ingin bertanya kepada pihak kementerian sama ada kementerian telah membuat suatu kajian yang lengkap dan menyediakan suatu laporan yang lengkap tentang keadaan dan masalah air untuk seluruh negara. Lebih khusus lagi saya merujuk kepada sama ada kerajaan mempunyai matlamat untuk memastikan sebagaimana di kebanyakan negara-negara maju dan juga satu, dua negara jiran kita, bilakah kita boleh mencapai suatu tahap di mana air paip itu boleh diminum dari sudut kesihatannya.

Itu saya fikir suatu matlamat yang baik supaya kita tidak terlalu banyak bergantung kepada untuk air minuman, industri air minuman, industri air botol yang nampaknya amat berleluasa sekarang ini dan saya yakin dalam industri air minuman botol itu mengikut laporan yang kita dapati tiap-tiap kali daripada Kementerian Kesihatan, ada kemungkinan bahawa sebahagian yang agak besar juga daripada syarikat-syarikat pembotolan air minuman ini, tidak sebenarnya mengikut piawaian yang sepatutnya ataupun air minuman botol ini dengan izin, *bottled drinking water* bukanlah sebagaimana yang diiklankan sebagai minuman mineral atau minuman sejati atau sebagainya tetapi sekadar air paip yang melalui proses yang amat ringkas untuk diisytiharkan sebagai air botol yang dijual dengan harga yang tidak munasabah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Sri Gading.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Terima kasih. Silakan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Yang Berhormat. Saya begitu tertarik dengan Tumpat ini. Tumpat ini walaupun dari parti pembangkang kadang-kadang dia rasional pasal asal usul dia pun UMNO, apa hendak buat keadaan.... [Ketawa]. Sahabat saya Tumpat, saya bersetuju dan ini menjadi rungutan ramai orang. Pengguna ataupun kita semua, macam tertipu. Betulkah ini air yang boleh mendatangkan kesihatan yang sebenar-benarnya atau macam Tumpat kata, air paip betullah dibotolkan dan harganya kadang-kadang berbeza-beza. Nampaknya harga air botol ini lebih mahal daripada benzin, apa ini, [Disampuk] Daripada petrol.

Tidak faham kita, Tuan Pengerusi. Tidak faham. Kemudian siapa yang kontrol ini? Siapa yang jaga ini?

Ini seolah-olah siapa pun hendak buat boleh tempah botol, tadah air paip, tutup, tampal labelnya, jual. Harga sesuka hati dan berbeza-beza. Siapa kontrol ini? Jadi pelik kita. saya bersetuju dengan Tumpat ini, yalah walaupun parti pembangkang, inilah rasionalnya Kerajaan Barisan Nasional, yang betul, kita kata betul. Macam juga pembangkang kena ikut Barisan Nasionallah. Barisan Nasional yang betul kena sokonglah juga. Terima kasih.

Dato' Kamarudin bin Jaffar: Terima kasih, Tuan Pengerusi dan terima kasih sahabat saya bagi Sri Gading. Begitulah keadaannya air botol yang sebenarnya tidak lebih daripada air paip dan kalau ditambah dengan *flavour* Tongkat Ali, Sri Gading sudah tentu akan beli berdozen-dozen jumlahnya ataupun dalam musim pilihan raya ditambah pula dengan label 'Dacing' atau label 'Bulan' dan dijadikan bahan komersial yang memberi keuntungan sekali lagi kepada syarikat-syarikat komersial yang sebenarnya tidak memberikan manfaat yang terlalu berlebihan dari segi kesihatan untuk masyarakat kita. Jadi inilah pandangan saya dan saya ucapkan terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Puchong.

10.51 pagi.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua kerana memberi peluang kepada saya untuk berbahas sedikit mengenai tajuk Bekalan Air dan sedikit mengenai Perkhidmatan Pembetungan.

Memang saya menyokong kerajaan pimpinan Barisan Nasional yang akan mewujudkan satu Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara di mana tujuan utamanya ialah untuk memberi satu *benchmark* atau penunjuk aras dan saya berharap penunjuk aras ini jangan kita hanya terhad kepada kadar air dan sebagainya kerana bekalan air terutama bekalan air di Selangor ini memang satu masalah yang serius yang mana telah dibangkitkan oleh beberapa orang Ahli Yang Berhormat tadi.

Masalah-masalah yang sedang dihadapi khasnya di Selangor adalah beberapa masalah bekalan air yang agak serius. Sebagai contoh, di Loji Rawatan Air di beberapa loji rawatan di Selangor kualiti air itu akan dipengaruhi oleh pengaliran air sungai ke tempat atau loji rawatan itu kerana di sepanjang sungai sebagai contoh, di Sungai Langat iaitu Yang Berhormat di Hulu Langat dia pun faham, banyak masalah

mengenai pembinaan kilang haram, ternakan-ternakan binatang khinzir dan sebagainya, pembuangan sampah sarap dan juga curi pasir ini telah mengakibatkan banyak pencemaran terhadap sungai-sungai yang airnya menjadi minuman kita akhirnya.

Ini telah memberi satu tamparan hebat kepada rakyat khususnya di Selangor ini kerana ini akan mengakibatkan satu masalah yang agak sulit jika sesuatu berlaku atau sesuatu pencemaran berlaku.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Bagi jalan?

Tuan Lau Yeng Peng: Okey.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Puchong. Saya sokong pandangan Yang Berhormat bagi Puchong ini dan saya juga ingin menyuarakan kebimbangan saya terhadap cadangan kerajaan akan membina *incinerator* di tempat takungan air di kawasan Broga dan juga Semenyih. Jadi saya ingin minta sokongan daripada Yang Berhormat bagi Puchong untuk bersama-sama kita membantah cadangan pembinaan *incinerator* itu di tapak Broga dan Semenyih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini tidak berkaitan.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Supaya ia tidak mengotorkan sumber air di sungai kawasan tersebut. Terima kasih.

Tuan Lau Yeng Peng: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Seputeh. *Incinerator* ini adalah satu isu yang berlainan. Kerajaan Persekutuan masih menunggu Report EIA. Ini saya ingat kita boleh bincang semasa minum kopi nanti. *Alright, okey? [Memandang ke arah Yang Berhormat bagi Seputeh]*

Tuan Pengerusi, saya hendak teruskan. Selain dari itu, rintihan ataupun kompelin-kompelin daripada pengguna atau orang ramai juga menjadi satu masalah yang besar. Sebagai contoh, saya difahamkan di Selangor ataupun di daerah Petaling sahaja lebih daripada 2,102 kompelin dalam bulan April dan Mei ini daripada 2,102 kompelin mengenai kekurangan air ataupun penghentian bekalan air tanpa notis dan sebagainya.

Maka di sini, saya mencadangkan kepada kerajaan semasa kita hendak menswastakan ataupun *privatization*, dengan izin, kepada syarikat-syarikat tertentu, masukkanlah ini sebagai satu *bench part* di mana melalui persefahaman ini kita boleh cadangkan kepada syarikat ini sebagai contoh bahawa sepanjang sungai ataupun dengan cara tertentu bahawa kilang-kilang ataupun perindustrian tidak boleh dibina di

sepanjang sungai dan sebagainya. Ini adalah kerana untuk menjaga kualiti air di masa hadapan dan juga saya harap ini tidak akan berlaku di masa-masa yang akan datang ini. Ini adalah kerana sebagaimana yang kita sedia maklum, di kawasan Selangor ini penduduknya adalah lebih daripada 44 juta orang, maka bekalan air itu adalah satu komoditi yang amat penting terutamanya yang berkait dengan kualiti air yang penting ini.

Tuan Yang di-Pertua, saya akan menyentuh sedikit mengenai perkhidmatan pembedungan. Tadi Yang Berhormat bagi Bentong telah menyatakan apakah masalah-masalah yang dihadapi oleh IWK dan bagaimana perkhidmatannya terhadap ramai penduduk di sini. Maka saya tidak ingin sebutkan masalah itu tetapi saya ingin tekankan di sini ialah mengenai kolam ataupun *oxidation pond* yang ada banyak masalah ini - mengenai najis yang bertakung, yang terbenam di bawah kolam ini yang telah mengakibatkan masalah banjir dan pencemaran.

Saya difahamkan bahawa di seluruh negara ini kita ada lebih kurang 600 *oxidation pond* yang telah mencecah ke tahap yang agak kritikal. Maksud kritikal ialah bila hujan ataupun ada berlaku sesuatu seperti *pump* tidak berfungsi, maka ia akan memberi satu pencemaran yang agak serius kepada semua atau penduduk-penduduk yang berdekatan. Maka di sini saya ingin bertanya soalan kepada kementerian bagaimana ataupun apakah strategi atau tindakan yang akan diambil untuk menyelesaikan takungan najis ini yang telah mencapai tahap yang kritikal? Apakah strategi di masa depan untuk menukarkan najis ini ataupun adakah pelan atau strategi untuk menukarkan najis ini sebagai baja yang boleh menyumbang kepada sektor pertanian. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Tanjong.

10.58 pagi

Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh tentang Butiran 80000 – Perkhidmatan Pembedungan iaitu Projek Pembedungan Negara yang dalam peruntukan ini diperuntukkan sebanyak RM385 juta. Saya ingin kementerian memaklumkan kepada Dewan ini, apakah tujuan sebenar jumlah RM385 juta ini dan adakah ini untuk melangsaikan hutang-hutang selepas mengambil balik perkhidmatan daripada IWK ataupun untuk pelaburan dalam

prasarana yang baru. Pihak kerajaan telah memikul beban melebihi RM1 bilion untuk menyelamatkan dan mengambil alih IWK.

Saya ingin kementerian memaklumkan berapa banyak lagi hutang-hutang yang masih perlu dipikul oleh pihak kerajaan selepas mengambil alih IWK. Seperti mana yang disuarakan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat di sini, saya juga ingin tahu apakah tindakan yang akan diambil untuk menyelesaikan isu kadar tarif perkhidmatan pembetulan ini yang didapati terlalu tinggi. Selepas mengambil alih IWK, saya ingin tahu, apakah kerajaan akan menggunakan satu formula yang baru untuk menentukan kadar tarif.

Formula yang digunakan sekarang adalah tidak munasabah kerana ia berdasarkan kepada nilai tahunan premis dan juga kegunaan air, khususnya bagi pengguna-pengguna komersial dan perindustrian di mana formula ini telah mendiskriminasikan mereka. Saya juga berharap kementerian akan mengkaji semula formula yang akan diguna pakai khususnya bagi pengguna-pengguna komersial dan perindustrian. Kita mendapati bahawa mengikut Perlembagaan Persekutuan, perkhidmatan ini sepatutnya dikendalikan oleh pihak-pihak berkuasa tempatan.

Tadi Ahli Yang Berhormat bagi Tangga Batu juga berkongsi pengalaman berhubung dengan perkara ini, tetapi sekarang ini melalui pengambilan alih Syarikat IWK nampaknya Kerajaan Pusat telah mengambil alih peranan yang sepatutnya dimainkan oleh pihak berkuasa tempatan. Saya ingin tahu sama ada Kerajaan Persekutuan akan menimbang semula apakah perlunya hak memberi perkhidmatan pembetulan ini diserahkan balik kepada pihak berkuasa yang mampu untuk mengendalikannya. Kerana sebelum penswastan ini ada pihak berkuasa tempatan yang telah memberikan perkhidmatan yang memuaskan dan juga mengenakan tarif yang tidak begitu tinggi berbanding dengan apa yang dikenakan oleh Syarikat IWK dan kerajaan sekarang.

Tuan Pengerusi, saya ingin juga menyentuh tentang Butiran 11200 - Penyaluran Air Antara Negeri. Kebelakangan ini kita sering mendengar isu berhubung dengan Kerajaan Pusat bercadang untuk menswastakan pengurusan air di seluruh negara kerana Kerajaan Pusat merasa yakin melalui penswastan akan membawa kepada bekalan yang lebih murah dan juga penggunaan sumber air yang lebih efisien. Kalau begitu yakin pihak Kerajaan Pusat, kita menuntut di sini dan mahukan ketelusan dalam mengendalikan rancangan ini termasuk cadangan-cadangan mengenai tarif air.

Tuan Pengerusi, saya ingin kementerian memaklumkan adakah syarikat-syarikat antarabangsa dari negara-negara asing terlibat dalam rundingan untuk menjadi satu pihak dalam proses penswastan air negara? Apakah pendirian Kerajaan Pusat berhubung dengan *foreign ownership* dan *participation* dalam penswastan Pengurusan Air Kebangsaan ini? Adakah Kerajaan Pusat membenarkan dan menggalakkan pemilikan asing dalam perkara ini? Kita tidak ingin melihat satu keadaan di mana sumber air kita dikawal oleh syarikat-syarikat asing dan rakyat serta kerajaan sendiri hilang hak untuk menentukan bagaimana sumber air di negara ini akan diuruskan.

Saya juga ingin tahu Tuan Pengerusi, apakah kedudukan syarikat-syarikat swasta yang telah pun mengendalikan bekalan air di beberapa negeri seperti Pulau Pinang, Selangor, Johor dan lain-lain setelah penswastan kebangsaan ini dijalankan? Apakah peranan syarikat-syarikat yang sedia ada ini selepas penswastan kebangsaan ini? Satu sebab Kerajaan Pusat inginkan penswastan bekalan air ini adalah kerana di negeri-negeri yang mempunyai pengusaha swasta telah mengalami kerugian dan kerajaan-kerajaan negeri perlu memikul beban kerugian ini. Saya ingin mengetahui berapakah jumlah kerugian di negeri-negeri yang disebutkan ini?

Salah satu sebab yang digunakan oleh Kerajaan Pusat untuk menswastakan pengurusan air ialah kerana didapati di negeri-negeri tertentu pengurusan air tidak memuaskan dan juga wujud satu keadaan di mana kerajaan negeri mengalami kerugian.

Saya sebagai Ahli Dewan Rakyat yang mewakili negeri Pulau Pinang ingin menyuarakan supaya Yang Berhormat Timbalan Menteri yang ada memaklumkan kepada Dewan ini, bahawa negeri Pulau Pinang kita mempunyai satu sistem pengurusan air yang paling efisien juga mempunyai tarif yang paling rendah. Jadi, mengikut logik yang digunakan oleh Kerajaan Pusat adakah negeri Pulau Pinang yang sudah mempunyai satu sistem pengurusan yang cekap dan memuaskan akan dikecualikan dari proses penswastan kebangsaan ini?

Sekali lagi kita nampak bahawa hak mengurus air sebenarnya adalah satu hak negeri mengikut Perlembagaan Persekutuan, sekali lagi kita nampak Kerajaan Pusat ingin mengambil alih hak ini yang merupakan hak kerajaan negeri.

Saya berharap selain daripada cuma menumpukan perhatian kepada isu untuk mengulang kaji kadar tarif air yang digunakan sekarang bagi meningkatkan tabung

untuk menggantikan paip-paip lama dan membina empangan baru di kawasan-kawasan tertentu, saya berharap fokus juga akan diberikan kepada *conservation* sumber air yang ada di negara ini dan bagaimana kita hendak mengurangkan *non revenue water* di negeri-negeri tertentu. Dengan ini saya berharap kerajaan negeri akan memberi jawapan kepada beberapa isu yang saya bangkitkan. Sekian.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Bagan.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Maksud P.29 yakni berkenaan bekalan air juga. Saya bangkitkan khusus bagi bekalan air di Pulau Pinang. Dalam akhbar Sin Chew Jit Poh hari ini ada mempamerkan bahawa beberapa negeri di negara ini selepas air diswastakan ia telah dibuktikan gagal sama sekali kerana kutipan tidak mencukupi untuk perbelanjaan. Jadi, dua hari yang lepas Menteri Tenaga, Air dan Komunikasi ada mengingatkan bahawa rakyat jelata perlu membuat persediaan untuk menghadapi kenaikan tarif air dan juga pembetulan. Kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dari Barisan Nasional seperti yang berucap tadi, yang mengingatkan kerajaan akan menurunkan kadar tarif, itu hanya "owl/ merindukan bulan sahaja".

Tuan Pengerusi, mutu air adalah satu isu yang penting bagi rakyat jelata. Pada masa sekarang seluruh negara menghadapi masalah air keruh sebab itulah *water filter company* tumbuh seperti cendawan. Di mana-mana kita pergi, di akhbar-akhbar dan kedai-kedai semua ada membuat iklan mengenai *filtration of water* dan rakyat selepas membayar bil air mereka perlu membuat belanja tambahan untuk membersihkan air. Sekiranya tidak mereka khuatir air ini akan memudaratkan kesihatan sekeluarga.

Ini juga berlaku di Pulau Pinang di mana ada pengguna-pengguna apabila mereka memasang *water filter* selepas *water meter*, mereka diarahkan oleh pihak bekalan air untuk membuka semula dengan alasan bahawa *water filter* ini akan menjadi kotor dan akan menyebabkan kuman-kuman boleh mengalir balik ke saluran utama. Inilah alasannya. Sekiranya tidak mahu memasang *water filter* air keruh apabila sudah dipasang diarah untuk membuka balik. Jadi mana satukah yang patut diikuti?

[Tuan Yang di-Pertua **mempengerusikan Jawatankuasa]**

Tuan Pengerusi, saya juga sependapat dengan Ahli Yang Berhormat bagi Tanjong bahawa Pihak Berkuasa Air Pulau Pinang adalah antara satu-satu badan yang boleh mengurus air secara pentadbiran dengan memuaskan tetapi selain dari mutu air yang saya sebutkan tadi, mereka boleh mendapat keuntungan hampir RM20 juta setahun. Ini adalah antara satu-satunya syarikat pengurusan air negeri yang boleh mendapat keuntungan dari sumber air – hampir RM20 juta.

Saya juga menyeru, memandangkan pentadbiran pengurusan bekalan air di Pulau Pinang ini membawa keuntungan dan juga tarif yang paling rendah sekali di negara kita, saya berharap Kerajaan Pusat boleh mengecualikan Pihak Berkuasa Air Pulau Pinang daripada diswastakan secara pusat. Kini Pihak Berkuasa Air Pulau Pinang, telah pun disenaraikan di Bursa Saham Kuala Lumpur ...

Datuk Haji Mohamed bin Haji Aziz: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih sahabat saya Yang Berhormat bagi Bagan. Mengikut apa yang dinyatakan oleh Yang Berhormat bagi Bagan bahawa sistem pengurusan air Pulau Pinang adalah yang terbaik, berapakah tarifnya yang dikatakan sebagai termurah itu dan kalau boleh ia dijadikan contoh bagi negeri-negeri lain. Dan keuntungan RM20 juta setahun itu ke manakah pergi wang keuntungan tersebut, wang itu pergi ke mana? *[Ketawa]*

Tuan Lim Hock Seng: Tuan Pengerusi, *off-hand* saya tidak membawa bil air. Saya menyerahkan soalan Yang Berhormat bagi Sri Gading kepada Menteri yang berkenaan untuk memberi tahu tarif air di seluruh negara kita, iaitu bagi setiap negeri untuk dibuat perbandingan. Dan seterusnya kita juga ingin menanya kepada Menteri yang bertanggungjawab supaya memastikan keuntungan RM20 juta setiap tahun itu digunakan dengan cara yang baik dan bukan seperti di tempat-tempat yang lain walaupun ada keuntungan tetapi wang tidak tahu pergi ke mana.

Tuan Pengerusi, Maksud B.29, ramai Ahli Yang Berhormat dari Barisan Nasional menyerang pihak IWK kononnya perkhidmatan IWK tidak baik. Pendapat saya pula adalah berlainan. Saya hendak mengutuk ialah tentang kadar kutipan IWK sahaja. Saya tidak bersetuju dengan kutipan kadar yang dikenakan oleh IWK di mana setiap rumah dikenakan RM8 sebulan, jadi setahun jumlahnya RM96 manakala kadar untuk perdagangan memang lagi tidak munasabah kerana kadar kutipan IWK kepada premis-premis perdagangan adalah tinggi.

Tetapi saya kena puji perkhidmatan IWK kerana saya menghadapi ramai rakyat yang membuat komplain kerana masalah saluran tersumbat, air najis yang melimpah

dan sebagainya. Mereka memberi tahu saya dan saya menelefon pihak IWK yang serta-merta mereka akan menghantar kakitangan untuk menjalankan kerja-kerja pembaikan, walaupun pada hari cuti am atau waktu malam sepanjang 24 jam. Mereka juga memberi tahu saya nombor telefon yang boleh dihubungi iaitu 3984828, yang merupakan talian terus untuk mendapatkan perkhidmatan mereka. Sekiranya tidak ada orang menjawab di pejabat tempatan maka *telephone call* ini boleh ditransfer kepada pejabat pusat dan dari pusat ini ada satu pasukan untuk menjawab *transfer call* ini. Dengan serta-merta mereka akan menelefon orang-orang yang bertanggungjawab walaupun pada waktu malam dan mereka boleh pergi untuk menyiasat dan seterusnya untuk memberikan perkhidmatan.

Saya puji IWK dari segi itu, dan pada masa sekarang ramai Ahli Yang Berhormat dari Barisan Nasional menyerang IWK kononnya IWK diuruskan oleh sekumpulan orang swasta sedangkan semua itu adalah tidak benar seperti apa yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Tanjung. IWK pada mula biar saya habiskan,

Datuk Haji Mohamed bin Haji Aziz: *[Bangun]*

Tuan Lim Hock Seng: .. pada mulanya ia diambil oleh Kerajaan Pusat daripada Pihak Berkuasa Tempatan. Selepas dua tiga kali bertukar tangan dan antaranya ada tauke-tauke atau *director* yang mengaut keuntungan berpuluh-puluh juta, dan berikutan itu IWK menjadi muflis dan sekarang ditanggung semula oleh kerajaan. Walaupun sekarang IWK adalah sebuah syarikat korporat tetapi ia adalah syarikat milikan kerajaan yang juga disebut sebagai GLC, antara salah satu GLC. Jaga-jaga ya, nanti salah tembak boleh kena tembak balik.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, masa Yang Berhormat sudah cukup.

Tuan Lim Hock Seng: Lagi sedikit sahaja.

Tuan Pengerusi, saya ingin hendak membawa satu masalah spesifik. Ada sebuah *business complex* iaitu *New Bolt Business Complex*, di Jalan Baru, Perai di mana saluran najisnya tidak disambungkan ke saluran pusat kerana ia hanya dibina separuh jalan dan disalurkan ke satu takungan sahaja. Takungan ini terpaksa disedut pada setiap minggu oleh *truck* najis tetapi bangunan masih boleh juga mendapat CF atau OC daripada Kerajaan Tempatan. Dengan masalah spesifik ini, saya berharap pihak IWK atau Jabatan Pembetulan Negara boleh membuat siasatan berkenaan *New Bolt Business Complex*, Jalan Baru, Perai, mengapakah ia tidak

menyempurnakan sistem pembetungannya dan boleh pula mendapat OC atau CF. Sekian sahaja, terima kasih.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Ledang dan selepas itu kementerian menjawab. Ya, cukuplah.

11.18 pagi

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hanya terus menjurus kepada Perkara P.29 – Bekalan Air oleh sebab di situ ada disebut Ibu Pejabat Bekalan Air. Saya hanya ingin meminta penjelasan sama ada kakitangan ibu pejabat ini daripada JKR ataupun bukan kerana saya tidak nampak apa-apa perubahan ataupun peralihan daripada JKR.

Kedua, saya ingin menyentuh terus kepada Perkara P.29 di mana saya perhatikan tidak ada langsung rancangan bekalan air bagi Johor. Mungkin kerana Johor telah pun mampu berdikari kerana saya mendapat maklumat bahawa Johor sekarang telah mampu mengeluarkan air sebanyak 250 *mgd (million gallons per day)*, dengan izin, dan sehingga kini walaupun banyak tohmahan daripada golongan tertentu, kadar bekalan air di Johor masih lagi minimum.

Umpamanya saya sebutkan di sini, bagi kegunaan rumah tangga, bayaran minimum cuma RM4 sebulan manakala bagi bayaran selebihnya, sekiranya penggunaan melebihi daripada satu *cubic meter* sebulan, dengan izin, kadarnya ialah 30 sen hingga ke RM2 bagi satu *cubic meter*, yang mana bukanlah satu tarif yang tinggi sebagaimana yang disebut oleh pihak lain.

Saya juga mengakui bahawa bekalan air di tempat-tempat lain atau negeri-negeri lain selain daripada Kelantan, diperlukan begitu rupa dengan amaun yang banyak, kerana negeri-negeri tersebut sedang membangun dengan begitu pesat dan memerlukan bekalan air bagi tujuan perdagangan melebihi dari keperluan domestik, keperluan rumah tangga.

Oleh yang demikian, saya ingin mengambil kesempatan di dalam Dewan yang mulia ini, supaya proses atau projek peningkatan taraf bekalan-bekalan air itu diteruskan kalau boleh dilonjakkan selaras dan seiring dengan keperluan perindustrian negeri-negeri tersebut.

Cuma saya berpendapat bahawa sudah sampai masanya kita mencari sumber-sumber baru daripada sumber-sumber lain. Tidak semestinya daripada sungai. Kita

perlu R&D dengan izin, kerana kita sedar dan insaf kebanyakan sungai kita telah tercemar. Kita memang sentiasa berusaha untuk mengawalinya. Kita juga sedar tetapi pada masa yang sama, kita juga terpaksa mencari pilihan-pilihan lain kerana kita tidak boleh bergantung semata-mata dari air yang bersumber daripada sungai. Misalnya di negara seberang, negara Singapura misalnya bukanlah satu contoh yang terbaik tetapi sekadarkan suatu rujukan untuk kita fikir bersama.

Mereka menggunakan seluruh kawasan Lapangan Terbang Changi, untuk mengumpulkan air bukan untuk minuman tetapi bagi membersihkan tandas-tandas awam, bagi membersihkan kawasan-kawasan yang perlu dibersihkan dan mereka mengadakan sistem untuk mengumpulkan air di seluruh kawasan Lapangan Terbang Changi bagi tujuan tersebut. Maksudnya tidak semestinya air yang dikumpulkan itu untuk minum sahaja kerana di dalam negara kita kalau kita perhati Tuan Pengerusi, air yang bersih digunakan juga untuk membasuh bilik air, dataran, kawasan lapang dan sebagainya yang kepada saya amat membazir sedangkan pada masa yang sama kita memerlukan bekalan air yang bersih bukan sahaja untuk minum malahan juga untuk industri-industri yang memerlukan air yang bersih.

Jadi Tuan Pengerusi, saya berfikir bahawa sudah sampai masanya kita lebih inovatif, lebih kreatif di dalam menguruskan air dan di dalam merancang sesuatu yang berkaitan dengan air supaya suatu masa nanti kita tidak akan mengalami krisis air. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Kementerian menjawab.

11.22 pagi.

Timbalan Menteri Tenaga, Air dan Komunikasi [Dato' Shaziman bin Abu Mansor]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian dalam perbahasan peringkat jawatankuasa berhubung kementerian ini.

Saya suka memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini Kementerian Tenaga Air dan Komunikasi yang merupakan kementerian yang baru diubahsuai menerima sejumlah RM21,999.161 perbelanjaan mengurus yang dipindahkan, *transfer* dengan izin, dari pertama, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan yang keduanya, daripada Kementerian Kerja Raya. Peruntukan-peruntukan ini akan digunakan sebagaimana yang telah dipersetujui setelah dibahaskan dalam perbelanjaan 2004.

Tuan Pengerusi, di masa yang sama berikutan penyusunan semula fungsi kementerian ini sejumlah RM1,402,796,268 Perbelanjaan Pembangunan telah diperuntukkan ke kementerian ini yang dipindahkan, *transfer* dengan izin, dari Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan juga Kementerian Kerja Raya.

Peruntukan-peruntukan ini bagi menampung 16 projek bekalan air dan tiga projek perkhidmatan pembetulan sebagaimana yang telah diluluskan selepas dibahaskan dengan panjang lebar dalam perbelanjaan 2004.

Oleh sebab perbahasan berhubung dengan wang yang diluluskan telah dijalankan selepas pembentangan Belanjawan 2004, maka tidak menjadi hasrat...

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat ada yang bangun di belakang sana. Minta penjelasan.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat ada menyebutkan tentang satu lebih kepada satu perpuluhan empat bilion untuk belanjawan bagi menaikkan taraf dan sebagainya bekalan air dan ini merupakan tanggungan yang akan ditanggung oleh kerajaan. Seperti kita tahu bahawa di negara kita banyak Jabatan Bekalan Air telah pun diswastakan dan tujuan penswastakan adalah yang pertamanya untuk mengurangkan bebanan kerajaan, sebab itulah kita menswastakan.

Dan yang kedua, adalah untuk meningkatkan mutu pengurusan dan sebagainya tetapi apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat tadi bahawa bebanan kerajaan masih tinggi dalam proses bekalan air. Yang ketiga, yang dibangkitkan oleh ramai Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa masih timbul masalah pengurusan, banyak masalah-masalah ketidakcekapan hasil daripada penswastakan-penswastakan yang telah dijalankan.

Di Selangor pada hari ini dalam surat khabar dilaporkan bahawa pihak Puncak Niaga menjelaskan bahawa pihak Kerajaan Negeri Selangor masih berhutang RM1.2 bilion kepada Puncak Niaga. Jadi soalnya sekarang, kita swastakan tetapi bebanan kerajaan masih lagi tidak selesai dan masih bertambah hutang dan sebagainya dan kecekapan tidak ada dari segi IWK kah, dari segi air kah, semua orang kampung, semua pihak masih menghadapi masalah kekurangan air dan sebagainya.

Jadi soalan saya, adakah dengan melihat perkembangan yang berlaku, kelemahan-kelemahan yang berlaku di dalam proses penswastakan ini, adakah pihak kerajaan akan mengkaji semula sama ada kita akan meneruskan penswastakan yang

baru ataupun yang sudah ada, mungkin mengambil alih semula dari segi soal pembedungan air dan sebagainya. Sebab bagi saya soal api, air, perumahan adalah satu kemudahan asas yang sepatutnya dimiliki oleh kerajaan dan tidak boleh diniagakan untuk keuntungan. Terima kasih.

Dato' Shaziman bin Abu Mansor: Tuan Pengerusi, saya mengucapkan terima kasih kepada sahabat saya dari Bera tetapi kita pada hari ini berada dalam Peringkat Jawatankuasa yang mana kewangan ini telah diluluskan dalam Belanjawan 2004 yang mana hanya dipindahkan sebagaimana yang saya katakan daripada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan juga dari Kementerian Kerja Raya kepada kementerian ini. Segala yang digunakan oleh wang yang akan digunakan masih untuk kegunaan yang sama. Cuma saya hendak respons sedikitlah memandangkan Yang Berhormat tanya penswastan di negeri Selangor.

Pada hari ini kerajaan, kertas ini masih lagi berada di peringkat Menteri untuk dibincangkan, kerana kementerian ini ada dua opsyen pertamanya, kalau kita hendak membayar hutang PUAS kepada Puncak Niaga ataupun yang keduanya kita hendak swastakan secara terus kepada Puncak Niaga, dengan mungkin beban yang tinggi ditanggung oleh rakyat di negeri Selangor.

Maka dengan itu kementerian pada hari ini mempertimbangkan kaedah bagaimanakah yang terbaik untuk kita menyelesaikan air di negeri Selangor dan juga di negeri-negeri lain sebagaimana yang dinyatakan oleh Yang Berhormat bagi Tumpat tadi. Ini adalah masalah yang menyeluruh yang mana telah saya huraikan dengan terperinci pada ketika menggulung Titah Ucapan Diraja baru-baru ini.

Tuan Pengerusi, saya ingin meneruskan. Oleh sebab perbincangan berhubung dengan wang yang diluluskan telah dijalankan selepas pembentangan Belanjawan 2004 maka tidak menjadi hasrat kementerian ini untuk membahaskan sekali lagi kerana jumlah wang yang diperuntukkan adalah sama dan kegunaannya juga adalah untuk tujuan yang sama sebagaimana yang diluluskan.

Saya juga ingin memaklumkan bahawa kementerian ini telah menjawab persoalan-persoalan berkaitan dengan bekalan air ketika menggulung Titah Ucapan Yang di-Pertuan Agong. Manakala isu-isu berkaitan dengan pembedungan kementerian sedang meneliti keberkesanan IWK, termasuk juga dari segi takrif yang dikenakan kepada pengguna. Diharap....

Tuan Pengerusi: Mambong bangun.

Dr. James Dawos Mamit: Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi ada menyebutkan bahawa sudah ada 16 projek bekalan air di negara kita. Saya ingin bertanya tentang projek dalam Butiran 11600 iaitu rancangan bekalan air Sarawak. Peruntukkan sebanyak RM244,700 juta ini, apakah bentuk projek ini. Saya ingin tahu kalau Yang Berhormat tidak boleh menjawab sekarang, saya memohon jawapan bertulis. Terima kasih.

Dato' Shaziman bin Abu Mansor: Terima kasih Yang Berhormat bagi Mambong. Sebagaimana yang saya katakan tempoh hari air di Sarawak masih lagi di bawah kerajaan negeri. Walau bagaimanapun, sekiranya Yang Berhormat mahukan jawapan, insya-Allah saya akan memberikan jawapan bertulis daripada pihak kementerian kepada Yang Berhormat.

Jadi, saya teruskan, Tuan Pengerusi. Diharap masyarakat di negara mahukan perkhidmatan bertaraf *world class*, dengan izin, bersedia untuk membuat pembayaran yang berpatutan atas perkhidmatan yang diberikan.

Sekali lagi, Tuan Pengerusi, saya tegaskan segala pandangan-pandangan Ahli-ahli Yang Berhormat termasuk teguran-teguran akan diambil kira dengan serius oleh kementerian ini di dalam membuat sebarang keputusan untuk kebaikan kita bersama. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM21,999,161 untuk Maksud B.29 di bawah Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM21,999,161 untuk Maksud B.29 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM1,402,796,268 untuk Maksud P.29 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM1,402,796,268 untuk Maksud P.29 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Maksud B.30 [Jadual] -**Maksud P. 30 [Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] –**

Tuan Pengerusi: Kepala Bekalan B.30 dan Kepala Pembangunan P.30 di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi dikemukakan untuk dipersetujukan. Ya, Yang Berhormat bagi Mambong.

11.33 pagi.

Dr. James Dawos Mamit [Mambong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hanya ingin menyentuh satu perkara sahaja di bawah Maksud P.30 Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi iaitu Butiran 02200 Program Jalinan Rangkaian Teknologi Global untuk syarikat bioteknologi tinggi (GTMP).

Industri bioteknologi di peringkat global memang tinggi nilainya, setakat ini di nilai USD7 million. Market value ini memang amat besar. Saya juga memang mengalu-alukan usaha kerajaan untuk membawa syarikat-syarikat gergasi daripada negara-negara maju untuk bertapak di Malaysia ataupun bekerjasama juga dengan syarikat-syarikat di Malaysia. Tetapi kalau syarikat-syarikat ini masuk dan bertapak di negara kita manfaat hanyalah kepada mereka. Kita seharusnya melihat dari segi technology transfer.

Ini adalah penting kerana syarikat-syarikat di negara kita seharusnya juga memiliki teknologi agar mereka boleh menceburkan diri dalam bidang industri bioteknologi. Oleh yang demikian, Tuan Pengerusi, saya memohon pihak kementerian agar mempercepatkan perundangan lebih-lebih lagi perundangan yang berkaitan dengan akses dan perundangan yang berkaitan dengan biosafety. Ini adalah penting kerana jika tiada perundangan ini maka rakyat di kawasan luar bandar yang mempunyai knowledge ataupun maklumat tentang kegunaan bahan-bahan biodiversity ini., mereka akan rugi kerana mereka tidak dibayar apa-apa royalti. Jika wujudnya undang-undang akses ini dan undang-undang biosafety ini maka kita seharusnya memberi royalti kepada mereka yang mempunyai knowledge di dalam biodiversity dan kegunaan bahan-bahan biological resources. Di dalam Convention On Biological Diversity ini adalah satu perundangan antarabangsa. Fair and equitable

benefit, dengan izin, adalah terkandung di dalam perundangan ini. Fair and equitable benefit ini adalah dibahagikan kepada sesiapa yang memiliki knowledge di dalam kegunaan biological resources.

Oleh yang demikian, national act ataupun perundangan negara adalah penting untuk mengawal kegunaan bahan-bahan biological resources di dalam negara kita agar memberikan manfaat kepada semua rakyat bukan sahaja daripada segi employment, dengan izin, tetapi dari segi kepunyaan pengetahuan dan knowledge tentang penggunaan biological resources. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat bagi Kepong, selepas itu kementerian menjawab.

11.36 pagi.

Dr. Tan Seng Giaw Kepong]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya mengambil bahagian di dalam perbahasan ini dengan perhatian ditumpukan kepada bioteknologi dan inovasi.

Tuan Pengerusi, sejak diwujudkan Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi yang baru ini dengan beberapa program di bawah Kementerian Perdagangan Antarabangsa dan Industri, di bawah Perbendaharaan, di bawah Kementerian Tenaga Air dan Komunikasi berpindah ke Kementerian Sains Teknologi dan Inovasi, diharapkan dengan perpindahan sedemikian program-program ini akan dilaksanakan dengan lebih berkesan termasuk kemajuan dan perkembangan sains, teknologi dan inovasi.

Tuan Pengerusi, seperti saya sarankan semasa membincangkan masalah yang ditimbulkan dengan undang-undang meminda Akta Multimedia dan Komunikasi waktu itu saya menyebutkan beberapa perkara termasuk penetration untuk Internet yang hanya dianggarkan 30% di negara ini termasuk penggunaan e-commerce dan sebagainya. Ini bukan di bawah bidang Kementerian Tenaga dan Komunikasi di bidang sains, teknologi dan inovasi. Di sini saya berharap menteri yang lulus di dalam jurusan kejuruteraan di McGill University memang boleh menggunakan kepakaran di dalam jurusan sains jurutera ini untuk membantu kita dalam kemajuan sains, teknologi dan inovasi.

Saya memberi nasihat kepada beliau bahawa jangan berlagak seperti kelulusan PA sahaja, Perhubungan Awam sahaja.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya minta Yang Berhormat bagi Kepong jangan berniat jahat dan memperli Ahli-ahli Yang Berhormat yang lain. Yang Berhormat sebagai seorang Ahli Yang Berhormat yang senior, yang berlemah lembut tidak sepatutnya bercakap sedemikian rupa. Terima kasih, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, bukan hendak perli dia, bagi nasihat. Jangan menggunakan kementerian itu, semata-mata untuk memampangkan seperti Yang Berhormat bagi Jerai, sentiasa ketagih kepada Proton dan Modenas sahaja.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Ketawa]*

Dr. Tan Seng Giaw: Janganlah memampangkan sedemikian. Kita memandang masalah kita secara menyeluruh dan khusus kepada satu bidang.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Bangun]*

Dr. Tan Seng Giaw: Tidak ada masa Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Cukuplah Yang Berhormat. Tidak apalah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Dia sepatutnya.....

Dr. Tan Seng Giaw: Buat apa *Point of Order* itu?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: sepautnya Yang Berhormat berucap kepada Tuan Pengerusi, bukan kepada saya. Saya bukan Tuan Pengerusi.

Dr. Tan Seng Giaw: Saya tahu, saya tahu. Tetapi, tidak ada masalah Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Ya.

Dr. Tan Seng Giaw: *Point of Order* pun tidak ada bilangan, apa pun tidak ada.

Tuan Pengerusi: Tidak apalah. Hmm....yang seterusnya Yang Berhormat, ya.

Dr. Tan Seng Giaw: Haa, itulah masalah Yang Berhormat bagi Jerai tanya. Masalah bioteknologinya itu, kita memerlukan bilangan saintis yang banyak dan peruntukan yang banyak. Daripada peruntukan yang saya dapati, memang sangat kecil, tetapi tidak ada masalah untuk disebutkan di sini. Di dalam *midterm review* itu, Rancangan Malaysia Kelapan, Kajian Separuh Penggal, ada disebutkan beberapa angka mengenai jumlah wang yang diperuntukkan untuk penyelidikan dan saya nampak, kalau jumlah wang yang begitu kecil, tidak dapat kita mewujudkan satu sektor, satu bidang bioteknologi yang menelan belanja yang banyak dan hasil atau penemuannya, tidak berbaloi dengan nilai wang yang dibelanjakan. Memang, begitu

untuk bioteknologi. Kita belanja dengan banyak tetapi, hasil dan penemuannya tidak begitu baik, tidak begitu berbaloi.

Inilah, masalah kita dan saya berharap kementerian dapat memberitahu kepada kita, apakah perancangan sekarang untuk bioteknologi. Ini kerana, saya tidak mahulah, seperti mana dengan *flagships* yang ada untuk MSC dan ini memang di dalam bidang kementerian ini dan MSC kita. Kita pun tidak tahu, apa yang tercapai dengan *flagships* ini tetapi, ada baiknya juga Tuan Pengerusi.

Misalnya *MyKad* kita itu, diinovasi Malaysia, orang-orang Malaysia. Itu memang satu kemajuan. Tetapi, pada keseluruhan yang kita nampak, MSC itu dan *flagships* tidak ada kekurangan. Oleh kerana tidak ada masa, saya tidak dapat memberi dengan terperinci, apakah masalah. Cuma, setakat memberitahu daripada *tele-medicine*, *tele-health* dan juga dengan *e-village* yang menjadi “kampung halimunan” dan itulah masalah, kelemahan kita.

Program bioteknologi memang mengambil masa dan peruntukan yang banyak, kerana kita hendak wujudkan satu pusat bagi bioteknologi di Malaysia ini dan saya tidak nampak langsunglah, apa kemajuan untuk bioteknologinya dan termasuklah bilangan pakar-pakar yang.....[Disampuk]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tidak ada.

Dr. Tan Seng Giaw: Sri Gading, memang tidak ada di situ, masalah dengan itu toksik....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, sila, sila.

Dr. Tan Seng Giaw:....bahan-bahan toksik

Tuan Pengerusi: Ya, sila teruskan Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: daripada Taiwan pun tidak boleh selesai.

Tuan Pengerusi: Ya, teruskan Yang Berhormat. Kita tidak ada masa.

Dr. Tan Seng Giaw: Tidak ada masa, saya tahulah.

Tuan Pengerusi: Kita ada enam lagi kementerian, ya.

Dr. Tan Seng Giaw: Memang, memang. Saya akan bantu juga Tuan Pengerusi. Cuma, dengan secara ringkasnya, saya hendak pihak kementerian memberitahu kita, apakah peruntukan untuk penyelidikan bagi bioteknologi dan apakah pencapaiannya di dalam *flagships* MSC? Akhir sekali, mengenai bilangan pakar kerana kita memerlukan pakar, sama ada di dalam bidang sains, bioteknologi dan lain-lain. Setakat ini, berapa orang yang kita dapat balik dari luar negara, seberang laut?

Ini kerana Tuan Pengerusi, saya mengakui bahawa di dalam dunia kita, orang-orang berpindah, berhijrah dari setempat ke setempat, ke negara-negara itu memang perkara lumrah, satu perkara yang telah biasa. Tetapi, yang penting sekalinya, bilangan yang kita dapati, iaitu pakar yang kita didik sendiri dan pakar yang kita dapat daripada negara luar dan itulah yang pentingnya. Jumlah yang menguntungkan kita, yang penting sekali. Walaupun Yang Berhormat bagi Jerai dok baca surat khabar sahaja, itu tidak apalah. Tetapi, yang penting sekali, kita hendak tahu. Kita kasihan juga, dia tidak ada masa di luar itu. *[Ketawa]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Senyum]*

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Dr. Tan Seng Giaw: Itulah....

Tuan Pengerusi: Ya, sila, sila.

Dr. Tan Seng Giaw: Saya sudah hendak habis Tuan Pengerusi. Cuma, saya hendak tahu, bilangan yang kita dapat, wujud dan dididik di negara ini, pakar-pakar, bilangan yang kita dapat tarik dari luar negara, orang Malaysia juga kebanyakannya dan itu penting untuk kemajuan sains, teknologi dan inovasi. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya. Kementerian menjawab.

11.45 pagi.

Setiausaha Parlimen Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi [Prof. Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani]: Terima kasih Yang Berbahagia Tuan Pengerusi. Bagi pihak Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi, saya mengalu-alukan dan mengucapkan jutaan terima kasih di atas pandangan serta pertanyaan-pertanyaan yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat di dalam membahaskan Rang Undang-undang Perbekalan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi kementerian ini.

Tuan Pengerusi, untuk peruntukan mengurus, MOSTE menerima sejumlah RM1.281 juta daripada Jabatan Perdana Menteri. Ini, adalah akibat daripada perpindahan pejabat sains yang diletakkan baru-baru ini di bawah MOSTE. Peruntukan yang diberi RM1.2 juta itu, adalah sebahagian besarnya untuk emolumen dan juga perkhidmatan. Jadi, antara perkhidmatan yang diambil adalah menjemput pakar-pakar luar, sama ada dari luar negeri atau di dalam negeri untuk memberikan

syarahan dan juga *workshop* dan sebagainya untuk meningkatkan kapasiti daripada penyelidik-penyelidik di negara kita.

Jadi, fungsi utama Jabatan Penasihat Sains ini adalah sebagai satu jabatan yang memberikan nasihat ataupun perundingan kepada kerajaan dalam isu-isu berkaitan sains, teknologi dan inovasi. Jadi, kita juga walaupun ingin meningkat kepada satu tahap yang lebih baik, kita juga perlu mendapatkan kepakaran daripada luar negara. Untuk *Multimedia Development Corporation*, sejumlah RM16.5 juta peruntukan mengurus adalah diperlukan atas keperluan pemberian dan juga berkenaan bayaran TAF.

Jadi, berkaitan dengan MDC dan ICT ini, saya mungkin memberikan beberapa jawapan kepada beberapa kemusykilan dan juga keperluan yang timbul berkaitan dengan pencapaian MSC dan juga melalui MDC. Sebagai contoh, penggunaan *broadband* di Malaysia sebenarnya hanya baru dan mencapai 0.5% sahaja dan bukannya 30%, manakala Korea juga baru mencapai 22.7%. Ini, adalah laporan daripada *International Telecommunication Union* (ITU) 2003. Sebagai contoh, negara lain Australia, penggunaannya adalah setakat 1.29%, UK - 1.38% dan Jepun - 8.92%. Jadi, kalau kita lihat daripada sini, pencapaian kita tidaklah begitu rendah dengan negara-negara yang telah lama maju, lebih daripada 100 tahun maju. Kita lihat bahawa, matlamat kerajaan bagi membangunkan *Multimedia Super Corridor* (MSC) atau Koridor Raya Multimedia....

Puan Teresa Kok Suh Sim: Minta penjelasan Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Ya, Seputeh.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ada satu kekeliruan, seperti apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Sri Gading hari itu, tentang peranan dan juga fungsi kementerian. Saya hanya rasa aneh, kenapa *Multimedia Development Corporation Sdn. Bhd.* dipindah ke kementerian ini, dan bukan dipindah ke Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi. Ini kerana, apabila kita bahas Rang Undang-undang Multimedia dan Telekomunikasi, ia dijawab oleh Timbalan Menteri daripada Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi. Jadi, bagi kami, kami rasa agak keliru, tentang akta mana, agensi mana yang terletak di kementerian mana. Bagi pandangan saya, ia sepatutnya di bawah Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi. Jadi, saya hanya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat.

Dr. James Dawos Mamit: [Menunjukkan isyarat tangan bagus].

Prof. Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Kita sebenarnya, perlu membezakan antara infrastruktur, iaitu di mana di bawah komunikasi dan multimedia adalah di bawah *contents*. Memang, dahulu multimedia dan komunikasi diletakkan di bawah kementerian yang sama, tetapi pada perubahan kementerian yang baru-baru ini, komunikasi iaitu, kementerian yang menjaga berkaitan dengan jalur lebar dan sebagainya, memang masih dikekalkan di bawah Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi. Yang hanya dipindahkan adalah multimediana iaitu *contents part* daripada program-program yang menggunakan ICT. Oleh kerana di sini lebih kepada pembangunan untuk melahirkan ataupun mendapatkan keluaran ataupun produk-produk yang berdasarkan kepada *software* ataupun perisian, inilah yang di bawah multimedia, terima kasih.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Terima kasih Yang Berhormat. Jadi saya tahu soalan tambahan lagi, organisasi media seperti ASTRO dan MITV ini ia tertakluk di kementerian inikah atau di kementerian komunikasi ataupun Kementerian Penerangan? Yang mana berkuasa ia dijadual dalam kementerian yang mana?

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Setahu saya, ASTRO saya rasa ini bukan di bawah Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi tetapi ada berkaitan di bawah Kementerian Penerangan.

Puan Teresa Kok Suh Sim: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Cukup Yang Berhormat, sila-sila teruskan Yang Berhormat.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Hmm.!

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Seperti yang saya katakan tadi.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Cukup, cukup Yang Berhormat.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Tujuan membangunkan.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat kita tidak cukup masa lah Yang Berhormat, Setiausaha Parlimen masih belum habis lagi, ya ada...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tidak apalah Tuan Pengerusi, ini mustahak. Apa yang diperkatakan oleh Seputeh mengulas apa yang saya bangkitkan sampai sekarang tidak ada jawapan Tuan Pengerusi. Memang keliru orang Tuan

Pengerusi, tentang kementerian, portfolio, jabatan-jabatan, fungsi-fungsi, peranan-peranan, keliru kita Tuan Pengerusi. Kalau Ahli Parlimen keliru apa lagi orang di kampung Tuan Pengerusi?

Tuan Pengerusi: Sudahlah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Saya tidak tahu Tuan Pengerusi, macam mana kita ini, hendak bergerak Tuan Pengerusi?

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat cukuplah, cukuplah, cukuplah Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tiada siapa yang hendak jawab ini Tuan Pengerusi, rintihan ini, rintihan yang benar-benar perlu dilaksanakan.

Tuan Pengerusi: Cukuplah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Seputeh, saya suka awak sokong saya, selalu sokong sayalah. [*Dewan riuh dengan ketawa*]

Tuan Pengerusi: Baiklah, tidak payah jawab Yang Berhormat. Sila teruskan ya.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Jadi tujuan utama kita membangunkan Koridor Raya Multimedia adalah untuk melonjakkan negara ke era maklumat selaras dengan matlamat dan usaha kerajaan untuk membangun dan menjayakan ekonomi berasaskan pengetahuan ataupun K-ekonomi.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: [*Bangun*]

MSC dibangunkan dengan tujuan menggerak dan mempertingkatkan perkembangan ICT di seluruh negara dengan cara usaha sama di antara pihak kerajaan dan sebagai penggerak dan pihak swasta sebagai pihak yang cara terlibat secara langsung dalam industri tersebut.

Tuan Pengerusi: Cameron Highlands bangun, ya.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat. Inovasi, saya tertarik dengan peruntukan untuk pembangunan RM74 juta. Kalau kita tengok tiga, empat tahun yang lalu kementerian memberi fokus kepada *bridging the digital devices* dengan izin, saya rasa peringkat *bridging the digital devices* sudah pun berlalu.

Saya hendak tanya Yang Berhormat, kalau kita hendak bersaing dengan negara-negara maju dan juga negara seperti India yang begitu maju dalam ICT, saya rasa peringkat *bridging the digital device* tu tidak cukup. Kita kena masuk kecanggihan

ICT dalam semua sektor dan inovasi dan R&D merupakan satu yang penting. Sejauh manakah perancangan telah dirangkakan dalam kementerian Yang Berhormat untuk memastikan bahawa kecanggihan dalam inovasi ICT dapat dipergunakan dalam semua bidang? Contohnya penangkapan ikan di Jepun meningkat tiga kali ganda kerana penggunaan ICT.

Tuan Pengerusi: Cukuplah Yang Berhormat.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: Hasil jagung ..ya, ya ...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi ucapan itu! Ya Yang Berhormat bagi ucapan itu!

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: Penjelasan Tuan Pengerusi, penjelasan. Saya hendak tanya Yang Berhormat berapa banyakkah duit ini yang akan digunakan untuk memastikan bahawa industri kita di sokong oleh inovasi yang canggih, bukan hanya *bridging the digital device*? Terima kasih.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Tuan Pengerusi, saya tidak mahu menjawab soalan itu dengan *detail*. Tapi walau bagaimana apabila kita melihat, kita ingin memajukan negara kita pada masa yang sama kita lihat bahawa kita tidak boleh meminggirkan mana-mana rakyat kita berkaitan dengan kemajuan walau pun kita akan maju di dalam apa bidang sekali pun kita juga kena lihat bahawa masyarakat luar bandar mesti mendapat manfaat sebahagian daripada apa yang kita bangunkan, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Ya.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Tuan Pengerusi, saya teruskan. MDC telah pun memberi mandat untuk menerajui pembangunan pengurusan dan kemajuan MSC. Justeru itu, peranan utama MDC adalah tertumpu kepada meningkatkan nilai MSC dan juga kepada negara secara keseluruhannya. Ini terdiri daripada peningkatan ke atas kemahiran tenaga kerja, imbalan pembayaran, keluaran dalam negara kasar, (KDNK) per kapita e-perdagangan dan aplikasi-aplikasi perdana.

Beberapa Ahli: *[Bising]*

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat minta mintalah janganlah bising sangat ya.

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Yang Berhormat minta laluan sedikit?

Tuan Pengerusi: Ya, ya, ini Tangga Batu bangun Yang Berhormat, hendak bagi jalankah atau tidak?

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Orang kampung bolehlah Tuan Pengerusi. Terima kasih Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, memandangkan daya inovasi dan kreativiti ini bukan kita perolehi secara mendadak, ia perlu latihan ia perlu pendidikan, memandangkan tadi pun kita dapat lihat ada sedikit kekeliruan tentang peranan dan tanggungjawab kementerian.

Jadi soalan saya, adakah pihak Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi ini bercadang untuk memperuntukkan sedikit peruntukan bagi memperkenalkan program-program yang berkaitan dengan inovasi dan kreativiti ini di peringkat tadika. Contohnya berkerjasama dengan Kementerian Luar Bandar dan Wilayah untuk menjadikan inovasi ini sebagai suatu perkara yang kritikal di dalam masyarakat kita.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Yang Berhormat antara program kita yang akan kita laksanakan untuk menjana kreativiti dan inovasi kepada rakyat Malaysia kita mulakan di peringkat sekolah dengan Kementerian Pelajaran di mana program-program yang berbentuk peraduan ataupun *contest* mencipta produk-produk baru yang lahir daripada inisiatif ataupun idea daripada pelajar-pelajar sekolah akan diberi juga keutamaan.

Jadi ini adalah satu kaedah kita ingin meletakkan inovasi menjadi satu perkara yang penting pada masa akan datang dan kita juga memberikan pengiktirafan, inovasi ataupun saintis kepada mereka yang berjaya di dalam bidang-bidang berkenaan.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat panjang lagikah itu? Soalan itu hanya dua orang sahaja yang mengambil bahagian tadi ya. Sila, sila teruskan.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Terima kasih Tuan Pengerusi. MDC sebagai agensi peneraju pembangunan MDC telah berjaya memajukan dan membangunkan infrastruktur, menambahkan bilangan pekerja mahir, mengasuh serta mendidik IKS yang baru, memperkenalkan dana teroka, melancarkan...

Dr. James Dawos Mamit: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Cukuplah Yang Berhormat, Yang Berhormat Mambong kita tidak ada masa ya, ada sekerat hari lagi, cukuplah..

Dr. James Dawos Mamit: Tidak ada Tuan Pengerusi, memang kita tidak ada masa, tetapi itu bukan perkara yang kita menimbulkan tadi?

Tuan Pengerusi: Ya, ya.

Dr. James Dawos Mamit: Kita menimbulkan perkara yang lain.

Tuan Pengerusi: Saya sudah tanya tadi, ada dua orang sahaja yang berucap, dia menjawab panjang sangat ya. Sila, sila, bolehkah benda-benda yang tidak bersangkutan janganlah dijawab ya.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Sebenarnya Tuan Pengerusi, ada soalan pertama ialah berkaitan dengan perundangan *bio-safety*. Perundangan ini untuk akses kepada *bio-safety* ini, ini adalah di bawah bidang kuasa Kementerian Sumber Asli dan Alam Sekitar bukan di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi.

Kemudian soalan kedua daripada Yang Berhormat bagi Kepong adalah berkaitan dengan MSE dan ICT itu sendiri termasuklah berapa banyak kah peningkatan penggunaan *internet* dan jalur lebar. Itu sebabnya saya maklumkan secara tidak langsung.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Tuan Pengerusi, izinkan saya sedikit masa lagi. Untuk MDC, seperti yang telah dinyatakan sejumlah RM16.2 juta. Begitu juga MDC diberi sebanyak RM52.79 juta daripada Rancangan Malaysia Kelapan, sebanyak RM446 juta untuk program pembangunan.

Antara aktiviti-aktiviti dan program pembangunan yang sedang dijalankan.....

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tuan Pengerusi.....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Daripada masa terbang, Setiausaha Parlimen menjawab yang bukan dibangkitkan, lebih baik bagi masa itu kepada kami. Jadi sudahlah, cukup.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, Setiausaha Parlimen sila teruskan. Perkara yang berkaitanlah Yang Berhormat.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Apa yang dinyatakan tadi adalah bagaimana peranan R&D dan sebagainya. Jadi walaupun saya menjawab secara tidak langsung tetapi kita hendak lihat, berapa banyak peruntukan yang

disediakan dalam Rancangan Malaysia Kelapan dan berapa banyak yang tinggal untuk tahun 2004.

Jadi penggunaan daripada peruntukan permohonan ini adalah tidak lain untuk menyediakan insentif untuk menarik pelabur-pelabur luar datang melabur di MSC termasuk kita ingin membangunkan *second phase* untuk MSC yang mana butir-butir lanjut fasa kedua ini akan diumumkan oleh kerajaan tidak lama lagi iaitu pada Julai 2004.

Begitu juga untuk MTDC iaitu anak syarikat kerajaan, Perbadanan Pembangunan Teknologi Malaysia (MID MTDC) di mana ini dipindahkan daripada Kementerian Perindustrian dan Perdagangan Antarabangsa yang mana merupakan pemegang Khazanah Malaysia sebanyak 51% dan syarikat swasta 49%. Oleh itu kita lihat MTDC tidak diberi sebarang geran peruntukan mengurus, hanya diberi peruntukan pembangunan sahaja.

Di bawah Rancangan Malaysia Kelapan MTDC diperuntukkan berjumlah RM11.95 juta daripada RM254.7 juta untuk peruntukan pembangunan. Antara program-program yang dilaksanakan adalah *technology acquisition* ataupun penerokaan teknologi. Kedua.....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, cuba bagi jawapan yang berkaitan sahaja.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Tuan Pengerusi, saya ingin menghabiskannya kerana peruntukan ini telah diberi tetapi apakah perkara yang ingin saya ringkaskan adalah tentang objektif dan juga projek-projek yang akan dilaksanakan di bawah peruntukan yang diberi.

Tuan Mohamed Razali bin Che Mamat: *[Bangun]*

Seorang Ahli: Tidak faham, tidak faham.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Oleh itu, kerana peruntukan yang diagihkan ini telah diluluskan

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kuala Krai bangun, Yang Berhormat.

Tuan Mohamed Razali bin Che Mamat: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat. Begitu sekali kesungguhan Yang Berhormat. Kalau boleh, tulis sahaja, bukukan sahaja dan edarkan kepada kita semua. Okay, terima kasih.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Ya lah....

Puan Teresa Kok Suh Sim: Peraturan Mesyuarat 37, seseorang Ahli tidak boleh mengganggu Ahli yang sedang bercakap. Yang Berhormat ini orang baru, kita mesti bagi *chance* bagi dia untuk habiskan teksnya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup, cukup, Seputeh cukup.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Jadi saya sokong, minta Tuan Pengerusi bagi dia teruskan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, dia bukan mengganggu, dia bertanya.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Tuan Pengerusi, oleh kerana peruntukan yang diagihkan ini telah diluluskan dalam sidang Parlimen Kesepuluh yang lalu, saya tidak berhajat untuk membincangkan dengan terlalu *detail* di mana ini semua telah diputuskan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat-Yang Berhormat, sila beri perhatian ya.

Profesor Datuk Dr. Mohd. Ruddin bin Ab. Ghani: Oleh itu sebagai bentuk penggulungan, segala penjelasan yang telah dinyatakan tadi adalah sebagai menyokong tentang penggunaan peruntukan-peruntukan yang diagihkan sebenarnya. Segala pandangan yang baik dan segala perhatian yang telah diberikan kepada kementerian ini akan kami laksanakan sebaik yang mungkin untuk memastikan peruntukan yang diperuntukkan oleh kerajaan benar-benar dimanfaatkan oleh rakyat.

Bagi pertanyaan-pertanyaan yang mungkin tidak mendapat jawapan yang memuaskan, saya akan memberikan butiran-butiran yang selanjutnya secara bertulis. Dengan ini saya mohon Rang Undang-undang Perbekalan (Pengutukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi diluluskan. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa sejumlah RM17,431,399 untuk Maksud B.30 di bawah Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM17,431,399 untuk Maksud B.30 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM74,734,920 untuk Maksud P.30 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak RM74,734,920 untuk Maksud P.30 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Maksud B.31 [Jadual] -

Maksud P. 31 (Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] -

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusop bin Yacob]: Kepala Bekalan B.31 dan Kepala Pembangunan P.31 di bawah Kementerian Pelancongan dikemukakan untuk disetujukan. Ahli-ahli Yang Berhormat boleh mengambil bahagian untuk bercakap. Bagan.

12.08 tgh.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Terima kasih Tuan Pengerusi, B.31 dan P.31 sekali gus. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri berkenaan dengan masalah bau busuk di Zoo Negara. Apabila seseorang pelancong memasuki pintu besar Zoo Negara maka sensasi pertama yang dia hadapi adalah bau busuk. Jadi masalah ini perlu ditangani sebelum semua pelancong takut kepada Zoo Negara.

Berkenaan dengan Butiran 02500 – Projek pembersihan dan rawatan air Sungai Pinang. Memang jadi satu kebenaran dan hakikat bahawa mutu air Sungai Pinang di Pulau Pinang ini memang sampai satu tahap yang serius. Air di Sungai Pinang ini hitam macam dakwat dan cerita ini telah dibawa bukan di sini sahaja, di pihak kerajaan negeri pun telah lama dibangkitkan tetapi sehingga hari ini belum nampak ada apa-apa keberkesanan untuk merawat air Sungai Pinang ini dan akhirnya air yang kotor dari Sungai Pinang mengalir terus ke lautan besar dan biarlah lautan besar meneruskan dengan masalahnya dan akhirnya kehidupan dalam laut pun akan lupus.

Tuan Pengerusi, B.31 iaitu pelancongan juga. Pelancong-pelancong asing selalu mengadu bahawa mereka sangat takut perkara-perkara yang akan wujud di negara kita ini yang terutama sekali ialah ragut dan rompak. Ini adalah berkenaan dengan keselamatan dan saya harap kerajaan boleh mengaturkan polis pelancong dan pasukan lain untuk meronda tempat-tempat yang sering berlaku kes ragut dan rompak ke atas pelancong-pelancong.

Juga satu masalah, teksi yang tidak mahu pakai meter. Adalah segelintir pemandu teksi mengambil kesempatan untuk mengaut caj yang lebih ke atas pelancong-pelancong dan perkara ini perlu dibetulkan dan saya nampak banyak teksi di pusat perhentian bas di Puduraya dan juga di semua stesen komuter. Teksi-teksi ini semua menunggu penumpang-penumpang, kadang-kadang penumpang-penumpang meminta mereka memakai meter mereka enggan untuk memakai meter.

Harga barangan dan juga makanan ada perbezaan antara orang tempatan dengan pelancong-pelancong asing. Pada satu ketika apabila saya masuk ke sebuah kedai kopi untuk memakan semangkuk mi dan dia hendak mengenakan saya RM5.00 semangkuk. Saya kata kepada beliau dalam loghat tempatan, saya orang tempatan, "Oh orang tempatan RM3.00" Inilah tidak patut dan harga-harga barang juga dalam kedai apabila dia nampak seorang pelancong mereka akan kenakan harga yang amat tinggi sekiranya dibandingkan dengan orang tempatan. Jadi, ini sedikit-sebanyak masalah berkenaan dengan pelancong, saya harap kerajaan boleh memberatkan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Bera.

12.13 tgh.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Tahniah saya ingin ucapkan kepada Kementerian Pelancongan kerana pernah satu ketika pendapatan Kementerian Pelancongan menduduki tempat kedua selepas *manufacturing*. Dari segi promosi-promosi yang dijalankan akhirnya Malaysia telah berjaya diperkenalkan di peringkat dunia. Saya ingin menyentuh beberapa perkara mengenai belanjawan yang dipindahkan – 0090, 0700, 01100 dan pelbagai lagi terutamanya melibatkan *ekotourism* dan sebagainya dan pembangunan projek pelancongan yang baru.

Kalau kita lihat negara kita mempunyai berbagai-bagai produk pelancongan yang boleh dimajukan dan salah satunya adalah produk pelancongan yang melibatkan

alam sekitar iaitu *ekotourism*. Walau bagaimanapun, dari segi pembangunannya adalah amat terkebelakang dan tidak diberikan keutamaan. Kemungkinan sebab-sebab pihak pelancongan tidak memajukan secara agresif. Adalah kerana memandangkan polisi-polisi yang melibatkan alam sekitar dan sebagainya. Saya berharap delima ini perlu diselesaikan kerana kalau kita lihat dalam masa yang sama kita ingin mengekalkan alam sekitar tetapi dalam masa yang sama kita juga hendak memajukan soal pelancongan dan akhirnya pemaju-pemaju dan pengusaha-pengusaha pelancongan yang kita kenal pasti tidak dapat meneruskan peniaga dan mengalami kerugian dan sebagainya.

Jadi, saya berharap pihak kementerian mengadakan kerjasama yang rapat dengan alam sekitar dan mengenal pasti masalah-masalah yang timbul supaya perkara-perkara yang saya sebutkan tadi tidak timbul. Saya ingin mengambil contoh, saya difahamkan, dimaklumkan...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sri Gading bangun Yang Berhormat. Saya ingat Yang Berhormat supaya perkara dasar jangan disentuh lagi.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Terima kasih Tuan Pengerusi. Ini sahabat saya Yang Berhormat 'Bere'kah 'Bera'?

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Bera.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: "Bera"kah "Bera"?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ikut yang manalah Yang Berhormat "Bere"kah atau "Bera".

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Tidak, saya hendak sebut yang betul, Tuan Pengerusi. *[Ketawa]* "Bera".

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Teruskan Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: "Bera"lah, Tasik Bera. Saya bersetuju sangat dengan sahabat saya Bera. Minta maaf kalau saya salah. Memang pelancongan ini menjadi sumber pendapatan negara yang kedua terbesar. Kita memang memujilah Kementerian Pelancongan. Apatah lagi Timbalan Menteri yang baru, saya rasa memang kukuh sangatlah kementerian ini.

Hari ini sasarannya ialah Timur Tengah, orang Arab. Orang Arab ini, bukan datuk Yang Berhormat Timbalan Menteri dia, *huwa fi fulus khathir*, dengan izin, fahamkah Tuan Pengerusi?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Faham Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: Okay. Kementerian ini kenalkah minat – saya hendak tanya Yang Berhormat bagi Bera, adakah tidak mengenali kemahuan kehendak pelancong-pelancong ini. Arab dia hendak apa. Kalau daripada Amerika Latin dia hendak apa. Daripada Eropah apa kesukaan dia. Daripada orang India, orang China di mana negara yang menjadi sasaran yang akan datang ke Malaysia, oleh sebab kita kenal pasti kehendak kemahuan dan juga tabiat mereka, agaknya negara kita akan menjadi satu negara yang menjadi tarikan kepada mereka. Saya hendak tanya Yang Berhormat macam mana agaknya kementerian tersebut.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Saya amat bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat bagi Sri Gading. Memang sepatutnya tumpuan diberikan mengikut kesukaan pelancong-pelancong daripada negara-negara tertentu. Misalnya bagi negara Perancis, Jerman mereka sukakan kawasan hutan. Mungkin daripada Taiwan mereka suka beli barang-barang emas contoh. Arab suka tempat yang boleh membawa keluarga misalnya untuk bersantai bersama keluarga. Jadi dari segi tumpuan kepada pelancongan, kita perlu berbeza-beza mengikut kesukaan negara itu sendiri. Takkan kita hendak jual kawasan laut kepada orang yang duduk di tepi laut yang mempunyai kawasan pantai yang bagus seperti di Hawaii contohnya.

Jadi, saya hendak sambung sedikit. Saya sebut tadi Tasik Kenyir misalnya. Pengusaha Tasik Kenyir menghadapi masalah kerugian dan sebagainya. Di Tasik Bera saya hendak contoh, di tempat saya Tasik Bera – bukan 'Bra', kalau 'Bra' saya jadi seksilah. *[Ketawa]* Tasik Bera misalnya sehingga pada hari ini tidak ada kemudahan api, tidak ada kemudahan telefon, jalan yang kecil dan sebagainya, *accessibility* tidak ada, sedangkan kita hendak pasarkan kawasan Tasik Bera sebagai pusat pelancongan *ekotourism*, tetapi dalam masa yang sama kita *confuse*, kita hendak majukan takut alam sekitar dan sebagainya. Jadi, kita perlu beri perhatian kepada perkara-perkara yang melibatkan soal-soal seperti ini.

Saya berharap oleh kerana Yang Berhormat Timbalan Menteri ...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jerai bangun Yang Berhormat.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Nanti minta tambah masa ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tidak ada tambahan Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Penjelasan Yang Berhormat Tuan Pengerusi. Tadi Yang Berhormat bagi Bera menyatakan tasik dia elok. Adakah

Bera sedar bahawa Jerai ini adalah kawasan yang terindah di dunia. [Ketawa] Tidak ada tempat di dunia di mana ada gunung, di mana ada laut, di mana ada sawah padi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tidak boleh banding, Yang Berhormat. Yang Berhormat ada gunung, dia ada tasik.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Ya, kita ada tasik. Apabila kita lepas air masuk ke dalam bendang ia akan jadi tasik sebelum padi tumbuh. [Ketawa] Jadi, Yang Berhormat, Gunung Jerai ini adalah gunung yang di mana orang dinamakan Kedah. Bila orang datang dahulu dia tengok gunung itu dia panggil 'malai'. Dalam bahasa India ialah 'gunung'. Itulah yang mulanya jadi Malaya. Jadi, ini kena ingat...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: ...sejarah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat. Yang Berhormat ambil alih dia punya masa. Sila pendekkan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya hendak beritahu bahawa jangan di Bera sahaja ada. Di Gunung Jerai ini biasa orang daripada Switzerland *mai* dia kata "*Sir your place is wonderful batter than Switzerland*" dia kata. Itu dia kata [Dewan riuh] dengan izin [Ketawa] Apakah pihak Yang Berhormat bersetuju dengan saya bahawa kementerian patut juga melihat potensi-potensi di negeri-negeri lain termasuk di gunung saya ini, gunung yang tidak tinggi dan tidak rendah tetapi sejuk dan panas. Kalau kita turun ke bawah panas, kalau naik ke atas sejuk. Ini *special* nya Gunung Jerai.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Adakah Yang Berhormat bersetuju bahawa kementerian juga kena melihat. Jangan tengok sumber tepi-tepi, tengok tempat-tempat lain. Jangan kita jadikan *tourist attraction* itu hanya ke satu-satu tempat. Kita selakkan kemudian kita baru boleh kata kepada rakyat Malaysia 'menjelajahilah seluruh tanah air dan lihatlah keindahan-keindahan yang Tuhan bagi kepada kita'. Tak payah kita tukar duit kita peri ke Australia, pergi ke Amerika.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Masa Yang Berhormat Bera sudah hendak habis Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih, terima kasih Bera. Yang Berhormat setuju tak?

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat bagi Jerai. Saya rasa lepas ini kita minta Timbalan Menteri Pelancongan mengumumkan Jerai sebagai kawasan yang tercantik di dunia.

Saya bersetuju bahawa kita mesti menyeluruh semua kawasan yang menyebabkan *eco-tourism*. Kerana apabila kita sebut sahaja *eco-tourism*, dia akan melibatkan kawasan luar bandar, jadi apabila melibatkan kawasan luar bandar, kita majukan kesan daripada kemajuan adalah penduduk-penduduk di luar bandar yang boleh mendapatkan pendapatan daripada kemajuan yang dibuat. Saya minta supaya penumpuan diberi kepada.....

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Gulung Yang Berhormat. Masa sudah hendak habis.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: projek-projek pelancongan, pusat produk-produk pelancongan yang melibatkan *eco-tourism*. Selain dari itu, sedikit lagi Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Gulung Yang Berhormat.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Ini menggulunglah ini. Dalam proses hendak menggulung. Penumpuan juga kepada *tourism-tourism* lain, *sports tourism* misalnya. Kita jangan tinggalkan soal *sports tourism*, selain daripada *health tourism* sudah banyak diperkatakan. Pendidikan, kita sekarang penumpuan kepada pusat pendidikan kita hendak jadikan sebagai *centre* pusat pendidikan.

Pendidikan juga boleh dijadikan sebagai produk pelancongan. *Sports tourism* misalnya, di Stadium Bukit Jalil, setiap tahun kita adakan pertandingan-pertandingan yang melibatkan *international* punya pertandingan. Bola misalnya. Beberapa tahun lepas, kita ada *English Premier Cup* Peringkat Asia yang membawa pasukan-pasukan bernama besar seperti Chelsea, New Castle, Birmingham dan sebagainya. Mereka mempunyai pengikut-pengikut dan peminat-peminat di rantau ini, di Singapura, di Thailand dan sebagainya.

Sepatutnya apa yang berlaku ini dijadikan sebagai satu produk pelancongan supaya *neighbour* kita, jiran-jiran kita boleh datang untuk melancong di negara kita.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sudah, cukup Yang Berhormat.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Akhirnya budaya pelancongan yang disebutkan oleh Yang Berhormat bagi Bagan kah apa tadi, Bagan, yang sudah keluar tadi tentang teksi dan sebagai. Budaya pelancongan mesti diserapkan. Di hotel-hotel misalnya, tidak ada budaya pelancongan. Mereka menaikkan harga bukan mengikut *season* tetapi mengikut *event*.

Bila ada LIMA Langkawi, harga naik berlipat kali ganda. Di KL sendiri, apabila Perhimpunan Agung UMNO, hotel menaikkan harga mengikut sesuka hati, dua kali ganda, tiga kali ganda. Mereka mengikut *event*.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: Budaya pelancongan juga perlu diserapkan. Saya menggulungkan tolonglah tengok *eco-tourism* tadi, berikan penumpuan ke seluruh negara terutamanya Tasik Bera. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cameron Highlands.

Datuk Rosli bin Mat Hassan [Dungun]: Tidak dapat Terengganu sebelah sini tidak dapat [Ketawa]

12.24 tgh.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy [Cameron Highlands]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya tertarik dengan peruntukan anggaran perbelanjaan untuk kajian-kajian pelancongan sebanyak RM4.5 juta. Saya amat menyokong Kementerian Pelancongan memberi fokus kepada kajian kerana pandangan saya dalam pembangunan pelancongan saya rasa fokus banyak diberi kepada kemudahan sedia ada dan cara kita mempertingkatkan kemudahan yang sedia ada.

Saya rasa elok kita mencari penerokaan baru dalam pembangunan sektor pelancongan dalam beberapa bahagian atau bidang yang kita rasa begitu berpotensi untuk dibangunkan. Dalam konteks ini, saya rasa salah satu fokus yang boleh diberikan oleh Kementerian Pelancongan adalah memperlihat dan kawasan Cameron Highlands sebagai satu *focal point* dengan izin ke arah memajukannya menjadi satu pusat peranginan seperti Genting.

Keupayaan pengurusan dan juga Syarikat Genting, untuk mengalihkan Genting daripada pusat perjudian kepada *leisure tourism* begitu berjaya dalam satu dekad yang lalu. Sehingga begitu banyak keluarga bersama anak-anak pergi ke sana untuk tujuan berkeluarga bersama dan anak-anak untuk beristirahat dan bermain. Dalam konteks

ini, cadangan saya kepada kementerian untuk membuat kajian yang menyeluruh dan jitu ke arah menjadikan Cameron Highlands dalam konteks begitu kerana kini lebuh raya sudah pun diadakan dari Simpang Pulai ke Cameron Highlands yang membuka jalan ke Pulau Pinang dan ke utara dan Pulau Pinang ada lapangan terbang dan Lapangan terbang Ipoh boleh dijadikan sebagai fokus untuk menurunkan ramai pelancong luar negara yang selalunya turun di KLIA dan mengambil masa yang begitu lama untuk pergi ke sana.

Maka Ipoh boleh dijadikan fokus untuk membawa pelancong ke Cameron Highlands. Selain daripada itu sekarang ada jalan yang menghubungkan Cameron Highlands ke Gua Musang. Bahagian Kelantan dan Pahang juga boleh dimajukan melalui saluran rangkaian jalan raya ke sana dan Tapah pula menghubungkan Cameron Highlands dengan Kuala Lumpur.

Melihat pembangunan yang terkini dari segi komunikasi dan infrastruktur, saya rasa pusat Cameron Highlands yang selalunya popular dengan sayur, bunga dan tomato boleh diubahsuaikan bentuk dan wajahnya menjadi satu pusat peranginan bukan sahaja untuk *leisure tourism* tetapi juga *home stay*.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Bagan bangun Yang Berhormat.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: Kerana ada 37 kampung asli yang boleh digunakan sebagai potensi pembangunan. Cadangan saya adalah

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Bagan bangun Yang Berhormat. Mahu bagi jalankah tidak? Bagan.

Tuan Lim Hock Seng [Bagan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat bagi Cameron Highlands sama ada masalah lalat telah selesai sebab saya lama tidak pergi ke Cameron Highlands.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: Soal lalat itu memang dapat ditangani tetapi ada sedikit bila ada musim hendak membaja sayur-sayur itu masih ada lagi. Itu sebabnya saya menyeru kepada kementerian supaya mengalihkan tourisme berasaskan sayur-sayuran kepada tourisme berasaskan leisure. Saya ucapkan terima kasih dan saya teruskan.

Saya memohon supaya kajian yang komprehensif dilakukan kerana Cameron Highlands sangat popular sejak 1835 di seluruh dunia dan kalau sekiranya kita sebut Cameron Highlands di mana negara maka mereka tahu dan saya rasa saya sahaja

seorang Ahli Parlimen yang mempunyai nama bahasa Inggeris, Cameron Highlands ini. Kalau tidak silap sayalah.

Tuan Pengerusi, saya rasakan bahawa

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jerai bangun Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Yang Berhormat sedar tak bahawa Jerai ini adalah nama France? Oh, thank you.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Terima kasih, kita teruskan. Maka saya rasa keperluan ini begitu penting sekali kerana Cameron Highlands sudah pun dimuflikaikan tumbuh-tumbuhannya demi untuk pertanian maka saya rasa untuk menjaga khazanah kekayaan Cameron Highlands sebagai satu pusat peranginan, pengalihan daripada fokus pertanian kepada *leisure* dan *home stay* dan *eco-tourism* begitu penting sekali. Kalau kita lihat Kota Kinabalu jumlah pelancong yang pergi ke sana berjuta-juta. Kenapa tidak kita boleh menjayakan Cameron Highlands ke arah fokus itu tetapi ini memerlukan banyak komitmen dan juga kajian yang begitu mendalam.

Saya rasa RM4.5 juta itu tidak cukup. Kita perlu tambah lagi dan saya meminta supaya Kementerian Pelancongan ke arah matlamat tadi memberi lesen kepada agensi-agensi pelancongan yang bertempat di Perak khususnya di Ipoh kerana saya diberi maklumat oleh agensi-agensi pelancongan bahawa banyak lesen itu dikendalikan daripada Kuala Lumpur dan juga di ibu kota yang menyebabkan agensi-agensi pelancongan tidak dapat berfungsi secara berkesan untuk membawa pelancong melalui via Ipoh ke sana.

Inilah seruan saya dan memohon supaya kajian ini banyak dilakukan supaya dalam tahun-tahun akan datang ini kita boleh menjadikan Cameron Highlands ini sebuah pusat peranginan yang terkemuka di seluruh dunia. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kemaman.

12.30 tgh.

Tuan Ahmad Shabery Cheek [Kemaman]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya hanya ingin mengambil kesempatan di sini untuk menimbulkan sedikit sahaja perkara iaitu saya sering ditegur oleh pelancong-pelancong yang datang dari luar

negara. Apabila mereka datang ke Malaysia, mereka mendengar banyak tempat yang menarik tetapi bila mereka memandu sendiri, pusat-pusat maklumat tentang pelancongan agak terbatas. Sering dikatakan kalau dalam negara-negara yang lebih maju terutama sekali dari segi industri pelancongannya simbol 'i' ataupun 'info' yang berkaitan dengan *info* pelancongan itu ada di mana-mana. Ertinya, kalau misalnya hendak sampai ke Kemaman, ada di manakah pusat infonya. Hendak sampai ke Dungun, di manakah pusat infonya. Hendak sampai ke Cherating, di manakah pusat infonya.

Mungkin kita boleh katakan bahawa perkara ini boleh kita serahkan kepada majlis perbandaran ataupun majlis tempatan masing-masing ataupun negeri masing-masing tetapi saya ingin cadangkan supaya ada satu simbol yang standard, yang dibekalkan ataupun dipastikan dalam seluruh tempat-tempat yang dikaitkan dalam soal pusat-pusat pelancongan di seluruh negara kita. Ertinya, pertama, kita mesti pastikan bahawa di bandar-bandar utama ada infonya, ada Pusat Penerangan Pelancong dan di tempat-tempat yang dikatakan ada tarikan pelancongannya, misalnya hendak sampai ke Bera, dah sampai ke Bera, mana pusatnya, apa tempatnya, mana petanya, di mana resort-resortnya dan sebagainya. Saya rasa perkara ini perlulah diberikan perhatian oleh kementerian. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Labuan. Lepas Labuan, Kepong, selepas itu Menteri menjawab.

12.32 ptg.

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman [Labuan]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya juga berminat untuk merujuk kepada Perkara 08000 – Kaji dan Kajian Pelancongan seperti juga Cameron Highlands dan juga 01800 – Pembangunan Kemudahan Pelancongan. Saya sependapat dengan Yang Berhormat bagi Cameron Highlands bahawa peruntukan yang diperuntukkan kepada kedua-dua Kepala tersebut tidak mencukupi jika dibandingkan skop kerja yang meliputi seluruh negara.

Tuan Pengerusi, saya ingin bertanya kepada Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Pelancongan bahawa pada sidang Parlimen Yang Kesepuluh yang lepas, mantan Menteri Kewangan pernah menyatakan di Dewan yang mulia ini hasrat kerajaan untuk menaiktarafkan empat buah pulau bebas cukai untuk dijadikan pulau pelancongan bebas cukai bertaraf antarabangsa.

Namun sejak pengumuman tersebut dibuat di Dewan yang mulia ini, saya tidak nampak sebarang usaha yang menuju ataupun menjurus ke arah merealisasi hasrat kerajaan tersebut. Jadi saya ingin bertanya, peranan Kementerian Pelancongan dalam merealisasikan hasrat kerajaan yang ingin melihat empat buah pulau iaitu Labuan, Langkawi, Tioman dan Layang-layang, betul-betul menjadi pulau bebas cukai bertaraf antarabangsa di rantau ini.

Yang kedua, semasa Majlis Penutupan Pesta Air Kebangsaan di Labuan, Yang Berhormat Menteri Pelancongan semasa majlis penutup sempat memberikan komen kepada saya bahawa kata beliau Labuan mempunyai laut yang cukup cantik, tenang dan terlindung kerana ia berada di antara negeri Sabah dan juga negara Brunei Darussalam. Semasa kita mengadakan Pertandingan Lumba Sampan Nusantara dan juga *Jet Ski Race International*, beliau mengatakan kepada saya ada baiknya jika sekiranya Labuan ini dijadikan lokasi untuk *power boat race* ataupun *F1* yang pada masa ini dibuat di The Mines.

Jadi saya ingin merayu kepada Kementerian Pelancongan, memandangkan bahawa ianya diberi pandangan oleh Yang Berhormat Menteri sendiri, apakah kiranya perkara ini dapat direalisasikan dan Labuan jauh lebih daripada bersedia untuk menerima cabaran jika sekiranya pertandingan *Power Boat Race F1* betul-betul diadakan kerana ia berada di lautan yang cukup tenang, lautnya yang bersih daripada diadakan di tasik yang saya rasa terhad dari segi keluasannya.

Datuk Bung Moktar bin Radin: [*Bangun*]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Labuan. Saya punya kawan ini. Saya memang menyokong hasrat wakil rakyat daripada Labuan sebab saya tengok Labuan ini merupakan satu pulau. Sering kita dengar, war-war daripada kerajaan untuk membina itu, ini dan sebagainya tetapi realitinya tidak ada. Soalan saya, apakah Yang Berhormat berkeyakinan bahawa Labuan telah bersedia seratus peratus dalam mengendalikan *Power Boat Race Formula One* ini sebab ianya memerlukan prasarana hotel lima bintang dan sebagainya. Jadi apakah sekiranya dilaksanakan, semua ini dapat diberikan oleh Pulau Labuan untuk kemudahan-kemudahan pelumba *Formula One* kita.

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kinabatangan. Saya telah katakan tadi bahawa Labuan bersedia. Sebagai contoh,

bila kerajaan memutuskan diadakan SUKMA di Negeri Sembilan. Kerajaan membelanjakan berpuluh juta ringgit untuk menyediakan kemudahan infrastruktur. Begitu juga bila ianya akan diadakan pada 2006 di Kedah nanti, kerajaan juga akan menyediakan berpuluh-puluh juta, kalau tidak ratus juta peruntukan untuk memastikan bahawa ia berjaya. Jadi dalam konteks *Power Boat Race F1* ini, jika sekiranya kerajaan betul-betul ingin menjadikan apa yang dihasratkan dan diumumkan oleh mantan Menteri Kewangan pada persidangan yang lepas, maka saya rasa ia tidak akan menjadi masalah kerana ia cuma melibatkan soal peruntukan untuk membangun beberapa kemudahan asas, yang selainnya Labuan sudah pun memiliki. Kita memiliki Kompleks Sukan Air Antarabangsa yang terancang, yang kita belanjakan sebanyak RM35 juta untuk membangunkannya di awal tahun 2000. Jadi saya rasa kemudahan-kemudahan tersebut ada.

Tuan Pengerusi, tadi sahabat-sahabat saya, Yang Berhormat bagi Cameron Highlands, Bera menceritakan tentang keindahan dan kecantikan kawasan mereka. Begitu juga sahabat saya Yang Berhormat bagi Jerai. Jadi mungkin Dewan yang mulia ini tidak dimaklumkan bahawa jika melibatkan *shipwreck diving*, Labuan mempunyai lokasi yang tercantik di dunia. Diumumkan dalam satu *Magazine National Geographic* bahawa kita mempunyai *shipwreck diving location* yang tercantik - *the most colorful in the world*.

Jadi saya bersetujulah dengan pendapat sahabat saya Yang Berhormat bagi Bera supaya Kementerian Pelancongan ini mengagih-agihkan pembangunan pelancongan supaya ia sama rata. Kedua, saya melihat ada sedikit kelemahan dari segi pembangunan produk pelancongan ini kerana ia dilaksanakan oleh pelbagai kementerian. Kenapa tidak kerajaan mempertimbangkan dengan sewajarnya semua bentuk pembangunan pelancongan sama ada infrastruktur atau sebagainya diselaraskan oleh Kementerian Pelancongan daripada diperbuat oleh pelbagai agensi dan sebagainya. Ini lebih mudah untuk Kementerian Pelancongan sebagai satu kementerian yang fokus, merupakan kementerian yang akan mendatangkan pendapatan yang kedua terbesar di negara ini untuk mempromosikan produk pelancongan di negara kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jerai bangun Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Sekejap sahaja. Saya bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Labuan, Tuan Pengerusi. Dari segi promosi pelancongan, kalau boleh, saya tengok dalam penerbangan-penerbangan yang ada ini apabila kapal terbang hendak mendarat dia hanya menunjukkan *Malaysian Airport* cara hendak keluar ke Kastam, yang itu tidak apalah. Takut nanti orang akan sesat, yang itu saya bersetuju tetapi dalam penerbangan itu kadang-kadang berjam-jam kita terbang daripada destinasi luar negara untuk balik ke Malaysia, apa salahnya TDC dengan kerjasama MAS kita suapkan dengan filem yang ada tempat-tempat indah yang ada di Malaysia ini termasuk Kalabakan, Kinabatangan, Labuan dan jangan tinggalkan Jerai sekali-kali.

Sekarang ini dia tunjukkan gambar orang putih, gambar biasa, gambar Hindustan dan sebagainya dan kalau Bombay gambar Hindustan. Jadi, tunjukkan *this is Malaysia*. Kalau pergi ke Kedah, *this is Gunung Jerai*, satu-satunya gunung yang tertinggi yang ada di dalam bandar. Carikan saya tempat mana yang ada gunung dalam bandar? Di mana ada? Tidak ada. Kinabalu hendak kena berjalan.....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]; Di Kedah tidak ada *international*

Seorang ahli: Batu Pahat ada, Gunung Badang.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Jadi, apakah Yang Berhormat bersetuju melalui Yang Berhormat bercadang kepada Menteri supaya dalam penerbangan-penerbangan Malaysia Airlines ataupun Asia Airlines ini kita tayangkan gambar-gambar keindahan tentang *spot-spot* pelancongan di Malaysia dan pastikan *spot-spot* itu sebenarnya seperti dalam gambar. Kadang-kadang dalam gambar bersih tetapi pergi ke bilik air kita hendak keluar air pun tidak boleh, dia *jammed*.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup, cukup. Jerai.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Geli tengok bilik air.

Beberapa Ahli: *[Ketawa]*

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: Tuan Pengerusi, sahabat saya Jerai ini di mana pun dia masuk Jerai jugalah yang dia promosi. Kita hendak promosikan tempat kita, dia pun hendak promosikan Jerai. Tidak apalah, kita bersetuju itu.

Tuan Pengerusi, berhubung kait dengan kajian seperti Yang Berhormat bagi Jerai katakan, saya bersetuju. Masalahnya kadang-kadang dokumentari untuk sesuatu tempat pun kita terpaksa meminta bantuan seperti Labuan, kita tidak

mempunyai dokumentari yang terkini tentang pembangunan dan kemudahan pelancongan kerana kita tidak mempunyai peruntukan. Kenapakah tidak Kementerian Pelancongan yang menjadi sebuah kementerian yang bertanggungjawab ke atas pelancongan memastikan di mana adanya *potential* pelancongan, maka dibuat filem dokumentari.

Kalau Yang Berhormat bagi Jerai betul-betul mempunyai *world class potentiality* - untuk menyediakan dokumentari ini bukannya murah, ianya menelan belanja di antara RM100,000 ke-RM300,000. Kalau hendak suruh kerajaan tempatan menyediakan dokumentarinya sendiri, kita tidak akan mampu. Seperti di Labuan saya sudah mencadangkan hampir empat tahun. Hingga ke hari ini saya tidak mampu untuk mengadakan dokumentari sendiri sedangkan ada sesetengah akan bercakap dunialah, Tuan Pengerusi, orang Semenanjung, padahal tidak tahu di mana Labuan lagi, bermakna *very lack internal promotion....*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Gulung, Yang Berhormat.

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: ...kita mahu promosi. Jadi, ringkasnya Tuan Pengerusi, saya mahu mencadangkan Kementerian Pelancongan melalui peruntukan kajian-kajian pelancongan dan juga pembangunan kemudahan pelancongan ini supaya ia lebih menyeluruh dan seperti yang saya katakan tadi, bagaimanakah kementerian hendak merealisasikan apa yang telah diumumkan oleh kerajaan terutamanya oleh mantan Menteri Kewangan pada persidangan yang lepas ke arah usaha menjadikan empat buah pulau menjadi pulau pelancongan bebas cukai ini dapat direalisasikan dan tempoh masa. Sekian.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kepong dan selepas ini Yang Berhormat Menteri menjawab.

12.45 tgh.

Dr. Tan Seng Giaw: [Kepong]: Ada, memang ada FRI dan sebagainya. Cantik.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Terus, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw:: Bukan standard Switzerland tetapi cantiklah juga, alam Malaysia tropika. *[Memandang ke arah Yang Berhormat bagi Jerai] [Ketawa]*

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, saya bangun untuk mencadangkan supaya kita adakan kajian semula terhadap dasar pelancongan kerana dasar

pelancongan sekarang ini kita boleh tumpukan dasar bagi kementerian, bukan dasar keseluruhan, Tuan Pengerusi, sebab dasar pelancongan yang sedia ada itu sudah lebih sepuluh tahun. Dalam tempoh lebih sepuluh tahun itu banyak perkara telah berlaku. Jerai pun ditukarkan kepada tidak tahulah apa namanya dan balik kepada Jerai. Saya pun pernah pergi ke Jerai juga, tinggal di situ selama tiga hari tetapi saya cuba hendak berhubung dengan Yang Berhormat pun susah. Dia kata kita boleh hubungi dia kerana Jerai itu tercantik sekali di dunia tetapi bila kita sampai ke situ hendak hubunginya pun susah. Sibuk bukan main, tidak tahulah buat apa.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat tidak buat *appointment* dahulu.

Dr. Tan Seng Giaw: Bukan *appointment*. Macam mana hendak buat *appointment* pula. Itulah masalah kita. Kadang-kadang kita bercakap besar di sini tetapi di situ kita nampak kadangkala kita nampak sampah berselerak.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jerai bangun Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Berselerak dan juga ada orang yang kencing pula. Itulah masalah di Jerai. Jerai ini tahapnya lebih sedikit daripada bukit. Itulah masalah yang timbul, melaung-laung di sini seolah-olah begitu tinggi gunungnya.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Penjelasan, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw:: Tidak ada masalah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Pertama, Yang Berhormat, di daerah Yan ataupun Jerai ini kita namakan daerah bersih dan daerah pelancongan. Bilik air ada, yang Yang Berhormat pergi lepas tepi jalan siapa suruh? Yang itu bukan salah saya. Itu salah Yang Berhormat. Kita ada sediakan bilik air di Gunung Jerai tetapi Yang Berhormat pergi lepas di tepi jalan kemudian salahkan saya, itu tidak betul. Yang Berhormat, saya menjalankan tugas, bukan saya tidak ada. Kalau Yang Berhormat beritahu saya awal saya akan sambut Yang Berhormat dengan kompong dan sebagainya. Tradisi menjaga Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Terima kasihlah. Cukup sahaja di Dewan Orang Ramai di situ, dia simpan apa? Simpan baja. Itulah masalah kita. Dewan itu untuk pelancong dan orang ramai tetapi dia simpan baja di Jerai. Tidak tahulah selepas saya bangkitkan perkara ini sama ada keadaan diperbaiki. Macam mana kita hendak jual baja kepada pelancong? Apa masalahnya, balik pergi tengok dahulu sekarang ini.

Tuan Pengerusi, yang saya cadangkan mengenai dasar pelancongan mesti dikaji semula, ini termasuklah keadaan di Jerai. Di luar daripada zahirnya nampak baik, memaparkan yang cantik-cantik, benda yang di dalam itu kita kekurangan keindahannya. Itu masalah di Jerai dan di banyak tempat juga. Seperti juga di Taman Negara, ini di bawah Kementerian Sains.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sekarang kita bercakap mengenai Kementerian Pelancongan, Yang Berhormat. Biarlah spesifik.

Dr. Tan Seng Giaw: Ya, Kementerian Pelancongan sama juga tetapi dari segi pelancongan. Masalahnya macam mana? Saya dapati, saya pergi sendiri tinggal di Taman Negara, bukan sahaja Taman Negara di Pahang, Kelantan dan Terengganu. Di ketiga-ketiga negeri itu ada mempunyai sebahagian daripada Taman Negara dan juga di Taman Negara Kinabalu, saya pergi ke situ juga. Di situ pun ada kurang sedikit, sehingga sekarang plastik dibuang dengan begitu sahaja, sampah-sampah dan sebagainya. Inilah masalah manusia kita

. Walau bagaimanapun, saya hendak dasar pada keseluruhannya, bagaimanakah kita boleh mengadakan satu dasar yang secocok dengan perkembangan semasa, termasuklah apabila kita mengiklankan taman-taman kita termasuk Taman Negara, Jerai dan sebagainya kita iklankan apa yang kita akan adakan, apa kemudahan, apa keindahan dan kecantikannya, kita memastikan semua ini ada di situ.

Bukan setakat apabila pelancong-pelancong daripada luar negara termasuk Amerika Syarikat atau Eropah datang, apa yang dia nampak itu bukan seperti yang diiklankan di dalam CNN ada disiarkan di dalam CNN sekarang, baik juga. Itu tidak selari dengan apa yang diiklankan, itu masalah. Bila dia datang masalah takut kena ragut pula nasib baik peragut itu bukan Yang Berhormat Jerai, dan jadual juga tidak mengikut masa. Tambahan pula *tourist guide* pun tidak cukup fasih, tidak cukup pakar di dalam bidang itu dan sebagainya, ini masalah. Dan sebab itulah

Seorang Ahli: [Menyampuk] Merapu.

Dr. Tan Seng Giaw: ... siapa cakap merapu pula?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, teruskan. Yang Berhormat bercakap soal dasar.

Dr. Tan Seng Giaw: Bukan, bukan. Ini kita tumpu kepada kementerian sahaja. Pelancongan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ialah tetapi butiran berapa Yang Berhormat?

Dr. Tan Seng Giaw: Kalau dasar untuk keseluruhan tidak boleh. Ini dinyatakan dalam Peraturan Mesyuarat kita. Seterusnya mengenai *airport tax*.

Tuan Pengerusi, saya nampak dengan Malaysia Association of Tourist Agents (MATA) yang mengadakan *Fair* pada tiap-tiap tahun, satu temasya, *travel fair*. Di *travel fair* ini saya nampak ramai juga orang Malaysia berminat dengan pelancongan. Di satu *fair* yang diadakan selama tiga empat hari, kita nampak ada lebih 80,000 orang yang datang, dan tiket-tiket yang dijual berjumlah sampai RM100 juta pada setiap tahun. Ini menunjukkan orang Malaysia memang berminat dalam pelancongan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, gulung Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Sudah nak gulunglah. Tetapi ada kelemahan-kelemahan, termasuklah dengan masalah *airport tax*. *Airport tax* Malaysia sekarang untuk penerbangan antarabangsa ialah RM45 dan saya minta pihak kementerian supaya mengkaji kadar ini. Ini termasuklah di lapangan terbang-lapangan terbang di rantau Asia yang mana menjadi satu tumpuan kepada pelancong-pelancong sekarang, ini baik juga di antara negara-negara ASEAN.

Saya mencadangkan supaya pihak kementerian mengambil langkah untuk mengurangkan *airport tax* ini bukan sahaja dengan KLIA bahkan juga di seluruh *airport* di negara-negara ASEAN supaya pelancong-pelancong kita dapat menikmati perkhidmatan ini. Sekian, terima kasih.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Timbalan Menteri menjawab.

Timbalan Menteri Pelancongan [Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi]: Tuan Pengerusi, saya mengucapkan berbanyak terima kasih kepada enam orang sahabat-sahabat Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah turut serta membahaskan perkara B.31 sebagaimana yang telah sama-sama kita dengar sebentar tadi. Sahabat-sahabat Ahli-ahli Yang Berhormat bagi Bagan, Bera, Cameron Highlands, Kemaman, Labuan dan Kepong telah membangkitkan perkara-perkara yang cukup menarik dan harus dijadikan panduan oleh kementerian ini.

Mengenai persoalan oleh Yang Berhormat bagi Bagan mengenai bau busuk di Zoo Negara sebagaimana yang dibangkitkan, perkara ini akan kita bincangkan dengan

pihak Jabatan Perhilitan kerana Zoo Negara terletak di bawah bidang kuasa PERHILITAN. Walau bagaimanapun kita akan membantu mereka untuk mendapatkan beberapa peruntukan yang perlu bagi meng^ugradekan kemudahan-kemudahan dan menghilangkan bau busuk yang berlaku di kawasan yang berkenaan.

Mengenai rawatan air Sungai Pinang, rawatan itu telah dilakukan oleh Jabatan Pengairan dan Saliran walaupun peruntukannya diberikan melalui Kementerian Pelancongan. Kemajuannya cuma berada di peringkat awalan dari segi menaik taraf tetapi projek ini akan siap sepenuhnya pada akhir tahun 2005, dan insya-Allah apabila projek ini siap sepenuhnya tidak akan ada lagi bau busuk ataupun rawatan air di Sungai Pinang ini akan menghadapi masalah.

Mengenai pelancong asing, ketakutan

Tuan Razali bin Ismail: [*Bangun*]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu bangun, Yang Berhormat.

Tuan Razali bin Ismail: Kuala Terengganu.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Sila.

Tuan Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Timbalan Menteri, tadi disebutkan tentang bau busuk. Saya hendak bertanya Yang Berhormat Timbalan Menteri, baru-baru ini ada satu iklan bukan iklan, nama dedikasi Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu bersih tandas. Sekiranya ini adalah merupakan satu perkara yang cukup bagus yang telah dibuat dan janji yang telah diberi oleh Yang Berhormat sendiri untuk memastikan kebersihan, keceriaan tandas itu akan terjamin, sekiranya ini adalah merupakan satu faktor penarik yang penting, dan saya juga hendak bertanya kepada Yang Berhormat Menteri tentang budaya selenggaraan, *maintenance culture* sebab yang menjadi payah kepada kita adalah untuk kita mengekalkan prestasi yang bersih itu, *to maintain*.

Sekiranya kita melawat di kebanyakan pusat-pusat pelancongan kita, di bandar-bandar kita, keadaan tandas yang hancing, busuk, hanyir, hapak di tandas adalah cukup serius sekali, dan saya kira apa yang telah dibuat oleh Yang Berhormat Menteri baru-baru ini di Perak, kalau tidak silap saya, adalah cukup dihormati dan diharap akan dapat diteruskan dan saya juga bertanya supaya diadakan peruntukan untuk *maintenance* ini. Terima kasih.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Terima kasih Yang Berhormat, mengenai tandas, tanggungjawab tandas ini sebenarnya di bawah pihak berkuasa tempatan tetapi oleh sebab keprihatinan pihak kementerian terhadap kemudahan-kemudahan ini, Tuan Pengerusi, maka saya secara peribadi turut melihat tandas-tandas yang berkenaan. Saya tidaklah berminat untuk menjadi Timbalan Menteri *in-charge* tandas tetapi kerana saya mendapat satu laporan, Tuan Pengerusi, apabila sebuah rencana ditulis dalam sebuah majalah pelancongan di Itali yang mengatakan tandas-tandas di Malaysia berbau busuk, tidak dijaga sepenuhnya. *One plane load*, dengan izin, satu rombongan dari Itali dalam sebuah penerbangan telah membatalkan lawatan mereka ke Malaysia. Jadi saya terpanggil untuk turun ke bawah atas arah Menteri saya untuk melihat sendiri. Memang benar keadaan itu dan itulah sebabnya sekarang ini kami akan membincangkan dengan pihak kerajaan negeri dan pihak berkuasa tempatan untuk turun sendiri ke bawah.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Jerai bangun, Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Yang Berhormat, saya ingat masalah tandas ini pertamanya, memang budaya kita, budaya sudah memang begitu, macam Yang Berhormat bagi Kepong, dia pergi ke Jerai dia tala di merata tempat, dia tidak cari bilik air jadi hancing merata. Tetapi Yang Berhormat, kita swastakanlah bagi kerja-kerja penyelenggaraan tandas, ambil kalau di mana-mana orang kampung swastakan kepada mereka. Siapa hendak pancut kenakan bayar dua kupang, seringgitkah, *charge* mereka. Duit itu boleh digunakan untuk *maintenance*.

Jadi sekarang ini kalau kita harapkan kepada pihak berkuasa tempatan, biasalah, dia akan kata peruntukan tidak cukup dan sebagainya. Jadi kita adakan suatu sistem di mana semua tandas awam hendaklah diswastakan kepada sesiapa yang berminat. Kemudian kita *check*, buat pemeriksaan dari semasa ke semasa sama ada kerja-kerja mencuci itu dibuat mengikut standard yang dikehendaki kerana perkara bilik air ini cukup penting. Benda itu bukan boleh ditahan-tahan kalau sampai masanya, kita hendak pergi ke mana? Perkara ini pun mustahak, macam tandas kita di Parliament House ini pun kadang-kadang bila lantai itu lambat *dimop*, keadaannya agak kotor hinggakan kita hendak pijak pun terasa geli. Jadi Yang Berhormat, beri tahu kepada kementerian ini supaya semua tandas awam hendaklah diswastakan,

diprivatisekan. Berikan kepada orang kampung supaya dapat dijaga dengan bersih. Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: *[Bangun]*

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Saya bersetuju sangat dengan cadangan Yang Berhormat bagi Jerai. Ada syarikat-syarikat yang telah berdaftar untuk mencuci tandas? *[Bertanya kepada Yang Berhormat bagi Jerai]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Bera bangun, Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Ada, ada banyak.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob [Bera]: Yang Berhormat, saya ucapkan tahniah kepada Kementerian Pelancongan dengan kerjasama Majlis Tempatan, tetapi Kempen Kebersihan Tandas ini sebenarnya sudah lama dijalankan. Saya ingat pada zaman Yang Berhormat Tan Sri Sabaruddin Chik semasa menjadi Menteri Pelancongan, Timbalan Menteri Kewangan pada masa itu pun jadi Timbalan Menteri Pelancongan, kempen sudah dijalankan tetapi kerana kempen tidak berterusan.

Misalannya, selain daripada tandas, masa itu Yang Amat Berbahagia Tun Dr. Mahathir bin Mohamad sebagai Perdana Menteri, dia ada berkata, "tandas mesti bersih seolah-olah kita boleh makan dan tidur di dalam tandas". Saya masih ingat apa yang dikatakan oleh Tun pada masa itu, *and then* Kempen Kebersihan dijalankan tetapi terhenti dan tidak berterusan dan sekarang kita jalankan semula selepas beberapa tahun. Akhirnya masalah tandas kembali semua seperti asal dan kita jalankan kempen.

Adakah kita ingat dulu tentang tisu di kedai-kedai makan, kita sudah katakan bahawa *toilet paper* tidak boleh gunakan untuk jadi tisu di kedai-kedai makan atau restoran. Akhirnya semua kedai makan di Malaysia tidak menggunakan tisu *toilet paper*, tetapi sekarang menggunakan semula tisu *toilet paper*. Soalnya Kempen Kebersihan tidak berjalan berterusan, dan banyak kempen lain seperti "melepaskan batuk di tangga", buat, akhirnya berhenti. Saya harap dengan kepimpinan Timbalan Menteri Pelancongan yang baru yang amat peka sehingga turun ke padang untuk tengok sama ada tandas bersih dan sebagainya, saya harap kempen yang dijalankan oleh Kementerian Pelancongan berterusan

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat.

Tuan Ismail Sabri bin Yaakob: ... jangan berhenti.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, minta sambung jawapan di sebelah petang.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Terima kasih.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, Dewan ditangguh sehingga jam 2.30 petang.

Mesyuarat dtempohkan pada pukul 1.00 tengah hari.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Tuan Yang di-Pertua ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, mesyuarat di sambung semula. Majlis dalam Jawatankuasa.

Dewan bersidang sebagai Jawatankuasa.

Tuan Pengerusi: . Yang Berhormat Timbalan Menteri menyambung.

2.32 ptg.

Timbalan Menteri Pelancongan [Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi]: Tuan Pengerusi, saya ingin menyambung apa yang telah saya lontarkan bagi pihak Kementerian Pelancongan sebelum kita berehat jam 1.00 tadi.

Saya ingin menyentuh perkara-perkara yang telah dibawa oleh Bagan terutamanya mengenai teksi-teksi yang dipergunakan oleh pelancong-pelancong tetapi pemandu teksi tidak menggunakan meter. Saya akan membincangkan perkara ini dengan Pengerusi Lembaga Pelesenan Pengangkutan Jalan yang kebetulannya Ahli Parlimen bagi Larut, agar pemantauan dapat dibuat supaya terdapatnya anggota, pegawai-pegawai penguatkuasaan yang akan menyamar sebagai penumpang-penumpang untuk menentukan supaya pelancong-pelancong tidak ditipu oleh pemandu-pemandu teksi yang menggunakan kesempatan terutamanya di musim cuti, musim panas ini di mana pelancong-pelancong dijangkakan membanjiri sekitar kawasan Kuala Lumpur dan destinasi pelancongan lain diseluruh negara.

Mengenai harga makanan dan barangan yang berbeza mengikut kategori pelancong luar dan pengguna dalam negeri, sekali lagi perkara ini akan saya bincangkan dengan pihak Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal

Pengguna supaya pelancong-pelancong tidak dimangsakan dengan keadaan demikian.

Yang Berhormat bagi Bera membangkitkan tentang soal *ecotourism* yang pada pendapat beliau masih terbelakang dan tidak mendapat keutamaan, suka saya maklumkan Tuan Pengerusi, bahawa pelan induk mengenai *ecotourism* ini telah dipersiapkan dan kita memberikan fokus pada *ecotourism* di beberapa negeri dan kita telah bekerjasama dengan pihak kerajaan negeri juga dengan majlis tindakan pelancongan negeri-negeri bagi mempromosikan kawasan-kawasan *ecotourism* di mana baru-baru ini Menteri Pelancongan sendiri telah melancarkan satu lagi produk baru yang dipanggil *ecohost tourism* di Sarawak dan Sarawak telah memberikan banyak kerjasama dengan pihak Kementerian Pelancongan untuk mempromosikan dan membenarkan *ecotourism* di tempat-tempat lain.

Begitu juga fokus terhadap segmentasi .pasaran ini telah kami lakukan dan insya-Allah kita akan lihat keputusan pada tahun akhir ini tentang jumlah pelancong-pelancong yang akan datang berkunjung ke negara kita dan berapa jumlah tukaran wang asing yang akan kita bawa.

Saya menjangkakan pihak kementerian telah menetapkan sasaran rasmi sebanyak RM30 bilion akan kita bawa melalui pelancong-pelancong di mana secara purata RM2 ribu dibelanjakan oleh setiap pelancong yang datang dan insya-Allah kita akan memperoleh sekitar 15 juta pelancong hingga akhir tahun ini.

Kemudahan-kemudahan asasdi Tasik Bera, Tuan Pengerusi yang dijangkakan akan juga dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Bera untuk dimajukan oleh sebab beliau pernah menjadi Timbalan Pengerusi Majlis Penggalakan Pelancongan Malaysia, beliau amat faham perkara ini, saya fikir kalau beliau masih berminat untuk duduk dalam lembaga berkenaan kita boleh bincang di luar Dewan selepas ini.

Mengenai *sports tourism*, saya ingin menyatakan bahawa inilah di antara tumpuan baru di bawah kepimpinan Yang Berhormat Menteri Pelancongan yang baru di mana untuk tahun ini sahaja kita akan membawa tiga aktiviti *sports tourism* ke negara ini yang pertamanya, *Jet Ski World Championships* dengan izin, yang akan dijangka akan dilaksanakan pada 5 hingga 7 September di sebelah utara Perak dan yang keduanya, *Motor Cross World Championship* ataupun Kejuaraan Dunia Motor Cross yang akan diadakan di Taiping dan juga *Super Motor* yang juga diadakan pada bulan Disember ini.

Di samping itu, saya dan menteri telah mengadakan perbincangan dengan pihak Kementerian Belia dan Sukan untuk menganjurkan beberapa pelancongan sukan terutama sukan-sukan lasak yang berprestasi tinggi, yang bertaraf dunia yang akan dibawa ke Malaysia.

Begitu juga dengan pelancongan pendidikan, kami telah mengadakan perbincangan dengan pihak Kementerian Pengajian Tinggi untuk mengadakan promosi di luar negara terutamanya ke negara China, Indonesia, negara-negara Timur Tengah bagi mempromosikan IPTA terutama IPTS untuk dijadikan sebagai *hup* baru bagi pendidikan pelancongan ataupun pelancongan pendidikan kerana kita harus belajar daripada Australia di mana Australia menjadikan pendapatan dari *education tourism* ini sebagai pendapatan yang kedua tingginya dari segi pendapatan negara di sana oleh kerana ada satu juta pelajar asing di Australia ianya telah memberikan sumbangan yang cukup baik untuk KDNK negara berkenaan.

Saya bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Bera, yang menyarankan budaya pelancongan diserapkan di kalangan rakyat Malaysia terutamanya *interministerial* dengan izin, mesyuarat antara kementerian dijangkakan akan diadakan bagi memastikan penyelarasan dapat dibuat bagi menyelaraskan semua aktiviti pelancongan dalam semua sektor yang terlibat. Sila.

Tuan Haji Mohd. Said bin Yusof [Jasin]: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri, kita lihat pada tahun begitu besar peruntukan untuk Kementerian Pelancongan dan kita yakin dan percaya banyak peluang perniagaan akan ada di dalam bidang ini, hanya saya hendak menanya kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri di mana orang-orang Melayu kita dan bumiputera kita boleh menyertai di dalam bidang ini kerana kita lihat di Melaka - Kita mengucapkan ribuan terima kasih kepada kementerian yang memberikan peruntukan yang begitu besar kepada negeri Melaka dalam projek mengindahkan Sungai Melaka yang mana kerajaan negeri bercadang untuk menjadikan Sungai Melaka sebagai *Venice of The East* dan kita melihat pelancong-pelancong yang begitu ramai datang ke Melaka tetapi malangnya pemandu-pemandu pelancong kita lihat kebanyakannya bangsa-bangsa lain. Orang-orang Melayu kita kurang di dalam bidang ini. Apakah usaha kementerian untuk melibatkan orang-orang Melayu dan bumiputera di dalam bidang pelancongan khususnya sebagai ejen-ejen pelancongan. Terima kasih.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Pengerusi, dari segi pemandu-pemandu pelancong, untuk makluman terdapat lebih daripada 50% pemandu pelancong adalah terdiri daripada kaum bumiputera. Institut latihan Pelancongan telah menjalankan beberapa kursus tetapi untuk meramaikan masyarakat bumiputera memasuki sektor pemandu pelancong ini agak kurang sambutan. Mungkin kerana nama jawatan itu pemandu pelancong tetapi ada cadangan di beberapa sektor supaya pemandu pelancong ini ditukar kepada istilah kepada konsultan pelancongan. Jadi, mungkin....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, apa dia?

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Konsultan pelancongan.

Tuan Pengerusi: *Consultant?*

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Ya, jadi bila *consultant* itu tarafnya tinggi Tuan Pengerusi dan mungkin mereka baru berminat.

Sebenarnya Tuan Pengerusi, pendapatan bulanan pemandu pelancong ini sekitar RM5,000 hingga RM10,000. Kalau musim yang baik antara bulan Jun hingga September, ia boleh meningkat RM15,000. Ramai orang yang tidak tahu Tuan Pengerusi jawatan ini memberikan pendapatan yang lumayan. Oleh sebab itu saya menyeru agar Ahli Yang Berhormat yang mempunyai anak-anak walaupun baru keluar daripada universiti, sila berhubung dengan Kementerian Pelancongan. Kita akan memberikan latihan secara profesional, terutama yang ada pendidikan atau pengetahuan dalam bahasa-bahasa asing, bahasa Arab, bahasa Perancis, bahasa Sepanyol dan sebagainya, walau bahasa Siam sekalipun tidak mengapa supaya kita dapat memberikan panduan yang begitu baik kepada pelancong-pelancong kita.

Mengenai dengan apa yang orang Melayu akan dapat....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Tangga Batu bangun.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Sila.

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Terima kasih Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri. Merujuk kepada pendapatan konsultan ataupun jururunding pelancongan sebentar tadi, adakah pihak Yang Berhormat sedar bahawa berlaku pilih kasih di kalangan jururunding-jururunding pelancong ini tadi ke produk-produk pelancongan yang terdapat di peringkat hiliran, di mana kalau saya boleh *elaborate* perkara ini yang lebih kepada rundingan-rundingan yang di bawah meja

yang berlaku di antara pemandu-pemandu pelancong ataupun juga runding pelancong tadi dengan pihak-pihak yang berkaitan dengan produk pelancongan.

Mangsanya adalah orang-orang kampung yang cuba mengetengahkan produk-produk mereka di mana mereka tidak mempunyai ikatan di bawah meja ini. Boleh Yang Berhormat berikan sedikit penjelasan tentang perkara ini.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat kalau boleh konsultan pelancongan itu ditukarkan kepada juruiring.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: ...[Ketawa] Tuan Pengerusi saya amat bersetuju jururunding, kalau Yang Berhormat bagi Kinabatangan setuju Tuan Pengerusi, saya akan membawa perkara ini ke pihak kementerian. Saya sedar Tuan Pengerusi yang disebutkan oleh Yang Berhormat bagi Tangga Batu. Permasalahan ini memang wujud dan saya semak perkara ini bukan sahaja berlaku di Malaysia malah berlaku juga di negara-negara lain. Memang ini adalah *trade secret* dengan izin, kepada setiap jururunding pelancongan itu yang memang mencari pendapatan lain, selain daripada gaji yang diperoleh dan komisen yang diberikan.

Kita mencari jalan agar masalah-masalah ini dapat diatasi supaya pelancong-pelancong ini tidak tertipu dengan kualiti produk yang diperoleh yang berniaga kecil-kecilan...

Ir. Dr. Wee Ka Siong: [Bangun]

Dr. Rozaidah binti Talib: [Bangun]

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Pengerusi, saya izinkan kepada wanita dahulu.

Beberapa Ahli: [Ketawa]

Dr. Rozaidah binti Talib: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Timbalan Menteri. Saya tertarik yang mana Timbalan Menteri ada menyebut tentang *inter ministerial meeting*. Jadi, saya ingin menyentuh tentang sektor pelancongan kesihatan. Walaupun mungkin pihak kementerian ada membuat satu belanjawan ataupun peruntukan untuk sektor ini tetapi kita ini agak terkongkong dari segi pengiklanan dan promosi, dari segi Akta yang dikeluarkan oleh Majlis Perubatan Malaysia.

Jadi, adakah pihak kementerian bercadang untuk memberikan sedikit tekanan kepada pihak Kementerian Kesihatan untuk mengkaji semula ataupun melonggarkan

sedikit syarat ataupun pengiklanan ini, kerana sebagaimana Yang Berhormat tahu tanpa pengiklanan dan promosi saya rasa sektor ini akan ketinggalan. Terima kasih.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Pengerusi, satu cadangan yang baik tetapi kita tidak boleh meminda Akta MMA, dengan izin. Dalam perkara ini untuk maklumat Yang Berhormat, terdapat 325 hospital swasta di negara kita, daripada jumlah berkenaan terdapat kira-kira 175 hospital-hospital pakar yang cukup tenaga kepakaran, yang cukup katil-katil untuk rawatan tetapi hanya 75 sahaja hospital-hospital pakar ini yang aktif. Kita telah berbincang dengan pihak Kementerian Kesihatan bukan untuk mengiklankan hospital-hospital ini. Memang dari segi amalan atau praktiknya kita tidak boleh mengiklankan tetapi ada kaedah lain. Yang mengiklankannya biar Kementerian Pelancongan. Kementerian Kesihatan memberikan *service* sahaja, membawa yang dipanggil *Association of Private Hospital* di Malaysia supaya mereka mengikut dan kita...

Datuk Bung Moktar bin Radin: [Bangun]

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: ..bekerjasama dengan hospital-hospital di negara-negara berkenaan. Sekejap Yang Berhormat Kinabatangan, saya akan beri.

Kerjasama kita Tuan Pengerusi dengan hospital-hospital di luar negara. Jadi kes-kes yang perlu dirujuk untuk mendapatkan khidmat kepakaran akan dirujuk oleh hospital-hospital atau klinik-klinik berkenaan ke Malaysia, contohnya hospital di Melaka, penuh Tuan Pengerusi dengan orang Indonesia daripada Medan, daripada Jakarta. Yang Berhormat bagi Sri Gading, ramai saudara mara yang berada di negara berkenaan, dia yang tukang rekomen bawa ke Melaka.

Saya tidak tahu sama ada beliau dapat komisen atau tidak tetapi yang penting pesakit-pesakit ini adalah pelancong-pelancong yang membawa, bukan diri mereka tetapi keluarganya, *extended family* Tuan Pengerusi. Jadi, ini merupakan pendapatan yang lebih.

Untuk makluman Dewan yang mulia ini lebih kurang pendapatan untuk industri pelancongan kesihatan sahaja Tuan Pengerusi, tahun lepas RM500 juta yang masuk ke negara kita tetapi di Thailand lebih lagi Tuan Pengerusi kerana mereka bekerjasama dengan syarikat insurans, ertinya orang ramai yang mengambil insurans kesihatan, jadi syarikat insurans itu merujuk kes itu di hospital di Thailand.

Perkara ini Yang Berhormat bagi Ampang, kita akan lakukan. Insya-Allah, kita akan bekerjasama dengan syarikat-syarikat insurans antarabangsa supaya pesakit-

pesakit itu dirujuk ke hospital-hospital di Malaysia. Terutamanya Tuan Pengerusi pesakit yang paling ramai ialah pesakit pembedahan plastik untuk pembesaran dan pengecilan anggota-anggota tertentu..... *[Beberapa Ahli ketawa]* Dan ini cukup popular. Ya, Yang Berhormat bagi Kinabatangan, sila.

Tuan Pengerusi: Ya sila.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya ingin mengucapkan syabas dan tahniah kepada Menteri dan Timbalan Menteri. Sebab mengikut rekod yang kita dimaklumkan, sejak tiga bulan yang awal ini, dahulu pelancong daripada negara Arab yang dapat dipengaruhi datang ke Malaysia cuma 80 ribu tetapi apabila kementerian ini diterajui oleh pemimpin yang baru, kita mendapat tahu 350 ribu dalam tiga bulan ini datang ke Malaysia.... *[Tepuk]* Jadi, saya mengucapkan tahniah tetapi persoalannya Tuan Pengerusi, apa agaknya formula yang digunakan oleh Timbalan Menteri yang boleh mempengaruhi orang-orang Arab ini datang ke negara kita. Sebab industri pelancongan ini merupakan pendapatan negara kita yang kedua terbesar.

Tuan Pengerusi: Dia bertanya tentang formula pula... *[Ketawa]*

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Formula ini Tuan Pengerusi, saya ingat kena berunding di kantin, selepas ini Tuan Pengerusi. Tetapi, yang pentingnya Tuan Pengerusi, secara kebetulan saya diberi tanggungjawab untuk mengunjungi pasaran-pasaran di negara-negara Asia Barat dan negara-negara Afrika Utara. Saya mempunyai sedikit pengetahuan dalam bahasa Arab, kerana saya dihantar oleh ibu bapa saya belajar di sekolah agama yang bahasa pengantarnya adalah bahasa Arab. Jadi, pengetahuan ini, *[Bercakap dalam bahasa Arab]* dengan izin, saya gunakan untuk memasarkan Malaysia di negara-negara berkenaan.

Memang benar Tuan Pengerusi, sebagaimana yang dikatakan oleh Yang Berhormat bagi Kinabatangan, sambutan bukan sahaja daripada pelancong-pelancong, tetapi daripada media, sama ada media elektronik atau media cetak memang cukup hebat di dalam *Arabian Travel Mart* baru-baru ini di Dubai. Biasanya, *Arabian Travel Mart* ini dihadiri oleh hanya 70, 80 agensi pelancongan tetapi sewaktu kami berada di sana, lebih kurang 270 syarikat telah menyertainya. Oleh kerana pelancong di Asia Barat yang paling banyak berbelanja ialah pelancong dari Arab Saudi. Mereka, secara purata membelanjakan wang kira-kira RM6,700 seorang, berbanding dengan purata nasional sebanyak RM2,000.

Pelancong dari UAE membelanjakan wang kira-kira RM5,200 seorang. Jadi, memang munasabahlah kalau Yang Berhormat bagi Kinabatangan ataupun Yang Berhormat bagi Sri Gading hendak mengikut rombongan selepas ini, asalkan jangan buka cawangan baru, Tuan Pengerusi. Sebab itu saya setuju untuk bincangkan.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz: [*Senyum*]

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Pengerusi, saya

Ir. Dr. Wee Ka Siong: [*Bangun*]

Tuan Pengerusi: Ya, ada yang bangun di sana, ya.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Sila.

Ir. Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya kagum dengan jawapan Yang Berhormat Timbalan Menteri, yang dengan begitu yakin dan menyeluruh. Persoalan saya ialah, saya rasa memang baik kerajaan menarik pelancong seperti dari Timur Tengah, khususnya negara Arab. Tetapi masalah yang terbesar yang dihadapi oleh industri sekarang, nampaknya pelancong-pelancong dari negara China, datang ke sini dan agensi-agensi yang mengendalikan pelancong ini, hanya dibayar USD18 sahaja. Ada yang *zero cost*. Bagaimanakah pihak kementerian melihat masalah ini? Bagaimana kita hendak mengatasi masalah ini, kerana ini akan memudaratkan agensi pelancongan yang ada sekarang.

Persaingan ini, saya rasa memang hebat, bagaimana tiga hari dua malam ini, bagi makan, bagi tidur. Mereka semua ini hanyalah pemandu pelancong boleh bawa mereka membeli-belah. Kerja dia di Malaysia, membeli-belah, dapatkan komisen. Kalau tidak, memang tidak boleh. Bagaimana kementerian mengatur strategi untuk mengatasi masalah ini bagi mendapat pelancong sasaran kita, iaitu satu juta dari negara China? Terima kasih.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Pengerusi, ini satu soalan yang berat tetapi, kementerian memang telah berusaha untuk memasarkan destinasi pelancongan Malaysia ke negara China, Tuan Pengerusi. Memang benar, sasaran kita ialah seramai sejuta pelancong dari negara China pada tahun ini. Tetapi pada tahun lepas kita telah memperoleh kira-kira RM573,000 pelancong-pelancong dari China.

Saya sedar, memang pemandu pelancong hanya memperoleh USD18 seorang pelancong dari China. Tetapi cuba Yang Berhormat bayangkan, USD18 *per person*, dengan izin, kali dengan sejuta, USD18 juta yang akan diperolehi oleh hanya pemandu pelancong dari Malaysia.

Memang, Tuan Pengerusi, yang disebutkan oleh Yang Berhormat bagi Tangga Batu tadi, juru runding pelancong ini, memperoleh pendapatan bukan sahaja daripada komisen itu, mereka dapat gaji dan mereka juga mendapat komisen daripada pusat membeli-belah, daripada restoran. Itu sebab, kadang-kadang kita nampak ada satu meja khas, juru runding pelancong ini makan *free*.

Saya tidak mahu terlibat dalam perkara itu, tetapi di peringkat dasar pihak kementerian menggalakkan apa juga usaha, tetapi mesti ada etika daripada segi tidak memeras, tidak menipu dan tidak menggunakan kesempatan bagi menekan pelancong-pelancong dari luar dan kalau ini berlaku, kita khuatir tidak berlaku *repeaters* ataupun mereka yang datang sekali sahaja, tidak datang lagi ke Malaysia.

Saya yakin pada kali ini, Yang Berhormat Menteri Pelancongan sendiri akan mengetuai rombongan ke China. Kita harap bukan setakat satu juta, tetapi kita yakin pasaran Tanah Besar China, pasaran Taiwan dan pasaran Hong Kong, adalah merupakan pasaran-pasaran lain yang akan kita bawa.

Tuan Pengerusi, izinkan saya menyambung soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat bagi Bera mengenai.....

Tuan Pengerusi: Panjang lagi, Yang Berhormat?

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Sedikit sahaja, Tuan Pengerusi, kalau tidak ada gangguan. Budaya pelancongan yang mesti diserapkan, saya menyeru Ahli-ahli Yang Berhormat, yang berada di dalam Dewan yang mulia ini, supaya kita menggunakan pendekatan "*think tourism*", dengan izin. Mesti menggunakan semua pendekatan *tourism*. Umpamanya, logo kita, Tuan Pengerusi [*Sambil menunjukkan logo tourism yang tersemat di kot beliau*] saya harap mana-mana Ahli Yang Berhormat yang berada di luar negara, sama ada mewakili CPA, AIPO dan mana-mana organisasi mesti membawa ini, lambang ini supaya kita tidak ada caca-marba, mesti ada *corporate image of Malaysia*, dengan izin, supaya ke mana sahaja kita pergi "*Malaysia Truly Asia*", dengan izin, atau "*Malaysia Asia Al-Haqiqiah*" dalam bahasa Arab.

Tuan Pengerusi: [*Ketawa*]

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Perkara-perkara ini harus dibawa supaya kita dapat sama-sama mempromosikan Malaysia. Jangan hanya Kementerian Pelancongan, sebab pendapatan ini adalah pendapatan untuk seluruh negara.

Yang Berhormat bagi Cameron Highlands membangkitkan beberapa perkara, terutamanya kajian-kajian pelancongan bagi mencari penerokaan barang-barang baru dalam bidang yang dikenal pasti. Saya yakin, perkara ini telah diambil kira oleh pihak kementerian.

Untuk Yang Berhormat bagi Cameron Hinglands, saya ingin memberitahu kepada Yang Berhormat, kawasan yang boleh dimajukan di Cameron Highlands itu, ialah kawasan-kawasan yang di bawah paras 1,000 kaki ke bawah. Mengikut undang-undang, yang 1,000 kaki ke bawah, memang tidak dibenarkan untuk kemajuan, kecuali Yang Berhormat bawakan ke Dewan yang mulia ini, mendesak supaya yang 1,000 kaki ke atas itu dibuat. Bagi pihak Kementerian Pelancongan, itulah garis panduan yang kita perlu ikuti.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: [Bangun]

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Sila.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Tahniah juga kepada Timbalan Menteri Pelancongan yang bersungguh-sungguh untuk memajukan sektor pelancongan kita. Cuma yang saya ingin mencadangkan kepada Kementerian Pelancongan iaitu soal *signboard*, kerana apa yang kita lihat di seluruh negara kita, tidak ada *signboards* ataupun papan tanda yang dikhususkan untuk menunjukkan destinasi-destinasi pelancongan ini.

Misalnya, kalau kita pergi ke negara China dan juga ke Taiwan, kita akan dapat melihat bahawa *signboard* pelancongan ini adalah begitu jelas sekali. Misalnya, kalau kita ingin menuju ke sesuatu destinasi pelancongan ataupun produk pelancongan di bandar-bandar tertentu, maka beberapa batu lagi atau beberapa kilometer lagi kita akan tahu, bahawa di hadapan kita akan ada satu produk pelancongan yang boleh kita tuju.

Jadi, saya mencadangkan di sini, kerana ini bukanlah melibatkan kos yang begitu banyak, tetapi memberikan keuntungan dan juga mewujudkan suasana “*tourism friendly*” kepada bandar-bandar kita. Maka, saya mencadangkan kepada Kementerian Pelancongan untuk mewujudkan *signboard* yang sesuai ini.

Jadi, kalau hendak maklumat lanjut, saya boleh bagi macam mana hendak buat. Saya ingat, Timbalan Menteri pun pernah melihat dan saya fikir aplikasinya boleh dibuat secepat mungkin di Malaysia. Ini tidak melibatkan kos yang begitu banyak. Terima kasih.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Pengerusi, ini merupakan cadangan yang baik, sebagaimana yang telah dilontarkan oleh Yang Berhormat bagi Kemaman. Sebelum kita berehat tadi Tuan Pengerusi, beliau mencadangkan supaya papan tanda arah ini diwujudkan. Memang menjadi satu perkara yang akan kita laksanakan dalam waktu yang terdekat ini. Kementerian Pelancongan akan bekerjasama dengan pihak Majlis Tindakan Pelancongan Negeri dengan Tourism Malaysia di negeri-negeri dan Unit Pelancongan UPEN dengan kerajaan negeri untuk meletakkan papan-papan tanda yang warnanya juga berbeza, Tuan Pengerusi.

Mengikut *International Tourism Standard*, dengan izin, warnanya ialah warna '*terracotta*'. Orang Perak jangan sebut lain. [Ketawa] Tetapi, '*terracotta*' ini, warna yang coklat kemerah-merahan, Tuan Pengerusi. Ini namanya '*terracotta*'. Ini kita akan gunakan di tempat-tempat yang menjadi tarikan pelancongan. Saya berterima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kudat sebab beliau sebelum bertanding, duduk jadi Ahli Parlimen di Dewan yang mulia ini, beliau adalah merupakan Pesuruhjaya Dagangan Malaysia di Taiwan. Sebab itu, beliau masih meninggalkan kenangan manisnya di negara berkenaan. Jadi, mungkin beliau boleh membantu kita untuk mempromosikan Malaysia di negara berkenaan.

Mengenai masalah lalat di Cameron Highlands dan cadangan pertukaran daripada industri pelancongan sayuran kepada industri *leisure*, perkara ini saya mohon kerjasama daripada Yang Berhormat bagi Cameron Highlands, agar dapat membantu pihak kementerian memberikan cadangan-cadangan yang *bankable*, *viable*, berdaya maju untuk dikemukakan, bagi kita mencari infrastruktur dan membangunkan destinasi tertentu di Cameron Highlands yang boleh kita majukan. Ini kerana, Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Cameron Highlands mengatakan Cameron Highlands dikenali di seluruh dunia mulai tahun 1835, Tuan Pengerusi. Ertinya, ia wujud sebelum Kuala Lumpur. Jadi, saya fikir kalau *literature*nya dapat dikemukakan kepada kita, kita mempunyai unit promosi dan kita akan laksanakan promosinya di peringkat antarabangsa.

Labuan telah membangkitkan tentang kenaikan taraf empat buah pulau bebas cukai. Tuan Pengerusi, sebagaimana yang telah diumumkan di dalam Rancangan Malaysia Kelapan, saya ingin mengumumkan bahawa untuk Labuan sendiri Tuan Pengerusi....

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: Tuan Pengerusi....

Tuan Yang di-Pertua: Nanti, nanti kita tidak ada masa. Ya, Yang Berhormat, Yang Berhormat kita tidak ada masa. Ada enam lagi kementerian, kita tidak mahu sambung malam ini Yang Berhormat.

Tuan Devamany a/l S. Krishnasamy: Saya telah bangkitkan satu isu mengenai.....

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya tidak benarkan di bawah Peraturan Mesyuarat 37... *[Dewan menjadi riuh seketika]* Ya, ya sila teruskan, cukuplah Yang Berhormat hendak buat berunding apa-apa, berunding selepas ini.

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Tuan Pengerusi, kita kena maafkan Cameron Highlands Tuan Pengerusi, sebab dia *freshie*.

Tuan Pengerusi: Hmm!

Datuk Ahmad Zahid bin Hamidi: Untuk Labuan Tuan Pengerusi, Kementerian Pelancongan memperuntukkan RM3.4 juta untuk memajukan Labuan sebagai Pulau Bebas Cukai, Langkawi RM4 juta, untuk Tioman RM6.088 juta tetapi untuk Pulau Layang-Layang, Insya-Allah kita akan masukkan dalam Rancangan Malaysia Kelapan.

Cadangan bagi mewujudkan Labuan sebagai *power boat race destination* perkara ini merupakan satu cadangan yang baik dan kita akan cari penganjur-penganjur yang akan melaksanakan penganjuran *power boat race* di pulau berkenaan. Untuk makluman Dewan yang mulia ini Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Labuan adalah merupakan Pengerusi Majlis Pelancongan Labuan Tuan Pengerusi. Jadi tanggungjawab beliau juga untuk memajukan Labuan Tuan Pengerusi. Dari segi infrastruktur juga kita akan selaraskan dengan pihak kementerian yang lain dan kita juga sebagaimana yang dicadangkan oleh Labuan iaitu dokumentari filem akan kita promosikan.

Baru-baru ini pesta air di Labuan kita telah membawa kira-kira 200 wartawan-wartawan ke Pulau Labuan dan mereka telah menulis berita-berita dan artikel-artikel yang baik di media-media mereka dan saya harap selepas ini lebih ramai orang datang ke Labuan. Bagi memberikan gambaran yang baik untuk pelancong-pelancong yang menaiki penerbangan Malaysia, kita telah mendapat kerjasama daripada penerbangan Malaysia sebelum pendaratan itu, sebanyak 10 minit dokumentari filem mengenai Malaysia dengan destinasi yang tertentu kita akan tayangkan untuk pelancong-

pelancong dan ini akan menjadikan *standard procedures* bukan sahaja untuk penerbangan Malaysia, kita akan minta kerjasama dengan semua penerbangan antarabangsa yang datang ke Malaysia juga untuk menayangkan filem-filem dokumentari selama 10 minit bagi penumpang-penumpang yang akan turun ke Kuala Lumpur.

Yang Berhormat bagi Kepong membangkitkan tentang Dasar Pelancongan Negara. Untuk makluman Yang Berhormat Kepong yang terkepong dan tidak datang ke Dewan yang mulia petang ini bahawa dalam bulan Julai nanti Kementerian Pelancongan akan membentangkan Dasar Pelancongan Negara yang baru ini dan akan mempersiapkannya untuk dibentangkan ke Kabinet dan insya-Allah ianya bukan hanya melibatkan Kementerian Pelancongan tetapi melibatkan kementerian-kementerian lain dan juga melibatkan agensi pelancongan serta pihak NGO dan insya-Allah, kita akan minta kerjasama semua rakyat Malaysia agar berfikiran pelancongan, *think tourism* dengan izin, Tuan Pengerusi.

Untuk *airport tax* Tuan Pengerusi, sebagaimana yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kepong supaya dikurangkan cukai *airport* ini Tuan Pengerusi, saya telah membuat kajian bahawa cukai di lapangan terbang, caranya relatifnya Tuan Pengerusi, KLIA mengenakan cukai yang agak murah berbanding dengan lapangan terbang yang lain di rantau ini. Untuk penumpang-penumpang ke penerbangan antarabangsa cuma dikenakan RM45 manakala untuk domestik RM15 tetapi di Bangkok mereka mengenakan bayaran 500 Baht atau RM50 duit kita. Untuk Jakarta mereka mengenakan Rp100,000 atau pun RM48 duit kita, Vietnam sendiri mengenakan USD20 atau RM76 duit kita, ertinya KLIA secara purata masih rendah berbanding dengan tempat-tempat lain.

Tuan Pengerusi, dengan ini saya ucapkan terima kasih di atas peluang yang telah diberikan kepada Kementerian Pelancongan.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa sejumlah RM330,518,346 untuk Maksud B.31 di bawah Kementerian Pelancongan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM330,518,346 untuk Maksud B.31 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM113,073,082 untuk Maksud P.31 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM113,073,082 untuk Maksud P.31 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya mintalah kerjasama pada Ahli Yang Berhormat untuk jimatkan masa oleh kerana kita masih ada lagi enam kementerian dan kita mengikut peraturan mesyuarat dalam jawatankuasa ini kita kena menghabiskan tugas-tugas kita ini dalam masa dua hari.

Maksud P.43 [Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] –

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, Kepala Pembangunan P.43 di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dikemukakan untuk dipersetujui. Ya hujung sana ya sila.

3.06 ptg

Tuan Loh Seng Kok [Kelana Jaya]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya bangun ingin menyentuh tentang Butiran 04000, Program Kesejahteraan Rakyat, Program Pemajuan Masyarakat Bandar Bersepadu di mana di dalam anggaran perbelanjaan pembangunan peruntukan semula, perbelanjaan ini adalah sebanyak RM2.7 juta.

Tuan Pengerusi, Program Kesejahteraan Rakyat ini sebagaimana kita tahu bahawa sebenarnya adalah dipindahkan daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dan salah satu usaha di bawah program ini adalah untuk membasmi kemiskinan di dalam bandar. Kita sedia maklum bahawa memang kerajaan berusaha untuk membuat perancangan yang seimbang di mana pembangunan di kawasan luar bandar dan di antara Wilayah berdekatan dan juga di dalam bandar adalah seimbang dan diselaraskan. Akan tetapi bagi saya, apabila nampaknya hanya RM2.7 juta sahaja yang tinggal untuk anggaran

perbelanjaan pembangunan untuk Program Kesejahteraan Rakyat ataupun Program Pemajuan Masyarakat Bandar Bersepadu ini, saya rasa adalah satu cabaran kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk memastikan program ini dapat berjalan dengan lancar dan efektif.

Tuan Pengerusi dengan struktur kementerian yang sedia ada, tanpa perbelanjaan pengurusan yang lebih diberi kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, saya rasa mungkin pihak Kementerian Perumahan perlu membuat kerja lebih lagi dengan adanya tenaga kerja yang sedia ada di dalam kementerian ini. Saya rasa, semasa Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan melaksanakan *integrated development* dengan izin, untuk masyarakat bandar ini dengan sumber yang begitu terhad demi kesejahteraan penduduk, ada juga perkara-perkara yang perlu ditangani semasa melaksanakan program-program tersebut.

Tuan Pengerusi, ada dua perkara yang ingin saya sebutkan di sini ialah yang pertama ialah tentang rancangan rumah kos rendah dan perkara yang kedua yang bersangkutan-paut dengan program kesejahteraan penduduk adalah tentang pembandaran dengan izin, *urbanization*.

Tuan Pengerusi, berkaitan dengan rancangan rumah kos rendah, kita setuju bahawa kerajaan harus memberi perhatian kepada penduduk-penduduk berpendapatan rendah khususnya di semua kawasan termasuk juga di kawasan bandar tetapi sehingga 31 Disember 2003, didapati bahawa sebanyak 793,660 unit rumah kos rendah disediakan berbanding dengan jumlah orang yang berdaftar untuk membelinya adalah seramai 378,250 orang sahaja.

Perangkaan ini menunjukkan bahawa bilangan rumah kos rendah yang disediakan terdapat di negara kita adalah lebih daripada dua kali ganda bilangan pemohon yang berdaftar sehingga bulan Mei 2004 ini. Perangkaan ini juga menunjukkan bahawa hanya negeri Melaka dan Sabah sahaja yang mempunyai pemohon berdaftar lebih daripada jumlah unit rumah kos rendah.

Tuan Pengerusi, saya hendak bertanya di sini bahawa apakah sebabnya pengagihan rumah-rumah kos rendah terletak di bawah bidang kuasa kerajaan negeri dan kerajaan negeri yang juga boleh membuat penyesuaian ke atas segala dasar yang dikeluarkan oleh Kementerian Perumahan, tentulah adanya pembangunan yang tidak seimbang di mana adanya penawaran yang lebih daripada permintaan. Ini merupakan satu pembaziran kos dan juga di luar daripada perancangan pembangunan.

Tuan Pengerusi, di samping itu angka yang telah diberikan oleh Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah menunjukkan bahawa penduduk-penduduk miskin di negara kita sehingga tahun 1999 hanyalah 351,000 sahaja dan angka ini semakin berkurangan. Dengan adanya pembangunan rumah kos rendah yang begitu banyak, memang sudah dapat memenuhi semua pemohon.

Saya bangkitkan perkara ini kerana Tuan Pengerusi ialah apakah untuk menjamin kesejahteraan penduduk di mana Kerajaan Pusat telah mengadakan atau meluluskan satu akta yang dipanggil Town and Country Planning Act 1976, iaitu Akta Perancangan Bandar dan Desa, Akta 172 di mana Kerajaan Pusat dengan izin, *has controlled over the planning process* yang dipersetujui oleh semua kerajaan negeri. Perlunya kerajaan tempatan, pihak berkuasa tempatan (PBT) apabila meluluskan sesuatu pembangunan itu haruslah mengikut lunas undang-undang yang telah disediakan di mana termasuk adanya rancangan struktur, adanya *local plan* dan juga pada peringkat-peringkat tertentu adanya dengan izin, *public participation*. Dengan itu tidak adanya pembaziran dan sebagainya.

Tuan Pengerusi, saya membawa perkara ini kerana ada juga yang dilihat bahawa adanya kerajaan negeri yang telah pun menukarkan syarat tanah-tanah tertentu. Bukan semua tanah itu di bawah kuasa kerajaan negeri.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat, minta berucap daripada dasar ya.

Tuan Loh Seng Kok: Tuan Pengerusi, saya sebutkan perkara ini kerana ini ada berkaitan dengan

Tuan Pengerusi: Kita di dalam Jawatankuasa Yang Berhormat.

Tuan Loh Seng Kok: Ya, saya faham Tuan Pengerusi, saya akan cuba pendekkan.

Tuan Pengerusi: Ya, ya, ya.

Tuan Loh Seng Kok: Tuan Pengerusi, untuk memastikan adanya Program Kesejahteraan Rakyat yang dipindah daripada Kementerian Pembangunan Luar Bandar ke Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan ini seharusnya melihat adanya cabaran-cabaran tertentu yang dihadapi oleh Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan sekarang, di mana adanya projek-projek tertentu di mana pihak berkuasa tempatan seharusnya mendapat kelulusan mengikut arahan daripada Kerajaan Pusat dan bukannya mengingkari terus perintah yang dikeluarkan oleh

Kerajaan Pusat dari segi perancangan dan pembangunan bandar kerana sekiranya *Town Planning and Development* tidak dilaksanakan mengikut lunas undang-undang maka akan mengakibatkan lebih banyak

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat bercakap berkenaan dasar Yang Berhormat, Yang Berhormat bercakap dalam bentuk dasar itu.

Tuan Loh Seng Kok: Ya Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Kita kena berucap kepada duit yang telah pun dipindahkan.

Tuan Loh Seng Kok: Okay Tuan Pengerusi. Secara ringkasnya Tuan Pengerusi ialah saya rasa ini adalah satu cabaran yang agak kuat kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dengan adanya peruntukan yang kecil itu, walaupun telah diluluskan dalam belanjawan, maka cabaran kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan adalah bagaimanakah... di samping menghadapi cabaran itu dari segi *urbanization*, dari segi *town planning and development*, itu dapat menjamin keseluruhan perancangan itu, dapat menepati hasrat penduduk-penduduk setempat di mana semua perancangan itu adalah mengikut undang-undang, tidak ada pihak berkuasa tempatan yang mengingkari perintah daripada Kerajaan Pusat khususnya Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan kerana saya tahu bahawa.....

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya sudah menegaskan Yang Berhormat dari berucap berkenaan dengan dasar.

Tuan Loh Seng Kok: Okay.

Tuan Pengerusi: Sentuhlah perkara lain yang berkenaan dengan butir itu sahaja dengan RM2,700,000.

Tuan Loh Seng Kok: Tuan Pengerusi, saya setuju. Saya patuhi arahan daripada Tuan Pengerusi dan saya berharap dengan peruntukan ini di samping dapat Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan memastikan Program Kesejahteraan Rakyat ini dapat dilaksanakan dengan sepenuhnya dan juga berharap dapat Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan dari segi pengagihannya, peruntukan ini digunakan dengan sebaik-baiknya supaya dari segi perancangan bandar dan akan menjaga kepentingan dan kesejahteraan penduduk khususnya dari segi untuk merancang *integrated development* seperti yang diperuntukkan dalam program ini – Program Pemajuan Masyarakat Bandar Bersepadu, *integrated*

development yang akan mengambil kira semua aspek dari segi perancangan bandar dan pembangunan.

Tuan Pengerusi, sekian terima kasih.

3.16 ptg.

Tuan Salahuddin bin Ayub [Kubang Kerian]: Terima kasih Tuan Pengerusi, pendek sahaja.

Tuan Pengerusi: Kubang Kerian ya, tolonglah jangan bercakap berkenaan dasar Yang Berhormat ya.

Tuan Salahuddin bin Ayub: Tidak, ...

Tuan Pengerusi: Di bawah Peraturan Mesyuarat 67(9).

Tuan Salahuddin bin Ayub: Saya cuma ingin bertanya dengan peruntukan di bawah Kepala P.43 ini supaya pihak kementerian boleh menjelaskan dengan lebih terperinci apakah program yang dimaksudkan dengan Program Pemajuan Masyarakat Bandar Bersepadu ini dan adakah ia melibatkan projek untuk setidak-tidaknya berusaha ke arah meminimumkan masalah yang dihadapi oleh penduduk setinggan khususnya di bandar-bandar besar seperti di Kuala Lumpur ini kerana kita sedia maklum bahawa masih terdapat lebih kurang 56,000 warga Malaysia yang masih tinggal di rumah setinggan ini.

Saya harap kementerian ini dapat memperjelaskan juga tentang adakah Dasar Perumahan Negara yang inginkan supaya satu rumah untuk satu rakyat ini telah benar-benar mencapai matlamatnya. Khususnya untuk rumah-rumah kos rendah dan sederhana ini sering kali kita menghadapi masalah di mana lokasi rumah-rumah yang dibina, lokasi yang jauh daripada bandar dan kadang-kadang tidak memiliki infrastruktur yang baik. Saya sendiri ialah seorang pembeli rumah kos rendah. Adakah kementerian sedar ataupun tidak, adakah masih berlaku pada hari ini di mana pemilik sebenar rumah kos rendah ini bukan sebenarnya tuan yang empunya itu. Tuan yang empunya itu ada 10 buah rumah sebenarnya mengambil kesempatan daripada mungkin jawatan-jawatan mereka dalam politik menggunakan kuota ini untuk mereka miliki, mereka tidak tinggal di situ, dibuat sebagai hanya aset ataupun harta rumah sewa, ini akan membantutkan usaha kerajaan ke arah dasar kerajaan, satu rumah satu rakyat.

Saya harap Tuan Pengerusi, benda ini dapat diperjelaskan oleh pihak kementerian dan saya juga mengharapkan agar peruntukan ini akan memberikan

suatu manfaat kepada rakyat Malaysia khususnya mereka yang berpendapatan rendah yang juga hidup yang agak susah di kawasan-kawasan bandar besar seperti Kuala Lumpur ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Tanjong dan selepas itu kementerian menjawab.

3.19 ptg.

Tuan Chow Kon Yeow [Tanjong]: Terima kasih Tuan Pengerusi, saya cuba mengambil sedikit masa untuk menyentuh sedikit respons. Saya ingin menyentuh tentang Butiran 04000 iaitu Program Pemajuan Masyarakat Bandar Bersepadu di mana peruntukan sebanyak RM2.7 juta dikehendaki untuk membiayai projek yang berkenaan.

Tuan Pengerusi, mengikut Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kelapan masih terdapat 69,600 isi keluarga yang miskin di bandar. Ini merupakan satu masalah yang tidak kurang penting berbanding dengan kemiskinan di luar bandar. Jadi, saya menyambut baik Program Pemajuan Masyarakat Bandar ini dipindah kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan kerana usaha boleh difokuskan untuk mengatasi masalah kemiskinan di bandar yang kebanyakannya berhubung dengan peluang pekerjaan, perumahan kos rendah dan juga access kepada kemudahan asas seperti perubatan dan pendidikan.

Usaha ini nampaknya lebih penting kerana kumpulan sasar terdiri daripada ibu-ibu tunggal, warga tua, warga kurang upaya dan masyarakat terpinggir. Hak untuk mendapat perumahan adalah perlu dipenuhi dengan membina lebih banyak perumahan rakyat untuk golongan sasar khususnya di bandar. Saya berharap pihak kerajaan akan ambil tindakan untuk menambah baik sistem pemilihan dan prosedur untuk memastikan pembahagian unit-unit perumahan dilakukan dengan adil kepada golongan sasar.

Saya ingat kementerian boleh membuat pemantauan dan tinjauan ke atas pihak berkuasa tempatan yang ada menyediakan perumahan kepada rakyat. Saya mendapati di Majlis Perbandaran Pulau Pinang misalnya ada rakyat yang sudah berdaftar dengan PBT untuk mendapat peruntukan rumah kos rendah atau sewa sejak awal tahun 1970-an tetapi hingga sekarang masih belum diberikan peruntukan. Ini merupakan satu masalah yang dihadapi golongan miskin di bandar dan dengan pemindahan portfolio ini kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan

saya amat berharaplah kementerian ini dapat memfokus perhatian untuk mengatasi masalah-masalah perumahan yang berlarutan begitu lama.

Saya juga berharap kementerian khususnya boleh meninjau keadaan di Bandaraya Georgetown yang menerima impak yang begitu besar akibat dari pemansuhan Akta Kawalan Sewa di mana ramai golongan berpendapatan rendah dan golongan miskin masih memerlukan kemudahan perumahan. Saya berharap lebih banyak unit rumah kos rendah dapat dibina dan diperuntukkan kepada mereka ekoran dengan pemindahan portfolio ini kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Akhirnya, saya menyeru pihak kerajaan juga menimbang untuk mengkaji semula ada perlunya pendapatan paras kemiskinan ini perlu dikaji semula sebab apa yang digunakan, piawaian digunakan sekarang tidak dapat membayangkan cost of living yang sebenar di bandar-bandar, dan piawaian yang berasingan haruslah digunakan untuk mengukur kadar kemiskinan di luar bandar dan di bandar. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Kementerian menjawab.

3.24 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan

[Dr. S. Subramaniam]: Tuan Pengerusi, berikutan penyusunan semula kementerian-kementerian, berikutan dengan rombakan baru Kabinet pada 27 Mac 2004 yang lalu terdapat perubahan dalam aspek aktiviti bagi beberapa kementerian dan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah menerima perpindahan aktiviti pembasmian kemiskinan bandar yang pada waktu itu telah dilaksanakan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar.

Di bawah Rancangan Malaysia Kelapan sebanyak RM21 juta telah diperuntukkan di bawah program ini dan sehingga penghujung tahun 2003 sebanyak RM13.6 juta telah dibelanjakan dan bagi tahun ini peruntukan yang disediakan ialah RM2.7 juta dan bagi tahun yang akan datang ialah sebanyak RM4.64 juta. Sebanyak RM2.7 juta ini akan dipindah dari Kementerian Pembangunan Luar Bandar kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan untuk digunakan pada program membasmikan kemiskinan dalam bandar.

Tuan Pengerusi, tadi Ahli Yang Berhormat bagi Kelana Jaya telah menyentuh bahawa peruntukan ini ialah satu bilangan yang amat kurang, mungkin di bawah kadar

miskin juga untuk mengatasi masalah kemiskinan. Memang itulah pendapat kementerian juga. Walaupun demikian, ini adalah peruntukan yang pertama, mungkin di masa akan datang - kerana ini satu program untuk satu jangka masa yang panjang, mungkin peruntukan yang lebih banyak akan dapat daripada belanjawan untuk dibelanja.

Berkenaan dengan rumah kos rendah, di dalam Rancangan Malaysia Kelapan sasaran rancangan rumah kos rendah ialah 615,000 unit dan daripada itu sampai hujung tahun lepas iaitu hujung tahun 2003 sebanyak 803,000 rumah kos rendah telah dibina iaitu sudah mencapai sasaran di dalam Rancangan Malaysia Kelapan.

Untuk menjawab soalan adakah rumah yang dibina itu lebih daripada yang memohon. Sampai masa sekarang lebih kurang 9,000 rumah yang belum dijual di seluruh negara dan kebanyakannya di negeri Selangor di mana lebih kurang 2,000 yang belum dijual lagi.

Berkenaan dengan kadar organisasi yang telah dibangkit oleh Yang Berhormat bagi Kelana Jaya juga...

Tuan Pengerusi: Kubang Kerian bangun Yang Berhormat.

Dr. S. Subramaniam: Ya.

Tuan Pengerusi: Kubang Kerian bangun.

Tuan Salahuddin bin Ayub: Terima kasih Tuan Pengerusi. Cuma saya hendak minta penjelasan. Kenapa sebabnya permohonan itu masih belum dipohon. Adakah rumah itu kualitinya rendah, terletak di lokasi yang tidak strategi ataupun apa. Adakah kementerian ada fakta itu?

Dr. S. Subramaniam: Tuan Pengerusi, kebanyakan masalah di mana ada rumah yang tidak dipohon ialah berkenaan apa yang boleh dikatakan *mismatch*, iaitu rumah-rumah itu dibina di kawasan-kawasan tidak ada orang yang berminat untuk beli rumah itu. Ini mungkin disebabkan kerana satu daripada syarat yang diberi kepada pemaju rumah di mana mereka diperlukan membina sekurang-kurangnya 30% rumah yang dibina itu sebagai rumah kos rendah. Untuk menunaikan keperluan syarat itu ada pemaju-pemaju yang membina rumah di tempat-tempat di mana diberi peluang untuk membina rumah oleh kerajaan negeri di tempat-tempat di mana tidak ada keperluan dan ini jadi satu masalah.

Untuk teruskan jawapan kepada Yang Berhormat bagi Kelana Jaya, memang Malaysia sedang merasai satu proses urbanisasi di mana lebih kurang 61.8% daripada penduduk di Malaysia sekarang di dalam bandar.

Tuan Pengerusi: Ya 'Penampang' bangun ya.

Tuan Lau Yeng Peng [Puchong]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya amat tertarik dengan Program Kesejahteraan Rakyat di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Tadi Yang Berhormat Setiausaha Parlimen kata bahawa tujuan utama program ini adalah untuk membasmi kemiskinan di bandar dan juga berkaitan dengan rumah kos rendah. Adakah ini bermakna bila kita bagi rakyat rumah kos rendah bermakna kadar kemiskinan akan turun. Adakah Yang Berhormat bersetuju dengan saya bahawa aspek-aspek lain yang lebih penting bagaimana kita boleh meningkatkan lagi kemahiran (*skill*) golongan berpendapatan ini untuk mereka mencari rezeki yang lebih di masa depan itu lebih penting, selain daripada kita hanya bagi rumah kos rendah sahaja. Bolehkah Yang Berhormat beri sedikit penjelasan.

Dr. S. Subramaniam: Tuan Pengerusi, memang saya menerima pandangan daripada Yang Berhormat bahawa masalah rumah ialah cuma satu daripada masalah keseluruhan kemiskinan di bandar dan memang kerajaan ada program untuk mengatasi masalah dari semua segi.

Selepas memberi jawapan kepada apa yang telah dibangkitkan Ahli-ahli Yang Berhormat, saya akan dengan secara ringkas memberitahu Dewan berkenaan dengan cadangan dan program yang telah dirancang oleh kementerian untuk mengatasi masalah ini dan tadi saya telah memberi tahu kadar perbandaran berkenaan dengan apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Kelana Jaya. Memang 61.8 % daripada penduduk di Malaysia sekarang ialah di dalam kadar perbandaran, tinggal di bandar dan dari mereka kadar kemiskinan ialah 2.0% iaitu lebih kurang 69,600 orang yang tinggal di bandar di bawah golongan miskin dan ada 12,600 boleh dikatakan golongan miskin tegar iaitu pendapatan seisi rumah mereka kurang daripada RM260 satu bulan.

Sekarang Tuan Pengerusi, dengan kebenaran Tuan Pengerusi bolehlah saya secara ringkas menerangkan langkah-langkah yang sudah diambil oleh kementerian untuk menjayakan program ini. Untuk masa sekarang apa yang kementerian sedang buat ialah untuk mengkaji semula takrif kemiskinan dan mengenal pasti kumpulan sasaran. Ini sedang dilakukan oleh Unit Perancang Ekonomi di Jabatan Perdana

Menteri dan maklumat yang dikehendaki mungkin akan diperolehi dalam dua atau tiga bulan yang akan datang.

Kedua, melalui ini mengenal pasti agensi-agensi dan badan-badan bukan kerajaan yang terlibat dengan program kemiskinan bandar dan di dalam hal ini, baru-baru ini kementerian telah mengadakan satu sesi dialog dan percambahan fikir dengan agensi-agensi kerajaan yang lain yang terlibat di dalam program ini dan agensi-agensi bukan kerajaan dan sukarelawan termasuk para akademik untuk mendapatkan pandangan mereka dan fikir mereka berkenaan dengan masalah ini dan selepas mendapat pandangan mereka kita telah merangka satu *blue print* kemiskinan bandar yang akan menggariskan dasar strategi program pelan tindakan serta mekanisme pelaksanaan dan agensi-agensi yang terlibat bagi membasmi kemiskinan bandar secara menyeluruh.

Di antara perkara-perkara yang akan diberi penekanan di dalam *blue print* tersebut ialah:

- (i) menentukan kumpulan sasaran,
- (ii) *menentukan kawasan tumpuan pelaksanaan program kemiskinan bandar, dan*
- (iii) *menentukan program-program pembasmian kemiskinan bandar yang berkesan.*

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Lim Si Cheng] **mempengerusikan Jawatankuasa]**

Untuk menjawab soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi, di antara program-program pembasmian kemiskinan bandar yang dikenal pasti untuk dicadangkan kepada kerajaan merangkumi bidang-bidang seperti berikut:

- (i) program-program bagi meningkatkan pendapatan golongan miskin,
- (ii) menyediakan program-program perumahan termasuk penyediaan kemudahan pinjaman yang saya telah jelaskan tadi,
- (iii) kesihatan - untuk menyediakan kemudahan kesihatan untuk mereka,
- (iv) memberi tumpuan kepada program pendidikan

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, panjang lagi? Panjang lagi?

Dr. S. Subramaniam: Habis.

(v) *program kemudahan sosial.*

Kementerian berharap melalui program-program ini, program membasmi kemiskinan di bandar akan mencapai kejayaan dan kita pun berharap di masa yang akan datang peruntukan yang lebih banyak boleh diberi ke dalam program ini supaya program ini boleh mendapat hasrat yang perlu.

Dengan ini Tuan Pengerusi, saya meminta Dewan untuk menyokong peruntukan ini. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM2,700,000 untuk Maksud P.43 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 di bawah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan hendaklah diluluskan.

Masalah diikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM2,700,000 untuk Maksud P.43 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Maksud P.44 [Anggaran Pemb. (Peruntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] –

[Tiada perbahasan]

Tuan Pengerusi: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang perbelanjaan sebanyak RM40 untuk Maksud P.44 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 di bawah Kementerian Kebudayaan, Kesenian dan Warisan hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM40 untuk Maksud P.44 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Maksud B.49 [Jadual] –

Maksud P.49 [Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] –

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kepala Bekalan B. 49 dan Kepala Pembangunan P. 49 di bawah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat terbuka untuk dibahas.

Bukit Mertajam, lepas itu Muar dan Menteri boleh jawab.

3.36 ptg

Puan Chong Eng [Bukit Mertajam]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin tujukan kepada tajuk 00500 – perkhidmatan perlindungan. Di bawah tajuk ini kita dapati ada Rumah Seri Kenangan (rumah orang-orang tua) tetapi tidak ada tempat perlindungan untuk ibu-ibu ataupun isteri-isteri yang dera ataupun pembantu rumah yang didera.

Saya ingin mencadangkan bahawa kementerian perlu memberi perkhidmatan perlindungan kepada isteri-isteri yang didera oleh suami mereka. Ada satu kes di mana isterinya didera dan dia mempunyai tiga orang anak. Anaknya pun didera. Ibunya begitu sakit teruk dan dia tidak dapat bekerja. Walaupun ada *crisis centre* yang dikendalikan oleh pertubuhan bukan kerajaan tetapi pusat-pusat ini tidak dapat memberi perlindungan kerana dia tidak dapat menjaga anak-anaknya sendiri.

Dia tidak ada pilihan yang lain dan balik ke rumah sentiasa dalam keadaan ketakutan. Saya rasa adalah penting kita mempunyai satu tempat untuk wanita seperti ini. Walaupun ada 'rumah nur' yang dahulunya dipanggil Pusat Khidmat Wanita tetapi pusat-pusat ini pun tidak memberi perkhidmatan perlindungan kepada isteri-isteri atau anak yang didera oleh suami mereka.

Saya rasa adalah perlu kita menambah perkhidmatan seperti ini supaya golongan ini juga dijaga kerana saya rasa ramai wanita khasnya suri rumah yang tidak bekerja. Mereka tidak dapat keluar dari keadaan yang mendera mereka kerana mereka tidak ada tempat untuk pergi dan juga tidak mampu menjaga anak-anak mereka.

Untuk golongan ini, mereka juga menghadapi masalah apabila mereka meninggalkan suami mereka dan membawa anak-anak mereka kerana anak-anak

mereka masih bersekolah, apabila perlu memindahkan persekolahan anak-anak mereka ataupun *transfer of school*, mereka tidak dapat. Walaupun undang-undang sudah dipinda dan ibu memang diberi kuasa yang sama seperti bapa untuk menjalankan *transfer of school* tetapi pihak sekolah masih tidak tahu bahawa ibu mempunyai kuasa seperti ini.

Saya rasa adalah penting supaya kementerian bekerjasama dengan kementerian-kementerian yang lain supaya undang-undang yang telah dipinda dapat dilaksanakan dengan berkesan. Saya ingin mencadangkan supaya mengadakan *Select Committee* mengenai mengetengahkan isu *gender* atau *Gender Main Streaming* *Sellect Committee* kerana walau hari itu saya telah pun memberi cadangan, saya rasa Timbalan Menteri adalah seorang lelaki kurang faham tentang *Gender Main Streaming* ini. Dia telah memberi jawapan mengatakan telah ditubuhkan *Technical Committee* mengenai keganasan rumah tangga sahaja. Tetapi *gender main streaming* bukan mengenai keganasan *Technical Commiittee* tetapi mengenai keganasan rumah tangga sahaja. *Gender main streaming* bermaksud mengetengahkan isu-isu wanita ataupun *gender sensitivity* kepada semua kementerian.

Saya rasa isu wanita ini tidak dapat ditangani oleh Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat sahaja, kerana pelaksanaannya juga melibatkan kementerian-kementerian lain seperti Kementerian Keselamatan Dalam Negeri, pihak polis dan juga pihak Kementerian Pengajian Tinggi serta Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Semua agensi kerajaan perlu tahu tentang kesedaran *gender* ataupun isu *gender* ini dan semua dasar perlu dilihat ataupun dipandang dari perspektif wanita ataupun perspektif *gender* di mana kesannya ke atas wanita dan lelaki juga dikaji kerana semua wanita dan lelaki adalah berlainan.

Tuan Chow Kon Yeow: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Penjelasan saya pohon dari Bukit Mertajam. Yang Berhormat telah dalam beberapa tahun kebelakangan ini mengutarakan dan membuat seruan kepada pihak kerajaan untuk mengamalkan *gender budgeting* buat beberapa tahun berturut-turut. Bolehkah Yang Berhormat memberitahu, apakah kemajuan yang telah dicapai dalam bidang *gender budgeting* ini?

Puan Chong Eng: Terima kasih, Yang Berhormat bagi Tanjong. Saya rasa kerajaan ataupun pihak kementerian walaupun diketuai oleh seorang wanita, kurang

faham tentang pentingnya *gender budgeting* ini. Dan juga saya rasa keseluruhan menteri-menteri kurang faham tentang konsep ini, walaupun konsep ini telah pun di promosi oleh UNESCO, United Nation, UNDP, agensi-agensi antarabangsa. Itu adalah sangat penting untuk memberi atau meningkatkan kesaksamaan di antara wanita dan lelaki. Jadi oleh kerana kurang persefahaman dan kurang faham tentang isu ini, jadi saya rasa ia tidak mendapat apa-apa hasil walaupun telah beberapa tahun saya telah membangkitkan tentang tajuk ini. Itulah yang pentingnya, Tuan Pengerusi.

Saya rasa adalah pentingnya kita mewujudkan satu jawatankuasa khas *Select Committee* tentang *gender main streaming*. Saya rasa ini adalah baik untuk kita semua, untuk anak-anak kita semua supaya kalau lebih saksama, barulah masyarakat ini akan lebih baik untuk semua.

Jadi saya harap semua Ahli dalam Dewan ini khasnya Ahli-ahli wanita, khasnya juga mereka yang duduk di kedudukan yang boleh menolong seperti Yang Berhormat bagi Petaling Jaya Utara. Saya harap mereka boleh sokong, semua boleh sokong supaya kita mewujudkan satu *Select Committee Gender Main Streaming* untuk mengetengahkan semua isu wanita ke dalam semua keputusan atau dasar kerajaan. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat bagi Muar hendak berucap, ya.

3.45 ptg.

Tuan Razali bin Ibrahim [Muar]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin menyentuh tentang Perkara 9, muka surat 5 B.49 – Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat dan Butiran 00603 – Pusat Latihan Perindustrian Pemulihan Orang Kurang Upaya, 00700 – Perkhidmatan Pemulihan Akhlak, 00702 – Asrama Akhlak dan 0100 – Projek Khas.

Tuan Pengerusi, dalam kehidupan bermasyarakat, kita mempunyai unit individu, keluarga, masyarakat, negara dan antarabangsa dan saya rasa kementerian ini mempunyai peranan yang cukup besar dalam kita memastikan jumlah keseimbangan dan kekurangan dalam masyarakat dapat diatasi kerana kita tahu tuntutan asas dalam kehidupan setiap masyarakat perlu disediakan dengan kemudahan asas, makan minum, pakaian dan tempat tinggal.

Jadi saya ingin menyentuh tentang perkara apa yang dikatakan ibu tunggal. Seperti yang disebut, saya rasa bukan tanggungjawab wanita untuk melihat tentang wanita, seorang lelaki juga boleh terlibat dalam kita menyentuh hak keadilan kepada semua yang memerlukan kerana ibu tunggal seperti yang kita tahu sama ada seorang isteri yang bercerai mati, ada anak. Seorang isteri yang bercerai hidup, ada anak. Seorang isteri yang tidak bercerai tetapi suaminya lari atau tidak memberi nafkah, tinggalkan anak dan ada wanita yang tidak berkahwin tetapi ada anak.

Jadi apabila seorang ibu yang ditinggalkan bersama anak ini, mereka sebenarnya mempunyai tanggungjawab sebagai ibu dan bapa dalam memberikan pendapatan kehidupan pendidikan. Saya mengharapkan begitu banyak program yang dirangka di bawah kementerian ini dapat juga melihat tentang bagaimana ia dapat dibangunkan, dibangkitkan satu *parental skill* dengan izin, kepada para ibu tunggal ini kerana tanggungjawab membesarkan anak oleh seorang ibu...

Puan Chong Eng: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bukit Mertajam.

Tuan Razali bin Ibrahim: Okey.

Puan Chong Eng: Tuan Pengerusi, saya rasa adalah baik supaya ada Yang Berhormat kaum lelaki juga mengambil bahagian dalam perbincangan bahagian ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Dia sudah bahas.

Puan Chong Eng: Itulah. Saya rasa ini adalah satu fenomena yang baik. Saya mengalu-alukan lebih ramai kaum lelaki tampil untuk mengambil berat tentang isu-isu wanita kerana di dalam kawasan mereka ada setengahnya adalah wanita.

Tuan Haji Idris bin Haron: Yang Berhormat bagi Muar itu lelakilah, Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat,....

Puan Chong Eng: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Jika saya tidak hadkan masa, saya ingat lebih ramai Yang Berhormat lelaki yang hendak berucap.

Puan Chong Eng: Jadi mungkin jangan hadkan masa lah untuk kementerian ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah, tidak ada masa pun.

Puan Chong Eng: Bukan semua kementerian. Kementerian ini sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah.

Puan Chong Eng: Yang saya ingin tanya Yang Berhormat bagi Muar, sama ada beliau sedar bahawa mengikut satu kajian yang dijalankan oleh satu pertubuhan wanita di dalam negara ini, bantuan yang paling perlu sekali oleh ibu tunggal ialah pusat atau perkhidmatan penjagaan anak-anak. Ini adalah kerana ibu tunggal mereka perlu pergi kerja untuk mencari rezeki tetapi anak mereka siapa hendak jaga. Kalau mereka dihantar ke kampung, mereka tidak dapat melihat anak mereka. Kalau hendak dihantar kepada orang untuk menjaga, itu juga memerlukan wang yang banyak. Jadi,...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, jangan ambil masa yang banyak daripada Yang Berhormat bagi Muar.

Puan Chong Eng: Okey. Bagilah masa tambahan sedikit.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Taklah. Saya kena adil kepada semua.

Puan Chong Eng: Jadi saya rasa apa yang diheboh-hebohkan tentang ibu tunggal yang dikatakan walaupun kementerian sangat prihatin tetapi saya rasa tidak ada satu rancangan yang betul-betul boleh membantu mereka kalau tidak ada perkhidmatan penjagaan anak ini. Jadi apakah pandangan Yang Berhormat? Terima kasih.

Tuan Razali bin Ibrahim: Tuan Pengerusi, boleh kira tadi, dia duduk sebelum masanya habis, saya mula semula boleh tidak?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Tidak boleh.

Tuan Razali bin Ibrahim: Okey. Saya rasa pihak kementerian boleh memikirkan tentang cadangan tersebut kerana pada saya 700,000 orang ibu tunggal yang saya rasa bukan duduk setempat mungkin perlu diadakan satu kajian kalau tentang anak-anak ini disediakan tempat penghantaran kerana jumlahnya kalau semua di Kuala Lumpur mungkin kita boleh sediakanlah, tetapi saya rasa pihak kementerian lebih berpengetahuan dengan kakitangan yang cukup untuk membuat kajian sama ada perlu atau tidak kita sediakan.

Apa yang saya ingin cadangkan di samping memberikan apa yang dikeluarkan oleh Skim Pembiayaan Ikhtiar ini sejumlah RM11.4 juta kepada 2,447 peminjam ini supaya lebih diberikan tumpuan tentang bagaimana latihan diberikan kepada ibu untuk membesarkan anak, kerana kalau kita beri duit dengan jumlah yang banyak, masalah pembesaran anak-anak tidak terjaga, maka kita akan lihat kesan kepada masyarakat

itu besar seperti yang kita dapati dalam statistik yang dikeluarkan yang mana Johor merupakan negeri yang mempunyai kesalahan wanita dan gadis paling tinggi.

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Tangga Batu.

Tuan Razali bin Ibrahim: Silakan.

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Terima kasih Tuan Pengerusi, terima kasih Yang Berhormat bagi Muar. Memandangkan nama Kementerian ini adalah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat dan nampaknya Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam dan Muar pun sibuk cerita fasal wanita dan ibu tunggal ini, saya hendak tanya tentang masyarakat pula. Masyarakat ini pun terlibat juga dengan sebahagian daripada masyarakat yang mungkin *gendemya* lebih kepada lelaki tetapi rupa, gaya dan semuanya lebih kepada wanita. Adakah ini diberi perhatian sekali oleh pihak Kementerian atau Yang Berhormat bersetuju atau tidak sedikit perhatian dan peruntukan perlu diberikan untuk menjaga pembangunan mereka pula – yang lembut-lembut inilah yang ‘sotong’, orang kata itu?

Tuan Razali bin Ibrahim: Terima kasih Yang Berhormat bagi Tangga Batu. Insya-Allah sekejap lagi saya akan turut menyentuh tentang golongan orang kurang upaya, kutu rayau, pengemis dan orang yang dikatakan tidak siuman yang saya rasa menjadi tugas dan tanggungjawab kementerian ini dan bolehlah ditambah satu golongan lagi iaitu golongan separuh – belum ada satu terminologi ataupun khunsa dan sebagainya.

Jadi, saya rasa kementerian ini perlu kerana kegagalan untuk memastikan kemudahan asas disediakan kepada golongan-golongan ini. Kita akan lihat seperti di Johor sebanyak 95 kes dilaporkan merupakan negeri yang tertinggi kesalahan wanita dan gadis. Saya rasa tumpuan, sebab kita membelanjakan satu jumlah kewangan yang besar kepada kepentingan dan saya berharap pihak kementerian dapat memastikan agar perbelanjaan ini bukan setakat kita beri kepada golongan sasaran tetapi ia hendaklah menepati sasaran supaya “kita bagi pancing, dia boleh tangkap ikan – bukan kita bagi ikan dia makan habis dia minta lagi” kerana saya rasa di setiap Parlimen dan di setiap negeri mempunyai masalah ibu-ibu tunggal ini dan kita mengharapkan pihak kementerian dapat memberikan tumpuan dari segi keberkesanan bantuan yang dikeluarkan.

Begitu juga dengan kemudahan kepada golongan orang kurang upaya. Yang Berhormat Menteri ada menyatakan bahawa golongan orang kurang upaya yang berdaftar adalah seramai 132,000 orang dan dijangkakan lebih ramai dari itu. Saya melihat ada peruntukan disediakan di bawah kementerian ini yang mana kita boleh pastikan setiap undang-undang yang ada dalam membina bangunan, sebagai contoh di Parlimen ini kalau ada orang kurang upaya hendak datang melihat Persidangan Dewan, saya rasa mereka akan menghadapi masalah kerana kemudahan yang disediakan untuk naik ke Dewan ini tidak mengambil kira golongan orang yang kurang upaya ini.

Saya mengharapkan bukan setakat di Dewan Parlimen ini malah di mana-mana tempat istirahat, bangunan-bangunan, pusat membeli-belah walaupun saya tahu ada pusat-pusat yang begitu peka yang menyediakan kemudahan kepada orang kurang upaya ini dan saya mengharapkan kementerian ini dapat memberikan sedikit tumpuan supaya mereka tidak merasa tersisih kerana galakan seperti ini akan dapat mengurangkan sekali lagi masalah yang saya nyatakan tadi tentang apabila tersisih mereka mula terlibat dalam kegiatan-kegiatan yang tidak diizinkan.

Begitu juga tentang seperti yang disebut oleh Presiden Persatuan Orang Pekak Malaysia yang menyatakan bahawa jumlah Jurubahasa 22,060 orang yang berdaftar di negara ini masih tidak mencukupi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Tuan Razali bin Ibrahim: Tuan Pengerusi, dengan itu saya mengharapkan kementerian dapat memikirkan kaedah tentang perbelanjaan kewangan yang cukup besar yang disediakan kepada kementerian ini dapat dimanfaatkan agar kemudahan asas kepada golongan-golongan ini tetap terpelihara. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Setiausaha Parlimen.

3.55 ptg.

Setiausaha Parlimen Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat [Puan Chew Mei Fun]: Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam dan Muar yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan rang undang-undang ini.

Mengenai dengan rumah perlindungan untuk wanita yang didera oleh suami mereka, suka saya di sini memaklumkan kepada Yang Berhormat bahawa mereka

yang ada masalah dengan penderaan yang berusia 18 tahun ke atas, mereka akan diberikan tempat perlindungan sekiranya diperlukan. Selain daripada itu, pihak jabatan juga ada menyediakan bantuan sokongan seperti bantuan kewangan, kaunseling dan merujuk kepada lain-lain agensi seperti hospital, polis, jabatan agama, Biro Bantuan Guaman dan lain-lain agensi yang berkaitan.

Selain daripada institusi-institusi di bawah kementerian, ada juga pusat-pusat perlindungan wanita dan gadis bukan kerajaan (NGO) yang dapat memberi perlindungan kepada wanita-wanita yang ada masalah dengan penderaan. Untuk makluman Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam, Rumah Nur ini tidak digazet sebagai rumah perlindungan oleh itu Rumah Nur ini bukanlah sebagai rumah perlindungan dan juga untuk.....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Bukit Mertajam.

Puan Chong Eng: Saya memang tahu Rumah Nur tidak memberi perkhidmatan seperti ini. Itulah yang saya cadangkan bahawa ia perlu memberi perkhidmatan seperti ini kerana walaupun NGO-NGO memberi perkhidmatan tetapi NGO-NGO ini hanya ada di Pulau Pinang dan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Di luar bandar seperti Bukit Mertajam, walaupun masalah ini wujud dan mungkin agak berleluasa tetapi tidak ada tempat untuk kaum wanita ini. Jadi, ia adalah penting.

Rumah Nur ini memberi perkhidmatan seperti latihan. Latihan boleh diberi oleh agensi-agensi yang lain, kaunseling adalah baik tetapi saya rasa banyak Rumah Nur ini tidak mempunyai kaunselor yang sepenuh masa. Jadi, saya rasa adalah penting Rumah Nur ini memberi perkhidmatan kepada wanita yang benar-benar memerlukannya iaitu perkhidmatan perlindungan kerana agensi-agensi atau NGO-NGO yang lain tidak dapat memenuhi keperluan ini. Jadi, inilah cadangan saya. Terima kasih.

Puan Chew Mei Fun: Terima kasih. Sebenarnya, isteri-isteri yang didera oleh suami ini mereka akan diberi perlindungan di rumah-rumah perlindungan di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat dan kementerian sedang meneliti untuk memperbaiki pentadbiran antara pihak penguat kuasa menyediakan latihan yang lebih berkesan untuk isteri-isteri yang berkenaan ini.

Mengenai *Select Committee untuk mencegah isu gender*, kementerian telah menubuhkan jawatankuasa teknikal untuk meneliti pelbagai isu *gender* baik dari segi perundangan dan lain-lain aspek, dengan keahliannya daripada pelbagai agensi

kerajaan dan juga NGO, Kementerian juga menubuhkan jawatankuasa peringkat kementerian untuk membincangkan isu-isu sosial bagi menyelaraskan tindakan ke atas Dasar Sosial Negara.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: Tuan Pengerusi, itu yang saya katakan, mungkin kakitangan-kakitangan atau pegawai-pegawai di dalam kementerian ini pun tidak faham tentang isu *gender main-streaming*. *Gender main-streaming* apa Yang Berhormat bagi Petaling Jaya (Utara) beri tahu saya ialah apa yang telah diberi tahu kepada Dewan ini oleh Timbalan Menteri. *Technical Committee* itu adalah lain, *Technical Committee* ini adalah hanya untuk satu isu sahaja, mungkin keganasan domestik, keganasan rumah tangga. *Gender main-streaming* ini maksudnya dalam semua kementerian, semua dasar kerajaan perlu ada perspektif wanita.

Jadi saya cadangkan supaya kementerian ini mengupah pakar mengkaji dan pakar dalam *gender main-streaming* dan memberi latihan kepada semua pegawai, sekurang-kurangnya pegawai-pegawai di dalam kementerian ini supaya mereka faham apakah yang dimaksudkan dengan '*gender main-streaming*', barulah dapat menjalankan tugas ini kerana tujuan utama *gender main-streaming* ialah supaya semua sumber kerajaan yang ada diagih mengikut keperluan wanita dan lelaki

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baik Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: dan supaya kita dapat mencapai objektif kementerian ini, mencapai kesaksamaan di antara wanita dan lelaki. Saya haraplah Yang Berhormat sendiri pun supaya mengikuti, mungkin ada kursus-kursus yang ditawarkan oleh beberapa pertubuhan supaya kita lebih faham tentang isu ini dan supaya kita dapat lebih efektif menjalankan tugas kita. Terima kasih.

Puan Chew Mei Fun: Okey. Saya rasa kalau boleh Yang Berhormat Bukit Mertajam, kalau boleh *be patient a little bit* kerana saya belum habiskan jawapan saya. Macam mana Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam boleh buat satu rumusan yang menyatakan kakitangan-kakitangan di kementerian kita ini tidak faham dengan apa itu *gender main-streaming*. Jabatan Pembangunan Wanita di bawah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat telah melaksanakan sembilan program latihan "Kepekaan *Gender*" untuk memberi penjelasan meningkatkan kefahaman dan keprihatinan pemimpin-pemimpin masyarakat dan juga ahli-ahli NGO, penggubal dasar dan penguat kuasa undang-undang di pelbagai peringkat dan

terhadap isu-isu *gender* dalam penggubalan dan pelaksanaan dasar-dasar kerajaan, bertujuan memberi pendedahan mengenai keperluan implikasi isu *gender* dalam pelaksanaan dasar dan program kerajaan.

Oleh itu ini menunjukkan apa yang telah dilaksanakan oleh kerajaan menunjukkan, sudah membuktikan bahawa kakitangan-kakitangan di kementerian ini memang faham apakah itu "*gender main-streaming*". Oleh itu saya minta kalau boleh tunggu sekejap untuk kita menghabiskan jawapan kita, jangan buat rumusan yang bukan-bukan, Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam yang terpandai di dunia ini. Okey.

Mengenai *gender budget*, kementerian akan melaksanakan projek printis *gender budget* yang melibatkan agensi-agensi kerajaan seperti Kementerian Kesihatan, Kementerian Pelajaran, Kementerian Sumber Manusia dan lain-lain dan saya juga bersetuju dengan Yang Berhormat kerana untuk melaksanakan *gender budget* ini Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat tidak boleh bertindak dengan sendiri sahaja, kita mesti mendapat kerjasama dari kementerian-kementerian yang lain dan kementerian sekarang sentiasa mengadakan perbincangan, rundingan dan juga kerjasama dengan semua kementerian yang lain.

Puan Chong Eng: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: Terima kasih Yang Berhormat dan juga Tuan Pengerusi. Saya tidak kata yang saya adalah terpandai di dalam dunia ini, saya memang tahu sedikit sahaja. Tetapi saya rasa ada orang yang sedikit pun tidak tahu. Apabila saya mencadangkan supaya kita mengadakan *Select Committee Gender Main-Streaming* iaitu untuk menolong kementerian ini.

Itulah yang saya telah kata bahawa kementerian ini tidak dapat pun melaksanakan rancangan-rancangan mengenai wanita di dalam Rancangan Malaysia Keenam, Ketujuh dan Kelapan, tidak dapat melaksanakan kerana ramai *candidate* ataupun ramai pegawai dan juga menteri-menteri tidak faham kepentingan ini. Jadi seperti *gender budgeting*, saya memang tahu kementerian ini tidak dapat melaksanakannya dan juga tidak berkeupayaan untuk meyakinkan menteri-menteri yang lain untuk mengadakan *gender budget* ini. Itulah *gender main-streaming*, kalau ditubuhkan *Select Committee Gender Main-streaming* ini dapat menolong kementerian ini supaya ia dapat memberi cadangan, nasihat kepada semua kementerian dan juga kesemua menteri.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah Yang Berhormat, cukuplah.

Puan Chong Eng: Jadi saya haraplah supaya kita sama-sama berusaha, khususnya Yang Berhormat-Yang Berhormat wanita di sebelah sana kerana anda memang di dalam *mainstream*, tetapi kalau Yang Berhormat-Yang Berhormat wanita yang di dalam *mainstream* ini tidak menggerakkan *gender main-streaming* atau tidak faham ataupun kurang faham tentang *gender main-streaming*, maka susahlah untuk wanita-wanita di luar Dewan ini yang beribu-ribu, separuh daripada jumlah *population* di negara ini. Saya hanya ingin menolong sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Baiklah, baiklah.

Puan Chong Eng: Jadi saya rasa ini adalah cara yang terbaik untuk mengadakan *Select Committee* ...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Cukuplah Yang Berhormat.

Puan Chong Eng: *Gender Main-Streaming*. Terima kasih.

Puan Chew Mei Fun: Okey. Sekali lagi Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam cuba hendak membuktikan bahawa beliau adalah seorang yang terpandai. Sebenarnya apa yang telah dilaksanakan oleh Kementerian ini *[Disampuk]* saya tidak hendak berbahas, tetapi saya hanya hendak beri tahu kepada Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam bahawa kementerian ini adalah kementerian yang begitu terbuka dan kita selalu mengadakan dialog dengan NGO-NGO dan selalu sebelum kita merancang....

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, panjangkah? Panjang lagi? Yang Berhormat, jawapan panjang, teruskan, teruskan ucapan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Tampo-tampo ...*[Mengatakan sesuatu dalam bahasa Mandarin kepada Yang Berhormat Setiausaha Parlimen]*

Puan Chew Mei Fun: Tampo-tampo. *[Membalas dalam bahasa Mandarin]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Apa itu 'tampo-tampo'? *[Ketawa]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Sikit-sikit, dengan izin, sikit-sikit.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Itu maksud 'tampo-tampo'? *[Ketawa]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih. Amboi, Tuan Pengerusi pun tidak makan nasi satu hari ini. *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Apa itu?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Dak, takpa. *[Ketawa]* Tuan Pengerusi, kita tengok Tuan Pengerusi, kalau orang perempuan bergaduh, cenge depa Tuan Pengerusi. Sebab itu saya masuk untuk menenteramkan keadaan. Sebenarnya saya hendak mengucapkan terima kasih kepada kementerian. Banyak dah wanita

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, baru balik dari mana?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya pergi sembahyang tadi Tuan Pengerusi. *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Semalam tidak ada ya? Baiklah, teruskan soalan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Bila sembahyang hati ini sejuk, Tuan Pengerusi. Jadi kita tengok kementerian buat kerja banyak, baguslah. Kerajaan sedar, ini pandangan saya Yang Berhormat, separuh ataupun lebih daripada separuh pengundi yang telah memberi kepercayaan kepada Barisan Nasional adalah wanita. Yang ini kita tidak dapat menafikan dan kementerian pun telah banyak membuat sesuatu untuk membela nasib wanita ibu tunggal, ibu tinggal dan sebagainya, untuk mengangkat martabat mereka. Saya difahamkan mereka diberi bantuan Amanah Ikhtiar untuk berniaga secara kecil-kecilan, mungkin Amanah Ikhtiar Bukit Mertajam tidak tau.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, apakah tujuan?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Tujuannya untuk saya memperjelaskan kepada Yang Berhormat bagi Bukit Mertajam ..

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat hendak minta penjelasankah atau hendak berucap?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya hendak cerita dulu, Tuan Pengerusi kemudian baru saya minta penjelasan. Dia kena macam itulah, Tuan Pengerusi, dia kena lajak dulu. Orang laki-laki dia macam itu, dia lajak dulu baru dia *landing*, Tuan Pengerusi, dia tidak boleh *landing* terus.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ini bukan pertunjukan wayang, Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Bukan wayang, ini sudah biasa, macam itu, semua macam itu, dia kena *slow-slow* baru landing.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ini bukan macam pergi tengok jadi *film star* wayang, tiadalah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Ya, saya faham, terima kasih Tuan Pengerusi. Jadi sekarang kementerian telah merancang cuma mungkin dari segi peruntukan untuk kementerian tidak mencukupi lagi, jadi dari segi pekerja itu saya faham, dari segi pekerja, Yang Berhormat [*Bercakap dalam bahasa Hokien*]. Jadi kalau boleh pihak kementerian pertamanya pihak.....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, apa bahasa Yang Berhormat pakai, banyak ini saya tidak pernah dengar.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Bukan bahasa, Tuan Pengerusi, ini bahasa Hokien, Tuan Pengerusi bukan orang Hokien .

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kalau hendak gunakan bahasa kena minta kebenaran daripada.....

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya sudah minta, Tuan Pengerusi. Tuan Pengerusi orang Khek atau apa?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Itu tidak payah tanya.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Jadi saya harap kementerian pertamanya mengenal pasti masalah-masalah yang dihadapi oleh masyarakat ibu-ibu yang berada di luar bandar yang terpentingnya, kerana apabila kadang-kadang mereka ini ditinggalkan oleh suami dan sebagainya mereka hidup menderita dengan anak-anak, jadi saya faham di pihak kementerian pun banyak wanita yang menjadi pegawai-pegawai, Timbalan Menteri hanya seorang yang lain semua wanita. Jadi mereka memahami juga cita rasa dan perasaan seorang wanita walaupun saya lelaki....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat tengok jam, cukuplah Yang Berhormat .

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Lagi satu minit hendak habis. Jadi boleh tidak kementerian dari segi jangka masa yang panjang membuat satu pelan struktur mengumumkan supaya masalah-masalah yang dihadapi oleh kaum wanita ini, depa ada templat, sekarang ini kadang-kadang masalah wanita walaupun sudah wujud tetapi tidak mencukupi. Jadi boleh tidak kita wujudkan di setiap daerah-daerah, kita wujudkan tempat pusat khidmat kepada wanita dan kaum ibu. Jadi di sini mereka boleh buat kaunseling, mereka boleh merayu masalah-masalah mereka. Jadi

samalah dengan kehendak Bukit Mertajam tetapi Bukit Mertajam cara dia soal Yang Berhormat agak hendak tunjuk dia pandai, siapa pandai, siapa tidak pandai, saya tidak pandai tetapi saya reti masalah-masalah yang dihadapi. Yang Berhormat bersetuju dengan saya atau tidak Yang Berhormat? Terima kasih.

Puan Chew Mei Fun: Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian ada sejumlah 15 buah Rumah Nur di seluruh negara dan di bawah Jabatan Kebajikan Masyarakat, kita ada 104 Jabatan Kebajikan Masyarakat di seluruh negara yang boleh bagi kaunseling dan bimbingan kepada kaum ibu tunggal. Oleh itu saya rasa apa yang kita ada sekarang memang sudah cukup, hanya buat masa kini kita belum ada lagi satu unit spesifik untuk kaum ibu tunggal dan untuk.....

Datuk Bung Moktar bin Radin: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Kinabatangan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Sedikit Yang Berhormat, sedikit, sedikit. Rumah Nur, saya teringat di kawasan saya Parlimen Jerai, kita sudah booking Rumah Nur tetapi tidak bayar duit, jadi Rumah Nur tinggal rumah Nur, tinggal Rumah NO. Jadi Nur itu cahaya, sekarang Nur itu sudah tidak bercahaya. Jadi ibu-ibu di Yan merasa banyak susah hati, bukan tidak ada *staff*, duit tidak sampai lagi nak beli. Yang Berhormat jangan hendak jadi batu api.

Puan Chew Mei Fun: Kementerian akan ambil perhatian dalam perkara ini.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Setiausaha Parlimen, tahniahlah. Semua masalah ibu-ibu tunggal ataupun ada juga masalah dipanggil 'janda berhias' ini di mana-mana. Di Sabah pun ada, di Kinabatangan pun ada. Saya memang ingin menyarankanlah kepada kementerian ini yang dipertanggungjawabkan oleh kerajaan supaya memperbanyakkan peruntukan untuk memastikan masalah ini dapat ditangani secara menyeluruh iaitu bayangkan kita penduduk Malaysia 25 juta ada pusat-pusat apa ini yang disebut oleh Yang Berhormat cuma 15, bagaimana hendak menampung masalah ibu-ibu tunggal ini.

Yang kedua, saya ingin mengucapkan tahniah kepada Yang Berhormat selaku Setiausaha Parlimen Kementerian ini saya lihat di surat khabar berjaya menganjur satu kelab – Cupid Club ataupun kelab mencari jodoh. Jadi saya mahu tanya Yang Berhormat

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, ini tidak timbul semasa.....

Datuk Bung Moktar bin Radin: Timbul, timbul, sekarang kita mahu timbul, mahu timbul sebab Yang Berhormat itu dia tahu lebih jelas, jadi berapa agaknya daripada pertemuan itu berapa yang sudah mendapat jodoh dan saya tanya kepada Yang Berhormat sudah mendapat jodohkah belum dalam pertemuan tersebut?

Puan Chew Mei Fun: Yang Berhormat, Cupid Club ini saya rasa bukan dalam bidang kementerian ini, oleh itu kalau.....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, adakah ini dalam bidang kuasa Kementerian Yang Berhormat? Kalau bukan Yang Berhormat boleh pilih tidak mahu jawab.

Puan Chew Mei Fun: Ya, saya tidak jawab di dalam Dewan yang mulia ini tetapi kalau Yang Berhormat benar-benar minat hendak tahu apa dia perkembangannya, saya boleh beritahu di luar Dewan. Okey.

Mengenai isu ibu tunggal ini, sekarang kementerian sedang menyediakan satu pelan strategik ibu tunggal yang bertujuan untuk memberi bantuan kepada ibu tunggal dan untuk mengkaji keperluan dan juga kemahiran memberi *skill training*, latihan kemahiran kepada ibu-ibu tunggal ini dan kita harap dengan adanya pelan strategik ibu tunggal ini kita akan meningkatkan lagi perkhidmatan-perkhidmatan kaunseling, bimbingan dan lain-lain untuk kaum ibu tunggal.

Tuan Salahuddin bin Ayub: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Kubang Kerian Bangun.

Tuan Salahuddin bin Ayub: Terima kasih Tuan Pengerusi, dan minta penjelasan tentang ibu tunggal. Dalam teori Abraham Maslow, tentang kebahagiaan diri ini, saya rasa perkara pokok yang perlu bagi seorang wanita ibu tunggal adalah, saya tidak menafikan bantuan kewangan, latihan untuk membangunkan mereka, tetapi yang paling penting ialah suami, itu yang paling penting. Kalau mereka ada suami, saya rasa ada tidak sebahagian peruntukan ini diperuntukkan supaya kita mengembalikan mereka kepada suami mereka kalau mereka bercerai dan kalau mereka kematian suami, mencarikan suami yang baru. Jadi saya cadangkanlah Ahli-ahli Yang Berhormat yang ada kemampuan supaya memilih ibu-ibu tunggal ini sebagai isteri kedua atau ketiga. [Ketawa] Tetapi saya bimbang sebab kementerian ini diketuai wanita, wanita ini dia antipoligami, setuju atau tidak?

Puan Chew Mei Fun: Kami wanita memang antipoligamilah. Okey, oleh itu cadangan ini tidak akan diambil kira. Okey.

Mengenai program kapasiti untuk ibu tunggal, saya di sini memaklumkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat, sehingga April 2004 Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat telah mengagihkan peruntukan bantuan khas Perbendaharaan berjumlah sebanyak RM3,268,089 kepada 60 NGO untuk melaksanakan pelbagai program untuk ibu tunggal. Dianggarkan seramai 35,486 ibu tunggal di seluruh negara telah dan akan mendapat manfaat daripada program-program yang dilaksanakan untuk mereka.

Selain daripada itu, program-program yang telah dianjurkan untuk latihan kemahiran ibu tunggal ini adalah dalam bidang-bidang keusahawanan, ICT, kemahiran dalam pengeluaran produk tertentu seperti makanan dan kraf tangan.

Mengenai program Parenting Skill kepada ibu tunggal pada tahun 2000 hingga 2003 sebanyak 54,000 program keibubapaan kepada masyarakat termasuk ibu tunggal juga telah dilaksanakan oleh kementerian.

Kementerian melalui LPPKN memberi perhatian khusus kepada program pembangunan keluarga di mana pendidikan keibubapaan telah dilaksanakan kepada semua golongan masyarakat termasuk ibu tunggal melalui pejabat LPPKN di setiap negeri, program-program Majlis Pembangunan Wanita dan Keluarga dan NGO, pakej modul kasih LPPKN iaitu satu modul pendidikan mengenai kemahiran keibubapaan juga telah digunakan oleh NGO iaitu Yayasan Strategi Sosial, Jabatan Pendaftaran Negara untuk melatih Penolong Pendaftar Perkahwinan bagi kaum India. Saya rasa saya sudah menjawab semua soalan. Oleh itu, sekian terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat sudah habis ya.

Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa sejumlah RM273,834,343 untuk Maksud B.49 di bawah Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM273,834,343 untuk Maksud B.49 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM18,260,290 untuk Maksud P.49 yang disebutkan dalam

Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak RM18,260,290 untuk Maksud P.49 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Maksud B.52 [Jadual] -

Maksud P. 52 [Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] -

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kepala Bekalan B.52 dan Kepala Pembangunan P.52 di bawah Kementerian Keselamatan Dalam Negeri dikemukakan untuk dipersetujukan. Kalabakan.

4.21 ptg.

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh [Kalabakan]: Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh. Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya bangun untuk membahaskan mengenai Kementerian Keselamatan Dalam Negeri, sebenarnya kalau kita membahaskan Kementerian Keselamatan Dalam Negeri saya berbahas mengenai Sabah sahaja. Yang sebenarnya tajuk ini kita letakkan Kementerian Dalam Negara Malaysia Kita.

Tuan Pengerusi, keselamatan dalam negara yang paling penting kerana kita semua sudah sedia maklum kita merdeka beberapa puluh tahun sudah yang paling utama ialah keselamatan. Tetapi kita dapati bahawa keselamatan yang ada di seluruh negara kita banyak yang mempunyai masalah. Di Sabah kita mengucapkan tahniah dan syabas kepada pihak polis kerana mereka sedaya upaya untuk membanteras penjenayah-penjenayah yang ada.

Sabah mempunyai lautan yang begitu besar, tanah yang begitu luas dan Sarawak juga demikian, tetapi kita mempunyai masalah daripada anggota polis. Di Sabah ada balai polis bukan pondok polis, anggota satu orang sahaja. Sampai mana mereka ini boleh bertugas kalau satu orang anggota. Tidak ada kemudahan, kenderaan tidak cukup, bot-bot untuk mengejar lanun-lanun ini tidak cukup dan kita sangka kalau kita pun diberikan tanggungjawab ini mereka tidak sanggup kerana

kemudahan-kemudahan ini tidak ada diberikan kepada anggota-anggota polis. Sedangkan kita Tuan Pengerusi di dalam Dewan ini, kita duduk di sini satu hari keluar masuk kita pun penat juga, mengantuk juga, pada hal keistimewaan ada diberikan kepada kita. Apa lagi polis, mereka menjaga keselamatan, nyawa mereka terancam, kalau satu kawasan penduduknya beribu-ribu satu anggota polis tentu sekali tidak dapat menjaga keselamatan.

Tuan Pengerusi, di bandar-bandar besar kecuali Kuala Lumpur, di Sabah, di Sarawak saya fikir dalam bandar di Kota Kinabalu, Sandakan, Tawau, Lahat Datu, Semporna, kita tidak nampak ramai anggota polis berkeliaran. Apabila tidak nampak anggota polis tentu sekali penjenayah ini ghairah kerana mereka tahu tidak ada polis dalam bandar, mereka menjerit sekalipun tidak ada polis. Jadi, kita minta supaya anggota ini kita tambah di setiap bandar, di setiap tempat di mana orang-orang yang membawa keluarga untuk bersiar-siar untuk makan di tepi-tepi laut, gerai-gerai, kita adakan pondok polis supaya dengan adanya pondok polis ini maka penjenayah ini akan merasa takut.

Jadi, Tuan Pengerusi, tidak gunalah kalau kita menganjurkan banyak aktiviti yang lain, pelancongan dan lain-lain kita berikan peruntukan yang banyak. Kalau keselamatan pihak polis terutama sekali tidak ada peruntukan, tidak ada tambahan dari segi anggota tentu sekali kita membazir sahaja. Kalau kita belanja, kita buat sesuatu penjenayah banyak dalam negara. Jadi, Tuan Pengerusi apabila kita meninjau keluar negara tentu sekali kita mahu pergi ke negara yang aman, yang kita tidak ada nampak penjenayah, tidak ada nampak ugutan-ugutan kepada keselamatan. Demikian juga orang-orang luar yang mahu datang ke sini tentu sekali mereka ini mahu nampak keamanan, kecantikan memang, kita mahu bandar kita cantik di seluruh negara, bandar kita bersih tapi yang penting keamanan.

Jadi, saya mencadangkan untuk polis ini berilah peruntukan yang lebih, kita tidak mahu polis kalau ada upacara besar-besaran dia meminjam kereta-kereta dari luar, malu kita, Kementerian Keselamatan Dalam Negeri malulah meminjam kereta dari luar, syarikat-syarikat punya kereta. Apabila syarikat-syarikat punya kereta dipakai orang kata, "tengok polis memakai kereta syarikat luar, ada mungkin subahatnya". Jadi, ini kita tidak mahu, berikan peruntukan yang cukup, beri anggota cukup, beri kelengkapan yang cukup untuk Polis Diraja Malaysia. Sudah kita tahu juga namanya pun polis diraja. Kementerian tidak ada nama macam polis diraja. Ini polis

diraja, raja dia. Jadi, kita betul-betul menganggap dia menjadi raja beri kemudahan yang cukup.

Tuan Pengerusi, dalam negara kita, saya tidak tahu mungkin saya belum pergi ke seluruh negara meninjau penjara-penjara yang ada. Penjara-penjara yang ada di Sabah macam 'rumah burung acang', macam burung acang..

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bagi Jerai.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Saya minta penjelasan Yang Berhormat apa itu burung acang? Yang saya tahu burung caperit, burung cak rumah, burung... saya boleh tahu.

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh: Apa juga tafsiran daripada Yang Berhormat bagi Jerai kita tahu ianya rumah burung, burung apa pun jadilah. Rumah burung ini kecil di mana kita tangkap penjenayah-penjenayah ini, kita sumbat sahaja di dalam. Yang sebenarnya apabila kita tangkap penjenayah, apabila kita tangkap pencuri-pencuri atau *criminal* ini janganlah pula kita seksa mereka, kita berikan mereka kemudahan yang cukup kerana di bawah *human right* kita tidak boleh dera mereka. Kita mahu mereka ini bukannya dapat selesa benar, kita mahu diberi kalau boleh ada keselesaan sedikit, jangan 100 yang ditahan tandas satu, kamar mandi satu, tempat dia orang tinggal satu bilik 10 x 10, 20 orang tinggal, dia tidur berdiri kalau begitu.

Jadi kita meminta Kementerian Keselamatan Dalam Negeri dalam negara ini supaya mengkaji ini semua tubuhkan jawatankuasa menyiasat perkara ini buat satu *royal commission* yang telah ditubuhkan ini. Ini dipertimbangkan, bukan kita tubuhkan *royal commission* untuk polis, kita mahu pertimbangkan perkara-perkara lain. Perkara ini pun harus dipertimbangkan, macam mana pihak polis boleh menjalankan tanggungjawab kalau kemudahan tidak diberi. Kalau kerajaan sediakan penjara begitu kecil bilik, letakkan 20 orang di dalam polis pun tidak boleh berbuat apa-apa, pegawai penjara pun tidak boleh berbuat apa-apa. Bila kita tegur apa boleh buat. Inilah kerajaan yang beri, kerajaan beri kita berilah. Takkan penjenayah apabila bilik sudah cukup penuh kita bawa pergi ke rumah, tidak boleh juga.

Jadi, Tuan Pengerusi, mungkin saya tidak ada banyak masa. Saya ingin menyentuh tentang bahaya dadah kebanyakannya syabu di Sabah. Yang sebenarnya

Tuan Pengerusi penguatkuasaan betul ada, kita tangkap orang-orang yang menagih, kita masukkan ke dalam penjara tetapi ini bukan penyelesaian. Yang kita mahu selesaikan, punca syabu ini datang, dari mana ia datang? Kita tangkap Ahli Yang Berhormat bagi Jerai misalannya, *[Ketawa]* kerana dia.....

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Yang Berhormat, saya minta Yang Berhormat. Ini perkara bukan main-main, tangkap punya kes, masuk dalam *Hansard* Yang Berhormat, nanti masalah bagi saya nanti.

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh: Jadi, kita tangkap seorang untuk

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Haa.....*[Ketawa]*

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh: untuk kata dia ini syabu. Kita terus tuduh dia, dakwa dia di mahkamah, bahawa dia ini penagih syabu. Tetapi, kenapa tidak penguatkuasaan ini, apabila menangkap seseorang, kita mahu dia disiasat, dia menunjuk sampai ke akar dari mana dia dapat syabu. Mungkin ada di kalangan penguatkuasa kita yang *supply* syabu juga.

Tuan Pengerusi, ini patut diteliti baik-baik. Kita mahu, saya suarakan di Dewan yang mulia ini, kerana sudah banyak kali kita suarakan di luar dan macam-macam tetapi tidak dapat diselesaikan.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukuplah.

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh: Tuan Pengerusi, jadi saya mintalah, kerana masa sudah tidak cukup, perkara-perkara yang saya kemukakan ini, supaya Kementerian Keselamatan Dalam Negeri ambil tindakan yang serius betul.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) **mempengerusikan Jawatankuasa]**

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, sila gulung Yang Berhormat.

Datuk Abdul Ghapur bin Salleh: Tuan Pengerusi, saya tidak mahulah berhujah yang panjang, kerana saya ini bukan macam Yang Berhormat bagi Jerai, yang boleh wayang hindustan, bukan. Saya ini, yang sebenarnya *straight forward*. Jadi, saya mengucapkan ribuan terima kasih Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, saya minta kerjasama daripada Ahli-ahli Yang Berhormat, kerana hari ini hari Khamis, kalau boleh, kita mesti habiskan usul Purusan ini, pada hari ini juga.

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang di belakang itu. Silakan.
4.32 ptg.

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab [Batu Pahat]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya juga ingin turut serta dalam berbahas tentang P.52 – Kementerian Keselamatan Dalam Negeri, yang berkenaan dengan masalah penjara, masalah pusat serenti dan sebagainya. Berkenaan dengan masalah yang melibatkan penjara, sebagaimana yang telah dinyatakan oleh Yang Berhormat bagi Kalabakan tadi, bahawa di penjara kita, kita ada lebih kurang 36 buah penjara, termasuk dengan tujuh depot Imigresen. Masalah yang timbul, ialah masalah berkenaan dengan lebihan muatan banduan, yang mana, mengikut statistik yang ada, kita ada lebih kurang 38,000 banduan dan mempunyai lebihan sebanyak 15% daripada kapasiti ataupun muatan yang sepatutnya ada di dalam penjara.

Jadi, dengan penambahan banduan, ia juga telah mengakibatkan penambahan dalam segi tanggungjawab anggota-anggota penjara, selain daripada mereka juga terpaksa menjaga banduan-banduan, anggota-anggota penjara juga terpaksa mengambil alih depot Imigresen, serta juga mengambil alih pusat kawalan penagih tegar. Setiap mereka juga terlibat sama dalam menandatangani banduan-banduan ataupun penagih-penagih dadah, yang mempunyai kes-kes seperti penyakit HIV, penyakit tibi, Hepatitis B dan juga mereka yang terlibat dalam segi masalah psikiatri ataupun mental.

Jadi, cadangan saya, saya rasa untuk mengatasi masalah yang lebih muatan dalam penjara ini, saya rasa kalau dapat pihak kementerian memberikan beberapa pandangan, memberikan beberapa perhatian. Yang pertama, iaitu mempercepatkan sistem *parole* untuk banduan-banduan yang mungkin telah tamat ataupun telah menamatkan tempoh hukumannya dan juga memperkenalkan alternatif pemenjaraan yang lain, seperti mengadakan Pusat Khidmat Masyarakat ataupun Pusat Wajib Hadir.

Dalam segi untuk mengurangkan bebanan tanggungjawab anggota-anggota penjara, mungkin kita dapat mencadangkan untuk memberikan skim perkhidmatan yang dinaikkan tarafnya sebagaimana yang dinikmati oleh anggota-anggota polis dan

tentera, juga mempunyai elaun-elaun khas, kerana, mereka juga terlibat sama mengatasi ataupun menandatangani kes-kes, penyakit-penyakit yang berjangkit, yang seperti saya nyatakan tadi. Dalam kes yang melibatkan permasalahan juvana ataupun yang di bawah Akta Kanak-kanak yang dihantar kepada Sekolah *Henry Gurney*, saya juga mendapat maklumat bahawa, mempunyai kekurangan pembantu pendidikan di kalangan bukan siswazah, yang mana mereka ini memberikan pembelajaran, pengajaran serta kaunseling yang melibatkan anak-anak yang mempunyai permasalahan di dalam jenayah.

Jadi, mungkin kita mencadangkan kalau dapat, diadakan pengisian sepenuhnya secara sepenuh masa, bagi mereka ini, bukan hanya setakat datang apabila dipanggil atau mempunyai tempoh masa rawatan yang tertentu. Berkenaan dengan pusat serenti, di Malaysia ini mempunyai 28 pusat serenti dan ia ada satu pusat pemulihan dadah penjara yang mana, pusat ini diisi oleh penagih-penagih tegar, iaitu mereka yang sudah *hardcore addict*. Kandungan ataupun kapasiti pelatih-pelatih ini, yang optimumnya lebih kurang 9,600 tetapi, buat masa sekarang ini, kita mempunyai lebihan yang teramat tinggi.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: [*Bangun*]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jerai bangun, Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Batu Pahat dan terima kasih Tuan Pengerusi. Tadi, Yang Berhormat sentuh tentang pusat serenti. Memanglah, kerajaan belanja berbilion ringgit, berjuta ringgit untuk hendak memulihkan masyarakat kita yang terpesong, ke arah yang tidak senonoh ini. Tetapi, adakah Yang Berhormat juga sedar, bahawa bidang pusat serenti itu sendiri, kadang-kadang dadah ini dapat dimasukkan atau diseludupkan masuk.

Jadi, apakah pandangan Yang Berhormat, mungkin boleh mencadangkan kepada pihak kementerian, supaya ia ada juga *scanning machine*, macam di bawah Parlimen ini. Bila orang masuk ataupun pegawai bertugas masuk, ia kena melalui *scanning machine* itu, jadi, bila ada berabuk dalam badan dia, dalam poket dia, apa semua, kadang-kadang dia boleh bubuh dalam bermacam-macam tempat. Misalnya Tuan Pengerusi, benda itu orang bubuh dalam tempat yang pelik, ya, ada. Misalnya, tempat kemaluan, apa semua, ada. [*Ketawa*]

Ada, yang ini betul, betul, tanya Yang Berhormat bagi Kinabatangan.

Ya, Kinabatangan setuju. *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Jadi, kalau kita adakan *scanning machine* di setiap pusat serenti, pintu masuk dan sebagainya, jadi sekurang-kurangnya dapat menahan daripada membawa masuk dadah dan sebagainya kepada pelatih-pelatih yang ada di pusat serenti. Macam mana Yang Berhormat bagi Batu Pahat, bersetujukah dengan saya?

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab: Terima kasih Yang Berhormat bagi Jerai. Nampaknya, benda yang mungkin menjadi rahsia, secara terbuka sudah dinyatakan dan saya rasa, mungkin kita boleh taruk anjing-anjing pengesan juga di tempat yang samalah. Berkenaan.....*[Disampuk]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Yang Berhormat, kalau anjing pengesan.....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat, cukup Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: dihambat, 'ditokak' punggung kawan itu, Yang Berhormat. *[Ketawa]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat.

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab: Berkenaan dengan kapasiti yang saya nyatakan, berkenaan dengan penagih dadah yang masuk ke pusat-pusat serenti, boleh kita anggarkan lebih kurang 200 orang. Setiap minggu, penagih-penagih dadah ini masuk, sama ada untuk kali pertama atau ulangan. Jadi, timbul satu persoalan, sama ada rawatan yang diberikan di pusat-pusat serenti ataupun pusat pemulihan dadah tadi, kurang berkesan.

Jadi, mungkin kalau kita menyatakan masalah ini disebabkan oleh beberapa faktor, jadi saya rasa faktornya yang boleh kita fikirkan ialah anggota pemulihannya yang kurang daripada segi bilangan, anggota pemulihan yang kurang daripada segi pengalaman dan pengetahuan, kaunselor-kaunselor yang dilantik mungkin kurang dan juga tidak mempunyai kelayakan yang khusus dan kemungkinan kita juga tidak ada *medical personnel* yang ditempatkan di pusat-pusat serenti secara sepenuh masa.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ya, gulung Yang Berhormat.

Dr. Junaidy bin Abdul Wahab: Jadi, kemungkinan juga kita tidak mempunyai *follow-up* selepas mereka itu diberi rawatan yang sepenuhnya. Dan, kalau kita fikirkan

balik dan kita lihat, dalam keadaan kes-kes yang melibatkan pengguna-pengguna dadah tadi ataupun *drug addict* tadi, kes-kes yang melibatkan HIV, Hepatitis B dan tibi, maka mungkin dengan peruntukan yang disediakan, kita boleh juga membuat satu pusat rawatan atau pengasingan yang khusus di pusat-pusat serenti ataupun di penjara.

Jadi, saya rasa itu sahaja yang saya hendak nyatakan dan saya berharap untuk mendapat perhatian yang khusus daripada kementerian yang terbabit. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ipoh Timur, selepas itu Kinabatangan, selepas itu menteri menjawab.

4.31 ptg.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Tuan Pengerusi, baru-baru ini saya dan beberapa rakan saya ada pergi ke negeri China, melancong. Kita di Hanchou satu bandar bersejarah tetapi pun ada *population* 6 juta orang. Pagi saya pergi berjalan kaki, apa yang saya sudah lihat dan saya sedar ialah *visibility* anggota polis, *visibility*. Tetapi bolehkah sesiapa pergi jalan di Malaysia mana-mana kota atau perbandaran boleh jumpa tengok anggota polis, tidak ada. Itulah satu *lesson* yang mustahak, *visibility, accessibility police*. Kalau kita mahu berjaya untuk melawan apa yang berlaku *double increase* kenaikan kadar jenayah dan ketakutan, *fear of crime* yang ada melanda di negara kita.

Salah satu perkara ialah balai polis, cuba kita tengok dalam itu ada satu slogan, dengan izin, [*Bercakap dalam bahasa Mandarin*] dengan ketat untuk menguatkuasakan undang-undang tetapi 'Berkhidmat Dengan Penuh Mesra'. [*Bercakap dalam bahasa Mandarin*] - ikhlas, cinta rakyat, keadilan [*Bercakap dalam bahasa Mandarin*] - berani, bersih dan berkhidmat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Jerai bangun, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Itulah, tidak payahlah, hanya 10 minit sahaja.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dia tidak bagi, Yang Berhormat. Teruskan Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Dan itu adalah mesej mengenai balai polis atau perkhidmatan polis yang mahu berkhidmat kepada rakyat apabila IGP yang baru

dilantik awal November, masa itu saya ada menggariskan empat cabaran beliau. Dan sekarang saya ingin mengulangi empat cabaran ini sebagai cabaran kerajaan khususnya kalau kita mahu satu *world-class police service*, dengan izin. Adakah kita berani kata, kita mahu satu *world-class police service*, sampai sekarang saya belum dengar sesiapa dalam kerajaan kata kita mahu satu perkhidmatan polis *world-class*. Saya harap Yang Berhormat Timbalan Menteri berani nanti berdiri kata kita mahu *world-class police service*. Oleh kerana kalau berani kata bahawa *world-class police service*, selepas itu kita mahu tengok kriteria-kriteria dan *standard-standard* sama ada menunaikan *world-class police service* oleh kerana cakap sahaja *world-class police service* tidak cukup. Selepas itu kita mahu menunaikan *world-class police service*. Dan keempat-empat kriteria yang saya sebut dapat daripada *search* apa yang saya cakap itu...

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tangga Batu, Tangga Batu bangun, Yang Berhormat Tangga Batu..

Tuan Lim Kit Siang: Nanti, nanti, empat garis dahulu, dengan izin..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dia tidak bagi lagi, Yang Berhormat .

Tuan Lim Kit Siang: Ini apa yang saya hendak keluarkan:

- (1) *Restoration of public confidence in the professionalism, efficiency and effectiveness of the police service to reduce crime, the fear of crime and reassure the people about the safety of the streets, public spaces and homes. Itu yang pertama.*
- (2) *Police recognition and acceptance of the right of the people to demand accountability, transparency and higher standards in the delivery of one of the most basic functions of all governments throughout the ages - the police service to provide security and protection to the citizenry.*
- (3) *Establishment of an independent Police Ombudsman who is not part of the police force to conduct independent investigations into complaints against the police for abuses of power, including false arrests and trigger- happy police shootings and killings.*

- (4) *Establishment of a National Policing Forum to provide a formal structure to involve the various communities and the civil society to ensure a modern, professional, competent and responsive police force to deliver quality world-class police service to reduce crime, the fear of crime and reassure the people about the safety of streets, public places and the homes.*

Itulah empat garis, adakah Yang Berhormat Timbalan Menteri rela menerima keempat-empat cabaran ini sebagai panduan untuk menunjukkan satu perkhidmatan polis *world-class*, kita boleh kata adalah *world class*? Dan ini mustahak oleh kerana ada Ahli-ahli Yang Berhormat tadi ada sebut kalau tidak ada keselamatan untuk nyawa, untuk harta benda, apa guna kemajuan pembangunan sama ada secara fizikal, secara infrastruktur kalau tidak ada *security*. Dan inilah begitu *basic*.

Pada hari Isnin pihak DAP diketuai oleh Yang Berhormat Puan Chong Eng kita akan memulakan satu ceramah.....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, Tangga Batu bangun.

Tuan Lim Kit Siang: Nanti, nanti. Satu ceramah di mana kita mahu mempertingkatkan kesedaran, kita mahu *empower* rakyat bahawa mereka ada hak untuk menuntut perkhidmatan yang lebih baik daripada pihak polis, ada hak mereka bahawa mereka tidak perlu menjadi *passive*, menerima sahaja, menerima sahaja tidak berhenti penurunan keselamatan di tanah air kita. Bahawa mereka ada hak untuk menuntut dan kita ada menjemput IGP, Ketua Polis Negara untuk datang menghadiri dan menyampaikan ucapan kepada orang ramai dan saya harap beliau boleh menerima jemputan itu, kalau tidak senang saya harap dia boleh hantar wakil dan ia akan diadakan di *Chinese Assembly Hall*, hari Isnin, malam. Ini mustahak kita mahu melibatkan orang ramai dalam usaha menegakkan satu masyarakat yang aman, tanpa ketakutan mengenai *crime* dan *fear of crime*.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Minta gulung, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, saya akan gulung. Akhirnya saya mahu kata satu perkara oleh kerana masa sudah singkat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tangga Batu bangun, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Mahu gulung, mana ada masa? Sebab itu.....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Dia tidak bagi, Yang Berhormat, sila duduk.

Tuan Lim Kit Siang: Sebab itu saya harap dalam satu masa di mana rakyat biasa tidak boleh rasa selamat apabila ada pengumuman mengadakan satu pasukan baru untuk menjaga keselamatan VVIP, 1,000 anggota polis yang terlibat. Apa mesej, orang biasa keselamatan mereka tidak kisah, tidak mustahak tetapi keselamatan orang VVIP, menteri-menteri atau duta-duta atau orang kuat orang atasan lebih mustahak, saya rasa ini mesej yang silap. Kita mahu semua orang rakyat di Malaysia dilayani sebagai VVIP yang sebenar, bukan sahaja segelintir orang VVIP. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kinabatangan, selepas ini Menteri menjawab.

4.48 ptg

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya ingin bercakap P.52 dan B.49 iaitu berhubung dengan Polis Diraja, Dadah dan sebagainya.

Pertama saya ingin memaklumkan kepada Ketua Pembangkang, kalau kita berhasrat untuk menyimpan di segenap penjuru negara ini dengan polis nanti pembangkang cakap, apa negara ini tidak selamat, polis di sana sini? Apa *point* dia? Ini menunjukkan negara kita aman, damai dan polis tidaklah begitu sibuk. [*Tepuk*] Ini tanggapan salah, dia rujuk China, China paling besar dia punya jenayah. Di Amerika negara *free for all*, ada *sharp-shooter*, tembak dari jauh, ada penyamun. Mana satu negara sila beritahu saya di Dewan yang mulia ini yang tidak ada kadar jenayah? Tidak ada!

Tuan Lim Kit Siang: [*Menyampuk*]

Datuk Bung Moktar bin Radin: Jangan cakap kosong, jangan membohongi Dewan ini.

Tuan Lim Kit Siang: [*Menyampuk*]

Datuk Bung Moktar bin Radin: Huh! Cukup. Sekarang kita minta kepada kerajaan, saya bersetuju dengan rakan-rakan supaya kecekapan polis ini

dipertingkatkan, saya sudah bercakap peruntukan harus ditambah iaitu pertama di daerah-daerah. Di Kinabatangan, balai polis cuma satu sedangkan kita ada dua daerah. Mana boleh, 30-40 anggota jaga 100,000 orang, mustahil!

Jadi, bagilah peruntukan yang cukup untuk memastikan kewibawaan polis kita ini tidak lagi dipertikaikan sebab polis kita bukan jaga kita sahaja, pembangkang pun dijaga. Kalau polis tidak jaga, Ketua Pembangkang tidak ada dalam Dewan ini, mungkin tengah jalan sudah kena sekat. Tetapi oleh kerana polis kita berwibawa, Ketua Pembangkang pun dijaga tetapi tidaklah pula diiring, hendak iring Ketua Pembangkang buat apa? Buang masa.

Masalah dadah....

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat bagi Jerai bangun.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kinabatangan. Boleh tidak saya mencadangkan kerana kita mungkin *shortage of police task* ataupun *police personnel*, dengan izin. Kita memperbanyakkan *volunteer*, *police volunteerism* ataupun polis sukarelawan di tiap-tiap daerah dan kerajaan memberi peruntukan. Jadi mereka ini kalau dibayar pun mereka bekerja sebelah malam atau waktu ini sahaja. Kita *train* mereka ini supaya mereka juga, sebenarnya keselamatan ini Yang Berhormat, bersetuju tidak dengan saya adalah tanggungjawab kita bersama. Kadang-kadang kita tidak kunci rumah, orang masuk dalam rumah, kita kata polis jahat, kita buka pintu rumah. Kita pergi berjalan, kita tidak sedar yang rumah kita dimasuki orang, kata polis tidak buat kerja. Jadi mana boleh polis jaga setiap rumah?

Jadi Yang Berhormat bagi Kinabatangan bersetuju atau tidak kita mengadakan banyak lagi *police volunteer* dan setiap Ahli Parlimen automatik jadi *assistant superintendent* dan polis *volunteer* dalam kawasan-kawasan tersebut.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Jerai. Sebetulnya kita sudah banyak ada. Kita ada RELA, kita ada Rukun Tetangga, ada polis bantuan. Yang kurang iaitu cara *follow up action*, tindakan selanjutnya di mana gabungan kumpulan-kumpulan ini seperti RELA dahulu dibekalkan senjata, sekarang ditarik balik. Saya pun tidak faham, seolah-olah RELA tidak ada kepercayaan kepada kerajaan. Jadi ini seharusnya difikirkan semula. Kalau kita ada pasukan yang sebegini

baik, menjaga keselamatan tetapi senapang patah pun ditarik balik tetapi rasa saya ini satu tindakan yang salah. Yang perlu iaitu penjelasan kepada anggota-anggota yang memegang senjata ini. Jadi ini memang, sebab keselamatan ini di tahap yang tinggi, tidak ada guna Dewan ini, tidak ada guna ekonomi kalau keselamatan kita tidak ada. Macam Ketua Pembangkang cerita dan menggambarkan seolah-olah negara kita ini tidak selamat. Di China, polis sana sini buat apa, sana banyak penjahat sebab itulah banyak polis. Sini tidak ada, kurang. Terima kasih Yang Berhormat bagi Jerai.

Dadah adalah musuh utama negara. Saya sudah cakap dua, tiga kali tetapi saya mahu tekankan perkara ini sebab musuh utama negara kita. Apabila musuh utama negara bererti kita kena memfokuskan segala kekuatan kita memerangi dadah ini. Sudah lama kita bincang belum pun kita masuk Dewan sudah bincang, tidak juga selesai. Pengedar dadah berleluasa, pusat serenti bertambah tetapi tidak ada jua penyelesaian. Jadi saya minta kementerian harus bertindak secara lebih konkrit dan komprehensif memikirkan cara bagaimana kita memerangi dadah ini seperti polis kita diarah mengenal pasti pengedar-pengedar yang berpotensi, mengenal pasti orang-orang tengah, mengenal pasti bot-bot yang diguna sebab saya tahu Sabah adalah pusat transit dadah jenis syabu di seluruh negara. Sabah jadi pusat transitnya.

Jadi kenapa kita tidak perangai pusat transit ini di Sabah? Kenapa kita biarkan berleluasa? Ini satu masalah yang kita hadapi. Apabila musuh utama negara, maka kita kena kerahkan tentera kita, polis kita, marin kita, kastam kita, orang ramai, pemimpin-pemimpin masyarakat turun sama-sama, panggil kita bincang, bagaimana menyelesaikan masalah utama negara ini, besok negara kita akan hancur sekiranya semua rakyat kita menjadi penagih dadah. Jadi saya percaya kerajaan tidak ingin melihat negara kita, rakyat kita, pemimpin ketua kampung kita, JKK kita, guru-guru kita, pelajar kita jadi penagih.

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr.Yusof bin Yacob]: Labuan bangun Yang Berhormat.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Siapa?

Tuan Pengerusi [Datuk Dr.Yusof bin Yacob]: Labuan *[Ketawa]*

Dato' Suhaili bin Abdul Rahman: Terima kasih Tuan Pengerusi. Yang Berhormat bagi Kinabatangan, saya minta penjelasan. Tadi Yang Berhormat mengatakan bahawa Sabah adalah pusat transit untuk dadah jenis syabu. Saya

bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat, tetapi apakah Yang Berhormat bersetuju dengan pandangan saya bahawa penyumbang ke arah kegiatan ataupun berlambaknya dadah jenis syabu ini ialah disebabkan oleh kemasukan PTI yang tidak terkawal yang sekali gus menunjukkan kegagalan pihak *task force* yang diamanahkan oleh kerajaan mengawal kemasukan PTI yang tidak terbedung di negeri Sabah.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Saya bersetuju sangat sebab kalau kita betul-betul melihat PTI-PTI ini, pendatang-pendatang ini yang membawa musibah ini. Rakyat Sabah tidak tahu apa dadah jenis ini, dia baru tetapi oleh kerana PTI kita berleluasa, mereka jua membawa benda itu bersama dan rakyat di Malaysia ini, ini serius betul. Ramai pekerja dan remaja dari Sabah datang ke Semenanjung, enam bulan balik, jadi penagih, bukan lagi jadi pekerja. Kerja tiga bulan berhenti jadi penagih. Ini betul-betul berlaku. Kita boleh kira, tunjuk mana-mana tempat yang menjadi pusat penagihan dadah jenis syabu ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr.Yusof bin Yacob]: Gulung ya.

Datuk Bung Moktar bin Radin: Ya kita gulung Tuan Pengerusi, kita sudah pun penat hendak bercakap soal dadah ini, tetapi kita mahu meminta kerajaan supaya betul-betul serius. Kerahkan semua jentera yang ada memerangi musuh utama negara ini termasuk melihat mungkin peruntukan-peruntukan ditambah, aktiviti-aktiviti belia, aktiviti-aktiviti di sekolah dan sebagainya diperketatkan untuk memastikan bahawa gejala seumpama ini tidak akan berleluasa. Terima kasih Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr.Yusof bin Yacob]: Dijemput Timbalan Menteri menjawab.

4.57 ptg.

Timbalan Menteri Keselamatan Dalam Negeri [Dato' Haji Noh bin Haji Omar]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya bagi pihak Kementerian Keselamatan Dalam Negeri mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada empat orang Ahli Yang Berhormat iaitu Ahli Yang Berhormat bagi Kalabakan, Yang Berhormat bagi Batu Pahat, Yang Berhormat bagi Ipoh Timur dan juga Yang Berhormat bagi Kinabatangan yang begitu mengambil berat dan memberikan cadangan-cadangan ke atas usaha kita meningkatkan keselamatan di dalam negara kita.

Saya lihat empat isu telah disentuh iaitu polis, dadah, pusat serenti dan juga penjara. Mengenai polis, saya ucapkan terima kasih kepada setiap Ahli Yang Berhormat yang begitu mengambil berat dan perhatian mengenai kebajikan dan juga

masalah logistik dan juga kekurangan anggota polis. Namun demikian saya ingin menjelaskan bahawa anggaran penduduk Malaysia sehingga suku tahun 2004 yang dikeluarkan oleh Jabatan Perangkaan ialah kira-kira 25.45 juta orang. Manakala jumlah keseluruhan pegawai polis yang beruniform ialah seramai 88,864 jawatan. Ini memberikan nisbah perjawatan polis berbanding penduduk rakyat Malaysia ialah satu polis menjaga 286 orang.

Bagi maksud pencegah jenayah dan penguatkuasaan, jumlah anggota polis yang dipertanggungjawabkan dalam melaksanakan tugas ini ialah seramai 66,663 orang. Oleh itu nisbah anggota polis yang menjalankan tugas pencegahan jenayah dan penguatkuasaan berbanding dengan rakyat Malaysia ialah satu polis menjaga 381 orang. Buat masa ini PDRM masih belum lagi mempunyai rekod taburan nisbah jumlah anggota polis dengan penduduk di satu daerah. Ini masalah yang kita hadapi Tuan Pengerusi.

Tadi Yang Berhormat bagi Ipoh Timur mengatakan kalau pergi ke China, di mana-mana pun mungkin ada polis. Saya bersetuju dengan pandangan Yang Berhormat bagi Kinabatangan kerana memberikan sokongan kepada kerajaan dan juga hujah yang bernas. Ini kadang-kadang, dahulu bila polis bawa senjata ke hulu, ke hilir, *public* kompelin juga seolah-olah kita ini tidak aman, terpaksa bawa pistol dan juga senjata api. Dahulu jadi satu isu suruh bawa cota sudah cukup....

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kepong bangun Yang Berhormat.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Kepong cerita fasal poliskah? Nanti, nanti, saya hendak habiskan. Jadi, masalah yang kita hadapi ialah taburan ini tidak menyeluruh kerana kawasan-kawasan kita tidak sama ramai penduduknya. Seperti di Kinabatangan memang betul balai polis cuma ada satu. Tetapi perjawatan di Kinabatangan kita ada 114 orang pegawai dan juga anggota. Penduduk di Kinabatangan ada 110,000 orang. Oleh itu, di Kinabatangan kita lihat satu polis kena jaga 993 orang, itu di Kinabatangan. Tetapi kalau hendak cakap di Kepong, hendak cakap di Puchong, hendak cakap di Shah Alam, hendak cakap di Klang, sudah tentu satu polis ada yang kena menjaga hampir 1,700 orang. Ada satu tempat satu polis kena jaga sampai 2,000 orang. Ini kerana suasana bandar terutamanya pembangunannya begitu cepat, perumahan yang begitu cepat, penghijrahan rakyat juga begitu cepat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kepong bangun.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Okay.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Kepong ini merapu.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Menteri, di Parlimen kita ini memang kita tidak merapu.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Teruskan, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Dia ini...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tak payah *intro* panjang-panjang.

Dr. Tan Seng Giaw: Bukan *intro*, dia memang hendak kacau sahaja mengenai satu perkara yang begitu pokok dan penting. Adakah Yang Bijaksana Yang Berhormat sedar, saya tertarik kepada satu nisbah, satu polis menjaga 286 – untuk jenayah, satu polis menjaga 381. Adakah ini mengambil kira, ada kadangkala konstabel itu menjadi *driver* sahaja, kadangkala ada pergi cuti dan sebagainya. Apakah sebenarnya anggota *on the beat*. Ini memang tidak disebutkan di sini, nisbah ini memang salah, sama sekali tidak tepat, tidak persis.

Yang keduanya, mengenai kenyataan Yang Berhormat mengenai keadaan negara China dan sebagainya. Ini memang kita perlukan satu keadaan di mana kita boleh nampak anggota polis kerana kekurangan anggota kita tidak nampak. Tetapi di China, saya hendak bangkitkan di sini kerana Santubong pernah kata orang-orang India dan orang-orang Cina tidak berminat untuk jadi polis. Tetapi nampak di China begitu ramai hendak jadi polis, ini masalahnya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw: Adakah Yang Berhormat pernah kaji mengapa mereka begitu berminat, di negara yang lain.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Yang Berhormat, saya setuju di China ramai hendak jadi polis tetapi di Malaysia ini ramai pula orang Cina tidak mahu jadi polis.

Tuan Pengerusi, saya beri perangkaan itu betul, itu perbandingan di antara 88,864 jawatan, dengan penduduk Malaysia, itu perbandingan yang dibuat oleh pihak polis. Yang Berhormat kiralah 88,600...

Dr. Tan Seng Giaw: Tidak. Tuan Pengerusi,...

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Kepong, biar dia jawab.

Dr. Tan Seng Giaw: Saya akan bagi dia tahu sebenar. Kalau ada 88,864 saya bertahun-tahun kata kita hendak jadikan satu pasukan bertaraf dunia.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw: Dengan sedemikian kita mesti tahu daripada 88,000 ini berapa yang benar-benar *on the beat*, berapa yang hanya di dalam pejabat sahaja...

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Ya, saya faham.

Dr. Tan Seng Giaw: ... dan sebagainya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Kepong.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Saya fahamlah Yang Berhormat. Inilah *style* pembangkang hendak putar belitkan. Ini saya bercakap secara nisbah. Walau bagaimanapun, saya belum habis ayat saya lagi. Ini secara dasar. Saya sudah kata tadi ini secara dasar, tetapi secara praktikalnya memang tidak boleh dapat satu polis jaga 286. Tadi saya sudah beri contoh Kinabatangan begitu tepat – satu polis kena jaga sampai 900 orang. Kepong, satu polis mungkin jaga lebih 2,000. Ini Yang Berhormat kena faham. Taburan ini tidak sama.

Oleh itu, kita sedar bahawa kita masih lagi kekurangan polis. Kita masih memerlukan 28,000 lagi polis baru kita boleh cukup untuk kita memenuhi. Itu pun belum tentu lagi kita cukup dalam 28,000 kerana pembangunan yang akan datang, penambahan penduduk yang akan datang mungkin melebihi daripada 28,000. Namun demikian, kita juga harus sedar bahawa pengambilan yang mampu polis ambil tiap-tiap tahun lebih kurang 4,000 lebih sahaja kerana setiap polis yang kita ambil mereka dikenakan latihan rekrut dan sebagainya.

Tahun ini kita telah pun mendapat tambahan seramai lebih daripada 4,000 orang kita telah pun dapat jawatan tambahan. Saya percaya pihak JPA juga akan memberikan kelulusan kepada penambahan jawatan untuk polis ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Timbalan Menteri teruskan kepada isu-isu yang dipersoalkan.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Ini saya bangkitkan soal polis. Jadi, begitu juga saya bersetuju dengan Yang Berhormat bagi Kalabakan, memang Sabah kawasannya luas. Saya sendiri telah pun pergi melihat satu hari suntuk. Terima kasihlah Yang Berhormat bagi Kinabatangan ikut, Yang Berhormat bagi Batu Sapi ikut sekali, kita melihat sendiri. Memang kita akui sungainya besar dan beberapa kelemahan seperti Yang Berhormat nyatakan memang berlaku. Namun demikian, di dalam kita

menghadapi beberapa kekurangan dan kelemahan, tidak bermakna keselamatan negara kita tidak terjamin, kerana kalau mengikut indeks daripada Interpol, untuk penyelesaian masalah, kadar indeks yang diberi ialah 20%, tetapi pasukan polis kita telah pun berjaya menyelesaikan masalah sebanyak 40% daripada indeks yang ditetapkan oleh Interpol. Ini menunjukkan bahawa polis kita dapat menyelesaikan masalah jenayah dan juga menjamin keselamatan kita lebih baik daripada negara-negara yang lain.

Tuan Lim Kit Siang: Penjelasan. Indeks Interpol itu, bukankah itu indeks mengenai penyelesaian jenayah dan bukan kadar jenayah. Apa yang kita perlu perhatikan ialah kadar jenayah dan dalam 10 tahun ini kadar jenayah sudah bertambah dua kali lipat ganda. Bukankah ini satu perkara yang sangat serius menunjukkan kedudukan lebih teruk apabila dibandingkan 10 tahun dahulu.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Yang Berhormat, saya cakap penyelesaian, betullah Yang Berhormat cakap mengenai penyelesaian, betullah. Kalau kita hendak cakap kadar, saya percaya kalau penduduknya bertambah kita akan bertambah lagi masalah jenayah. Seperti hari ini kita lihat kadar jenayah yang kita hadapi lebih mencabar, bukan sahaja jenayah yang ditimbulkan oleh warga negara kita sendiri, malah warga negara asing juga telah mula menimbulkan berbagai-bagai masalah yang kita hadapi. Saya tidak nafikan penambahan jenayah itu semakin jelas, ia semakin bertambah kerana penambahan penduduknya, suasana sosiologinya juga berbeza.

Jadi, apa yang saya nyatakan walaupun penambahan jenayah itu berlaku tetapi kadar kita boleh menyelesaikan masalah ialah jauh lebih baik daripada negara-negara lain.

Tuan Lim Kit Siang: Yang Berhormat Timbalan Menteri sudah kata kesilapan besar bahawa ada pertambahan penduduk-penduduk tentu menyebabkan kadar juga bertambah iaitu *rate of crime* yang berbeza dengan bilangan *number of crime*. *Rate of crime* peratus penduduk tidak patut naik, mungkin bilangan boleh naik. Oleh kerana penduduk naik, bilangan naik tetapi peratus kita perlu turunkan, kalau tidak stabil tetapi tentulah bukanlah lebih teruk. Saya berharap Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh faham perbezaan konsep yang mustahak dalam perkara ini.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Yang Berhormat, walaupun kadar jenayah kita naik tetapi kita juga berjaya menyelesaikan kes-kes jenayah, kadar kita juga lebih baik daripada indeks yang ditentukan oleh Interpol.

Yang Berhormat, saya sudah sentuh fasal Yang Berhormat bagi Ipoh Timur. Dia bercakap bahasa Cina saya tidak faham apa maksud dia. Tetapi saya ingat Yang Berhormat...

Tuan Lim Kit Siang: *[Menyampuk]*

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Ya, tidak mengapa tetapi Yang Berhormat eloklah juga pergi balai polis, kita juga ada cogan kata kita 'Mesra, Cepat dan Betul'. Mengapa kita hendak agung-agungkan cogan kata daripada negara luar sedangkan pasukan polis kita juga sudah ada cogan kata kita yang betul.

Tuan Lim Kit Siang: *[Menyampuk]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Yalah, Yang Berhormat. Apa juga yang kerajaan buat, Yang Berhormat kata semua tak betul. Cogan kata ini pun Yang Berhormat kata tak betul. Yang Berhormat kata mengenai hendak tubuhkan program Yang Berhormat hendak buat itu, nampaknya Yang Berhormat sudah ketinggalan zaman. Kerajaan lebih dahulu bertindak. Sebab itu kita telus di dalam kita berusaha untuk membaiki perkhidmatan polis dan masalah-masalah rakyat. Sebab itu kerajaan menubuhkan Suruhanjaya Diraja Pemantauan, Pembaikan dan Pengurusan Polis.

Kita telah membuat *inquiries* tertentu, segala masalah-masalah daripada rakyat termasuklah masalah-masalah kebajikan dan juga logistik polis yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat bagi Batu Pahat kalau tidak silap tadi juga telah pun termasuk di dalam tugas-tugas *Royal Commission* ini.

Mengenai dadah yang dibangkitkan oleh beberapa Ahli Yang Berhormat, kita sedar bahawa dadah memang merupakan musuh nombor satu. Namun demikian kita telah pun berusaha, untuk kita mengambil beberapa tindakan tegas terhadap musuh nombor satu negara ini. Sebagai contoh kalau kita lihat rampasan yang dibuat kepada syabu yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Sabah.

Pada tahun 2003 kita merampas 19.25 kilogram syabu. Tahun 2002 kita merampas 28.10 kilogram, heroin juga sama kita rampas pada tahun 2003 sebanyak 406.63 kilogram. Pada tahun 2002 sebanyak 417.78 kilogram. Ganja pun kita telah dapat rampas dengan sebanyak 2,095.82 kilogram. Ini bermakna tindakan-tindakan penguatkuasaan sering kita jalankan.

Kalau kita lihat mereka yang telah didakwa di bawah undang-undang yang sedia ada seperti di bawah Seksyen 39B. Kita sedia maklum ini undang-undang yang jika disabitkan boleh dijatuhkan mandatori hukum gantung. Pada tahun 2003 kita telah pun mendakwa di bawah Seksyen 39B, 1,692 orang. Tahun 2002, 2,197 orang, Seksyen 39A - 3,325 orang. Tahun 2002, 4,658 orang. Kita ada satu lagi undang-undang yang dipanggil Akta Dadah Berbahaya (Langkah-langkah Pencegahan) 1985 iaitu inilah undang-undang yang ditangkap tanpa perbicaraan.

Inilah banyak undang-undang yang kita gunakan untuk kita menangkap pengedar-pengedar jika kita tidak ada bukti yang cukup, tetapi kita percaya bila kita dapat maklumat daripada penagih-penagih dadah daripada mana mereka mendapat dadah, dalam lima atau enam orang penagih dadah mereka ini mengatakan 'A' inilah yang merupakan pengedar dadah, maka kita akan tangkap 'A' ini di bawah Akta LLPK 1985 iaitu tangkap tanpa bicara dan penangkapan di bawah akta ini juga semakin banyak kita buat.

Seperti pada tahun 2002 sahaja kita tangkap sebanyak 2,057 orang dan pada tahun 2003 angkanya meningkat lebih tinggi sehingga kita telah menahan 4,078 orang di bawah akta ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Panjang lagikah Yang Berhormat?

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan: *[Bangun]*

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Last, untuk serenti. Yang Berhormat bagi Batu Pahat mencadangkan supaya diwujudkan pusat pengasingan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sabak Bernam.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Untuk penghuni-penghuni pusat serenti.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan [Sabak Bernam]: Pasal dadah ini, Tuan Pengerusi dan Yang Berhormat Timbalan Menteri. Dadah ini sebenarnya isu luar biasa yang harus diambil tindakan secara luar biasa. Oleh kerana itu kita ada memberikan satu pandangan dan cadangan supaya keprihatinan kepada semua pimpinan harus dibangkitkan. Salah satu daripadanya ialah supaya setiap Ahli Parlimen ini diberi satu peruntukan khas untuk sama-sama menyelesaikan masalah salah guna dadah. Itu pertama.

Yang kedua, tidakkah ada kewajaran untuk angkatan bersenjata kita, seluruh anggota tentera kita juga dilibatkan dalam mengatasi masalah musuh nombor satu negara kita ini. Terima kasih.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Terima kasih dengan pandangan Yang Berhormat bagi Sabak Bernam. Mengenai peruntukan kepada Ahli-ahli Parlimen kalau ada Ahli-ahli Parlimen yang ingin membantu berkenaan dengan dadah ini boleh menggunakan peruntukan kita yang sedia ada. Kita boleh memberi bantuan kepada PEMADAM dan juga aktiviti-aktiviti melalui persatuan-persatuan sukarela untuk kita menjalankan program-program untuk mencegah dadah ini. Sebenarnya cadangan Yang Berhormat melibatkan penguatkuasaan yang lain. Ini kita akan kaji kalau sampai masa mungkin kita perlukan. Tetapi buat masa ini kita lihat penguatkuasaan yang ada, yang dilaksanakan masih mampu untuk mengatasi masalah sebagaimana yang saya katakan tadi banyak tindakan telah diambil, namun kita tidak nafikan perkara ini masih menjadi musuh nombor satu negara.

Berbalik kepada cadangan Yang Berhormat bagi Batu Pahat, sesungguhnya kita sedang berusaha untuk membuat satu pusat pemulihan khusus untuk penghuni-penghuni yang berpenyakit HIV ataupun AIDS. Ini kita akan laksanakan, kita sedang mencari satu tempat yang tertentu untuk kita asingkan.

Berhubung dengan keberkesanan program-program pemulihan di pusat serenti, kerajaan sentiasa mengamalkan dasar terbuka dan kita juga sekarang sedang berusaha untuk kita mengkaji semula sama ada modul ataupun cara yang dilaksanakan oleh pusat serenti ini berkesan ataupun tidak dan kita juga akan bekerjasama dengan NGO-NGO. Ada 66 NGO yang menjalankan secara sukarela tugas-tugas pemulihan penagih-penagih dadah ini.

Yang akhirnya mengenai penjara. Ramai yang timbulkan masalah penjara. Kita tidak nafikan memang penjara kita lihat dan juga lokap memang kita menghadapi masalah. Saya sendiri sudah banyak kali melawat penjara dan lokap. Ini kerana kita tidak dapat elakkan lebih-lebih lagi apabila lokap ini dipenuhi pula oleh pendatang-pendatang tanpa izin, bila kita buat operasi-operasi tertentu maka kita akan tangkap dan masukkan mereka ini di dalam lokap dan ada sesetengah lokap sebagai contohnya di Kapar.

Kapar ini adalah lokap untuk wanita seorang sahaja patut boleh duduk. Tetapi bila kita melawat, sampai tujuh atau lapan orang duduk dalam lokap wanita ini.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Sila teruskan.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Saya bagi contoh. Ini menunjukkan bahawa kita sedar bahawa masalah-masalah yang sedang dihadapi ini ialah kita sedang berusaha untuk kita mengatasi masalah ini. Sebab itu kita sedang berusaha untuk kita telah pun membuat beberapa penjara baru di mana dalam Rancangan Malaysia Kelapan sebanyak 11 buah penjara baru telah diluluskan dan ini akan dapat menampung sebanyak 25,900 orang.

Begitu juga mengenai beberapa program seperti yang dicadangkan tadi iaitu Program Parol. Ini pun sedang kita buat kajian dan untuk kita laksana dalam masa yang terdekat dan beberapa lagi rancangan-rancangan dan juga pembangunan seperti kita mengkategorikan semula penjara, kemudian kita memindahkan apabila kita dapati dalam penjara ini terlalu ramai orang, kita pindahkan.

Seperti tahun ini sahaja Januari sehingga April seramai 3,000 orang banduan terpaksa dipindahkan. Kita terpaksa ubahsuaikan supaya mereka lebih selesa tinggal di dalam penjara.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup Yang Berhormat.

Dato' Haji Noh bin Haji Omar: Segala pandangan-pandangan dan juga cadangan yang diberi kalau saya tidak sempat jawab, kita akan ambil perhatian. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat, ada usul. Dewan bersidang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

USUL

WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN DARIPADA PERATURAN MESYUARAT

5.18 ptg.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1), Majlis Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga selesai

diputuskan Rang Undang-undang Perbekalan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 dan Usul Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) Tahun 2004 dan selepas itu mesyuarat akan ditangguhkan sehingga hari Isnin 14 Jun 2004.”

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Noh bin Haji Omar]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan, masalahnya ialah Usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujui.

Usul dikemukakan bagi diputuskan dan disetujui.

Usul disetujui.

Majlis bersidang dalam Jawatankuasa.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM2,671,254,341 untuk Maksud B.52 di bawah Kementerian Keselamatan Dalam Negeri jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM2,671,254,341 untuk Maksud B.52 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM421,629,353 untuk Maksud P.52 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemukakan bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM421,629,353 untuk Maksud P.52 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

**Maksud B.70 [Jadual] –
Maksud P.70 (Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan)
2004 -**

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Kepala Bekalan B.70 dan Kepala Pembangunan P.70 di bawah Kementerian Pengajian Tinggi dikemukakan untuk dipersetujukan dan terbuka untuk dibahas. Yang Berhormat bagi Ayer Hitam.

5.22 ptg.

Ir. Dr. Wee Ka Siong [Ayer Hitam]: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih kerana memberi peluang kepada saya untuk terlibat dalam perbahasan ini. Cuma tiga perkara yang ingin saya bangkitkan di sini. Yang pertama, saya menyokong sejumlah wang RM6.375 juta untuk perbelanjaan Program Lembaga Akreditasi Negara. Sebenarnya ada beberapa perkara yang perlu saya bangkitkan di sini. Kita sering mendengar ada rungutan daripada IPTS bahawa proses untuk mendapatkan akreditasi di kalangan IPTS itu memang mengambil masa yang begitu panjang sekali. Dalam konteks ini, saya meminta kementerian supaya melihat dan mengkaji semula prosedurnya agar Lembaga Akreditasi Negara ini tidak mengambil masa yang terlalu lama. Untuk memohon satu kursus dan satu kolej itu mereka perlu melalui Jabatan Pendidikan Swasta, kemudian dihantar untuk mendapat ulasan daripada LAN. LAN pula kemudiannya akan kemukakan komen kepada JPS dan JPS hantar kepada Menteri dan selepas itu dua tahun untuk mencapai piawaian minimum dan seterusnya lima tahun untuk memenuhi syarat-syarat untuk akreditasi. Ini mengambil satu masa yang begitu panjang.

Satu masalah yang saya rasa mungkin perlu diperbaiki ialah kenapa LAN pula mensyaratkan semua IPTS perlu membina sebuah perpustakaan yang besar iaitu 25% daripada jumlah pelajar untuk pergi ke perpustakaan pada satu masa dan ini tidak pun berlaku di IPTA. Kenapa ianya disyaratkan begitu? Jadi saya minta supaya pihak LAN untuk mengambil perhatian tentang perkara ini.

Keduanya, saya baru sahaja mendapat satu maklumat yang saya rasa saya terkilan dengan maklumat ini di mana pihak universiti iaitu Universiti Malaysia Sabah baru-baru ini telah pergi ke negara China untuk mengadakan promosi kononnya untuk menarik pelajar-pelajar Cina datang ke Malaysia belajar dan kita dalam Malaysia ini

sedang membincangkan bagaimana menempatkan pelajar-pelajar. Saya rasa ini adalah sesuatu perkara yang saya sebagai rakyat Malaysia tidak boleh menerima.

Kita membayar wang sebagai pembayar cukai, tugas kita adalah menjaga kepentingan orang Malaysia tidak kira Melayu, India dan Cina. Akan tetapi maklumat yang kita perolehi iaitu baru-baru ini semasa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pergi ke negara China, telah diadakan satu ekspo. Ekspo itu telah diterjemahkan Universiti Malaysia Sabah dan mereka telah melantik seorang ejen untuk menarik ataupun mengambil pelajar dari Cina seramai 60 orang. Ini adalah satu perkara saya rasa tidak patut kerana kita sebagai rakyat Malaysia ramai yang layak tidak boleh masuk, kenapa 60 tempat itu perlu kita berikan kepada rakyat asing, sedangkan kita yang membayar cukai, kita yang memberi subsidi 98% daripada perbelanjaan seorang mahasiswa.

Saya rasa dalam kes ini, kita merayu agar pihak kementerian mengkaji semula kes ini supaya Universiti Malaysia Sabah tidaklah melakukan perkara ini. Bagi IPTS, itu mungkin perkara biasa tetapi IPTA tanggungjawabnya adalah untuk membekalkan tempat kepada mahasiswa tempatan tidak kira Melayu, India, Cina. Ini Malaysia negara kita, bukannya untuk kita menjaga kebajikan negara asing. Dan apa yang menakjubkan ialah mereka melantik ejen di negara China yang bertindak sebagai *Chief Representative* sebagai ketua....

Dato' Dr. Wan Hashim bin Wan Teh: [Bangun]

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Gerik bangun, Yang Berhormat.

Dato' Dr. Wan Hashim bin Wan Teh: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon penjelasan, yang diiklankan di China itu adakah untuk prasiswazah ataupun siswazah kerana kalau siswazahnya, memang kita banyak kekosongan dan kita mengalu-alukan orang luar datang ke mari. Kalau prasiswazah, adalah wajar Yang Berhormat membangkitkan hal ini.

Ir. Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih. Ini soalan yang saya tunggu-tunggukan. Sebenarnya saya telah membuat perbandingan Panduan Memasuki Universiti dengan apa yang telah diterjemahkan. Yang menakjubkan saya ialah terdapat 10 fakulti yang menawarkan kursus kecuali Kursus Perubatan.

Semua kursus ada, Kejuruteraan Elektrik semua dan yang ditulis pula Ijazah Pertama dan ada juga kursus untuk pasca iaitu untuk siswazah, tetapi persoalannya

sekarang kenapa kita hendak beri Kursus Sarjana Muda kepada rakyat asing? itu masalah dan ia tidak selaras dengan polisi kerajaan. Jadi saya meminta supaya pihak kerajaan mengambil berat tentang perkara ini dan perkara ini tidak haruslah timbul dan kita harus memberi keutamaan kepada rakyat Malaysia supaya mereka tidak dinafikan hak untuk belajar di universiti kita.

Satu perkara yang terakhir yang ingin saya bangkitkan ialah mengenai pembayaran PTPTN. Kita dapati bahawa RM14 juta akan diperuntukkan untuk PTPTN. Saya memang sering ataupun ramai di antara kita sering mendengar rungutan daripada pelajar bahawa wang bayaran kepada pelajar itu sering ada kelewatan. Ramai pelajar mereka tidak tahan, tiga empat bulan mereka tidak terima daripada PTPTN setelah mereka tandatangan sesuatu kontrak.

Baru-baru ini ada satu contoh, pada 28 Disember mereka menandatangani dan bayaran hanya diterima pada 18 April. Kenapa perkara itu berlaku? Kita meminta pihak PTPTN supaya mempercepatkan pemberian wang pinjaman kepada pelajar-pelajar. Pelajar ini bukan kontraktor. Mereka tidak boleh tunggu, tidak boleh sabar. Mereka kena tunggu wang daripada 'FAMA', father and mother dengan izin, kalau tidak PTPTN kena bekalkan, salurkan peruntukan ini kepada mereka. Jadi perkara-perkara ini haruslah diambil perhatian dan saya mohon menyokong. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Tumpat.

5.27 ptg.

Dato' Kamarudin bin Jaffar [Tumpat]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya ingin bercakap sekejap sahaja tentang Kementerian Pengajian Tinggi ini. Pertamanya, saya telah pada bulan Jun di Parlimen yang Kesepuluh yang lalu bertanya Menteri Pendidikan ketika itu, untuk memaklumkan Dewan tentang jumlah pelajar-pelajar Malaysia mengikut kaum yang mengikuti pengajian di IPTS dan IPTA dalam universiti-universiti dalam dan luar negara pada tahun lalu.

Jawapan yang saya terima daripada Menteri ketika itu ialah seramai 37,034 orang pelajar di IPTA telah diterima masuk. Daripada itu, 23,182 orang (62.6%) adalah bumiputera dan 13,852 orang (37.4%) bukan bumiputera.

Untuk IPTS pula, seramai 294,000 orang pelajar, daripada itu, 126,375 orang (42.9%) adalah bumiputera, 145,398 orang (49.4%) bukan bumiputera dan pelajar antarabangsa sebagaimana mungkin Yang Berhormat bagi Ayer Hitam sebut tadi 22,827 orang (7.7%).

Apabila kita campur bumiputera dengan IPTA dan IPTS dan campur bukan bumiputera, IPTA dan IPTS dalam negara ini, bumiputeranya 149,557 orang dan bukan bumiputera 159,250 orang, iaitu pada tahun lalu lebih bukan bumiputera di IPTA dan IPTS lebih kurang sepuluh ribu lebih bukan bumiputera. Itu tidak kita ambil kira pelajar-pelajar kita yang belajar di luar negara ini.

Perkara ini adalah penting untuk kita ingat dan kita ambil perhatian dan saya ingin bertanya kepada pihak Kementerian Pengajian Tinggi, apakah peratusan jumlah pelajar seperti ini juga berlaku pada tahun ini. Jika ini keadaannya dan oleh sebab ini keadaannya, maka tempat-tempat untuk anak-anak Malaysia sama ada bumiputera atau bukan bumiputera terhalang oleh sebab itu, maka saya ingin mencadangkan kepada pihak Kementerian Pengajian Tinggi supaya mengambil langkah-langkah yang perlu untuk menambahkan lagi tempat-tempat untuk pelajar-pelajar kita untuk belajar dalam negara kita.

Saya fikir dasar kerajaan menghantar pelajar-pelajar kita keluar negara adalah suatu dasar yang perlu dikurangkan walaupun tidak diberhentikan dan jadikan pelajar kita ke luar negara, sama ada di bawah biasiswa kerajaan ataupun atas pembiayaan sendiri, suatu pilihan sahaja dan bukan suatu yang dipaksakan kepada mereka kerana tidak cukup tempatnya di dalam negara kita ini. Jadi, ini yang saya ingin merayu kepada pihak kementerian supaya mengambil berat akan perkara ini.

Keduanya, Tuan Pengerusi, saya ingin bertanya juga tentang Kementerian Pengajian Tinggi iaitu dalam bidang penerbitan. Sebagaimana yang kita maklum, pengajian tinggi iaitu universiti-universiti terutamanya sebagaimana Yang Berhormat bagi Gerik akan sedia maklum, penerbitan adalah satu isu yang penting. Kita belum menerima laporan untuk tahun-tahun akhir ini daripada banyak universiti yang sepatutnya diedarkan kepada kita, Tuan Pengerusi, tetapi yang kita ada adalah daripada UPSI – Universiti Pendidikan Sultan Idris. Ianya agak baru dan mungkin oleh sebab itu contoh yang saya hendak berikan ini tidak begitu baik.

Walaupun bagaimanapun, mengikut laporan UPSI untuk tahun 2001 mereka adalah dalam proses memproses lapan buah manuskrip bidang sains dan sastera untuk penilaian, penyuntingan dan penerbitan bagi tahun 2001. Maknanya, sebuah universiti yang mungkin baru, hanya lapan buah buku untuk diterbitkan pada tahun itu. Saya yakin universiti-universiti yang lebih besar dan lebih lama usianya seperti UKM, UM dan USM sudah tentu akan mempunyai penerbitan yang jauh lebih banyak

daripada UPSI ini tetapi walaupun itu ia agak membimbangkan kerana kita amat memerlukan penerbitan-penerbitan akademik yang banyak daripada universiti.

Kalau kita bandingkan pula dengan Dewan Bahasa dan Pustaka yang sekali lagi kita dibekalkan laporan untuk tahun 2002, maka penerbitan Dewan Bahasa dan Pustaka hanyalah bagi satu tahun 2002 sejumlah 206 tajuk atau judul sahaja. Judul-judul ini adalah untuk Tingkatan Empat, tahun-tahun daripada Tahun Satu ke Tahun Enam dan sebagainya. Ianya tidak kesemuanya dan mungkin amat sedikit sekali yang sesuai untuk kegunaan peringkat pengajian ijazah.

Jadi, seruan saya kepada Kementerian Pengajian Tinggi sebagai sebuah kementerian yang baru dan mempunyai tugas yang agak lebih khusus daripada sebelum ini supaya mewujudkan suatu unit dalam kementerian untuk mengawasi dan untuk menggalakkan penerbitan buku-buku akademik di semua IPTA-IPTA dan IPTS yang ada supaya bidang ini tidak ketinggalan dalam dunia akademik. Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Kuala Terengganu.

5.34 ptg.

Tuan Razali bin Ismail [Kuala Terengganu]: Tuan Pengerusi, saya ingin terlibat dalam perbahasan mengenai Maksud P.70 Kementerian Pengajian Tinggi.

Yang pertamanya, di sini kita dapati daripada senarai universiti-universiti itu ada satu Pendidikan Politeknik. Ini agak berbeza daripada yang lain kerana universiti-universiti itu akan menawarkan Ijazah tetapi politeknik ini hanya menawarkan Diploma sahaja. Kalau hendak dikira menawarkan Diploma banyak lagi yang dihasilkan melalui institusi-institusi tertiar ini dan saya bukan hendak tarik perhatian tentang status dan kedudukan maktab-maktab perguruan yang sekarang ini hanya menawarkan guru-guru peringkat Ijazah di mana kedudukan maktab-maktab perguruan malah maktab-maktab perguruan sekarang ini menawarkan lulusan-lulusan yang sudah pun memiliki Ijazah daripada universiti kemudian masuk ke maktab perguruan untuk diberi ini, disebut sebagai post graduate courses yang disebut Kursus Perguruan Lulusan Ijazah (KPLI), di manakah kedudukannya? Itu perkara yang pertama.

Keduanya, ialah tentang cohort 17 hingga 25 tahun yang rata-ratanya menurut statistik sekarang hanya 25 peratus daripada mereka sahaja berada di pendidikan tinggi sekarang ini iaitu kira-kira 25 peratus. Sedangkan di negara-negara maju

kebanyakannya berada dalam status 40 peratus. Jadi ini memerlukan satu kerja keras daripada IPTA dan IPTS untuk memastikan kita berada selari dan sejajar dengan status negara-negara maju yang lain ataupun setidaknya kita mencapai sekurang-kurangnya 30 peratus dengan unjuran-unjuran yang tertentu.

Dalam konteks ini juga, saya ingin mencadangkan supaya dalam kita memberi dan menawarkan pendidikan sepanjang hayat (Post-Secondary Education) ini memberi penekanan kepada memperbanyakkan kolej-kolej komuniti di setiap kawasan Parlimen. Sekarang ini kita masih belum dapat mewujudkan dan membina kolej-kolej komuniti sebab kita kira ini adalah merupakan satu agenda yang begitu penting sekali, untuk memastikan remaja-remaja kita dalam cohort umur 17 hingga 23 tahun itu mendapat pendidikan yang sewajarnya sebab ini adalah merupakan tenaga raksasa muda negara yang bakal menjadi the agenda setter dalam kita menuju negara maju.

Selain daripada itu juga kita tidak lupa tentang gejala semasa iaitu graduan-graduan kita yang menganggur yang dianggarkan sekarang ini kira-kira 40 hingga 50 ribu orang. Di manakah puncanya? Saya kira IPTA dan IPTS yang ada sekarang ini harus memikirkan secara serius apakah berpunca daripada masalah mismatch di antara keperluan pasaran ataupun kita mengeluarkan graduan kita yang tidak ada market, marketability itu tidak ada. Kalau itu berlaku harus kita semak kembali, di manakah punca dan asal usul permasalahan ini timbul?

Kita juga sekarang ini amat menekankan kepada aspek utilitarianism kepada graduan-graduan kita. Adapun asal-usul universiti ini adalah untuk membina dan memperkasa akal budi graduan-graduan itu. Jadi, kadang-kadang kita perlu mengimbangi di antara tuntutan kemanusiaan, pembinaan insan, human development, dan satu lagi iaitu utilitarianismnya. Kalau kita hanya menekan pada satu aspek sahaja, ini saya kira akan menimbulkan banyak masalah-masalah sosial yang akan kita hadapi kemudiannya.

Tuan Pengerusi : Yang Berhormat, mintalah jangan bercakap mengenai dasar ya, Yang Berhormat ucap dasar itu, ya.

Tuan Razali bin Ismail: Ya.

Tuan Pengerusi : Sila, sila.

Tuan Razali bin Ismail: Di sini juga saya ingin menyentuh beberapa perkara iaitu berhubung dengan institusi universiti kita ataupun pendidikan tinggi harus memberi penekanan kepada research - R&D sebab ini adalah merupakan satu elemen

yang penting untuk kita membawa peranjakan kepada sistem pendidikan kita. Penekanan harus di berikan kepada R&D. Saya tadi amat tertarik apabila Yang Berhormat bagi Tumpat menyentuh tentang perkara ini dari segi penulisan, dari segi produktiviti R&D harus diberi penekanan, universiti harus menjadi research institution, bukan semata-mata kita menjuruskan kepada aspek pengajaran ataupun teaching institution. Terima kasih, Tuan Pengerusi .

Tuan Pengerusi: Ya, Jerai.

5.38 ptg.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin [Jerai]: Terima kasih, Tuan Pengerusi. Saya hendak bercakap pun penat, Tuan Pengerusi. Pertamanya, kepada Kementerian Pengajian Tinggi kerana akhir-akhir ini bila anak-anak kita mendapat tawaran untuk memasuki ke pusat-pusat pengajian tinggi, kita dapati bahawa jumlah yuran yang perlu dibayar telah dicatat dalam surat tawaran tersebut. Dulunya kerajaan telah menghantar waran dan sebagainya kepada pelajar-pelajar ini. Jadi, ini tidak membebankan keluarga-keluarga mereka terutama sekali keluarga-keluarga yang berpendapatan rendah dan miskin.

Jadi, ramai telah datang berjumpa dengan saya dalam kawasan saya, jadi saya mengambil inisiatif untuk menelefon kepada universiti-universiti berkenaan supaya menerima mereka ini terlebih dahulu walaupun tanpa bayaran yang dikehendaki oleh pihak universiti kerana mereka tidak mampu, Tuan Pengerusi, dan kita hendak bantu pun tidak mampu sebab terlampau ramai.

Jadi, kita berharap bahawa pihak-pihak universiti yang telah menerima pelajar-pelajar ini akan menerima mereka masuk dahulu dan setelah mereka mendapat pinjaman daripada Tabung Pendidikan Negara, maka potonglah balik duit itu.

Dahulu, Tuan Pengerusi, kerajaan ada bagi advance payment, am I right? Tetapi sekarang tidak ada advance payment, Tuan Pengerusi. Jadi, it's create problems, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: No.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Kepada...[Ketawa]

Tuan Pengerusi: Cakap orang putih pulak, ya.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Ya, Tuan Pengerusi. Hari Khamis, malam Jumaat. Petang-petang dia buat perangai.

Tuan Pengerusi: [Ketawa]

Beberapa Ahli: *[Ketawa]*

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Dewan pi sambung pulak, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi : Ya, ya.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Tetapi tidak sokong pun hendak buat macam mana. Soooooong....*[Ketawa]* Jadi, ini perlu, Tuan Pengerusi, kerana kalau benda ini tidak dapat diberi, budak-budak yang pandai datang ke depan bertanya kita, tidak mengapalah Tuan Pengerusi, tetapi yang emak bapa tidak tahu apa ini, dia dapat surat-surat ini dia kata – “Allah, anak oi! RM1,800 mak pak hendak cari apa pun sudah tidak ada apa dah! Yang tinggal mak hang sahaja.” Jadi, di mana depa hendak cari duit?

Jadi saya berharap dalam surat tawaran itu kalau boleh sebutkan, “Sila berdaftar di universiti-universiti yang telah diberi, perbelanjaan dan sebagainya”, atau buatlah macam mana pun agar dapat diatasi di peringkat universiti apabila mereka membuat pendaftaran. Ini perkara yang bukan begitu serius, pasai sekarang ini dah dok dapat dah surat-surat tawaran ini untuk masuk ke pusat-pusat pengajian tinggi. Jadi, kita tidak mahu nanti anak-anak ini bila mendapat surat, emak pak dia kurang arif, dia pun tak faham, akhirnya dia tak pi ke universiti dan kita rugi.

Yang kedua, bercakap tentang *marketable* yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu. Memang saya bersetuju, saya mahu Pusat Pengajian Tinggi, *[Mengajuk cara bercakap Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu]* pertamanya Tuan Pengerusi, *[Ketawa]* memastikan ambik *student* yang ada kerja. Beto kata Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, *that means marketable*. Kalau kita ambik *student* yang tak *marketable*, *so we have surplus of 40,000 graduates*, dengan izin Tuan Pengerusi, *[Ketawa][Bercakap dengan slang Inggeris]* *that is not having chopped today*.

Tuan Pengerusi: Ya, ya. Maksud saya, kita dalam Jawatankuasa Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Lari sikit Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi: Ya, ya, ya.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Pasai yang ini mesej orang kampung, Tuan Pengerusi. Jika saya tak habak, susah, Tuan Pengerusi. Pasai di kampung saya banyak *graduates*, Tuan Pengerusi, balik mai tak dak kerja depa kacau

kita. Dia kata, “Datuk suruh belajaq dulu, kita syukur semua ini kerana dapat sijil, dapat semua. Bila balik kerja tak dak”, mai kacau mak pak di rumah pulak. Jadi kita nak buat macam mana, Tuan Pengerusi? Jadi yang inilah kita harap. Itulah yang saya cadangkan, la ni guru pencen Kementerian Pendidikan ambik, hak yang dah pencen, Tuan Pengerusi, hak pi mengajaq budak-budak pun tak mau tengok dah, pi mengajaq lagi, ambik *students* yang *graduate* ini, yang tak dak kerja, hantaq satu tahun kursus perguruan, keluaq tu hantaq depa tu pi mengajaq di sekolah-sekolah. Jadi yang ini boleh mengatasi masalah ini.

Jadi dua benda ini, Tuan Pengerusi, saya berharap sangatlah, yang pertama tentang yuran kemasukan, kalau boleh Menteri tolonglah buat *announcement* sikit bahawa pendaftaran atau yuran pendaftaran ini akan diuruskan oleh pihak Perbadanan Tabung Pendidikan Tinggi Negara, siapa yang dapat tawaran ini pi lah mendaftar. Yang keduanya, Tuan Pengerusi, iaitu dari segi pengisian ataupun pekerjaan kepada anak-anak kita yang berkelulusan universiti. Bermakna *intake* nak masuk ke Pusat Pengajian Tinggi ini mesti dikaji juga pemasarannya selepas ini – dia nak pi ke mana? Dan saya kurang bersetuju dengan Yang Berhormat daripada PAS ..

Tuan Pengerusi: Tumpat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Tumpat?

Tuan Pengerusi: Ya.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Pasai apa kita tak mau nak hantaq anak-anak kita pi lu'aq negara? Ini *exposure*, kita hantaq anak-anak kita pi lu'aq negara – nak buat Ph.Dkah, *doctorate*, pi di sana supaya depa *expose* diri mereka, depa balik dengan satu pandangan yang cukup baik dan pandangan yang boleh membangunkan negara kita. Bukan kata kita tak mengiktiraf Pusat Pengajian Tinggi di sini, memang baik dan banyak yang datang daripada negara asing dok mai belajaq kat kita, Tuan Pengerusi, tetapi kita kena hantaq juga mereka ini supaya mereka terdedah.

Dan saya minta juga supaya yuran-yuran untuk pelajaq kita di lu'aq negara dikaji, Tuan Pengerusi, pasai la ni duit-duit negeri depa dok koi naik. Kos perbelanjaan di England, di Amerika, di Australia dan juga di serata negara dunia dah naik, jadi yang kita dok hantaq ni tak cukup. Itu yang jadi. Kita tak mau budak-budak kita ini dok pi kerja *part-time*. Kita masuk ke *Kentucky Fried Chicken*, tau-tau dok bersiang ikan, dok bersiang ayam di belakang, tengok-tengok budak Malaysia. “Allah, hang buat apa tang

ni? "*Part-time*". "Pasai apa *part-time*?" "Tak cukup" dia kata. Hak yang kerajaan bagi tak cukup. Tau-tau kita pi pulak *coffee house*, tengok-tengok anak-anak kita mai la dok lap meja. "Awat hang lap meja ni?" "Tak cukup", dia kata. Jadi kita tak mahulah. Orang tengok rakyat Malaysia, *student* tak cukup makan. Jadi kita tak mau, Tuan Pengerusi. Saya harap Kementerian Pengajian Tinggi, tolong tengok kes ni na - hak tiga benda yang saya habaq ni. Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Beberapa Ahli: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Ipoh Timur. Mintalah jangan panjang sangat Yang Berhormat.

5.44 ptg.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Penghujung tahun lalu, Pengarah Eksekutif MTEN, pada masa itu Dato' Mustapha Mohamed, sekarang Menteri di Jabatan Perdana Menteri ada membuat cadangan untuk membina sebuah universiti *world-class* di negara kita. Cadangan bahawa satu *super* universiti ditubuhkan di mana pelajar yang terbaik, pensyarah yang terbaik ada dan kerajaan akan memberi geran-geran yang terbanyak supaya penyelidik-penyelidik dari seluruh dunia boleh ditarik untuk datang oleh kerana status dan oleh kerana kemudahan-kemudahan (*resources*) yang ada dalam universiti ini tetapi ini masih belum menjadi realiti.

Saya mahu tanya sama ada kerajaan sekarang dengan Kementerian Pengajian Tinggi sedia untuk memberi pertimbangan kepada idea ini. Ia sampai satu masalah kualiti, kualiti universiti-universiti, bagaimana kita boleh menentukan, mempertingkatkan kualiti universiti kita.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat, saya rasa itu adalah perkara dasar, Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, itu dasar, dasar dibenarkan ..

Tuan Pengerusi: Tidak boleh dalam Jawatankuasa.

Tuan Lim Kit Siang: oleh Peraturan Mesyuarat 67(9).

Tuan Pengerusi: Peraturan Mesyuarat 67(9), ya.

Tuan Lim Kit Siang: Peraturan Mesyuarat 67(9) menyatakan, dengan izin:

"The debate on the Supplementary Supply Bill in Committee shall be limited to the particulars contained in the estimates on which the supplementary appropriations are sought; such debate may not touch the policy or the expenditure sanctioned by the

estimates in which the original appropriation was obtained, except, Itulah, except in so far as such policy, dibenarkan, except in so far as such policy or expenditure is brought before the Committee by the particulars contained in the supplementary estimates”.

Ini bererti dasar khusus mengenai apa yang diminta boleh dibahaskan dan patut dibahas. Ini ada dalam Peraturan Mesyuarat. Benarkan saya teruskan.

Tuan Pengerusi: Emm, ya. Yang Berhormat, ada perbezaan dalam Peraturan Mesyuarat itu di antara *Supplementary debate* dengan *Supplementary Supply*.

Tuan Lim Kit Siang: Itu sudah tentu, ya.

Tuan Pengerusi: Dalam ucapan *Supplementary Supply* boleh bercakap di atas sesuatu benda yang bersangkutan dengan dasar.

Tuan Lim Kit Siang: Peraturan Mesyuarat 67(9) ini ialah bagi *Supplementary estimate*, bukan mengenai *Supply – Supplementary Supply*.

Tuan Pengerusi: Ya, ya. Yang Berhormat, saya rasa tidaklah boleh menyentuh berkenaan ini.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, terus? Ya.

Tuan Pengerusi: Biasanya kita tidak boleh menyentuh berkenaan dasar dalam *Supplementary Bill*.

Tuan Lim Kit Siang: Ya, dasar yang khusus. Kita ikut di dalam Peraturan Mesyuarat. Dan saya harap bahawa kualiti universiti adalah penting. Kita patut mengutamakan, dan semalam Yang Berhormat Menteri Kewangan berkata bahawa untuk mengetuai GLC's, *best and the brightest*, tidak kira apa kaum akan dilantik. Adakah kita rela untuk sampai ke satu tahap di mana *best and the brightest*, tidak kira apa kaum boleh dilantik untuk mengetuai universiti-universiti dan institusi-institusi pendidikan untuk menjadi Naib Canselor.

Sebagai contohnya, kita ada *talents* dari semua kaum – bumiputera dan bukan bumiputera yang berkeelayakan memegang jawatan itu, kenapa sampai sekarang belum ada? Bukan tidak ada, mereka keluar dari universiti luar negara – Hong Kong, Wang Gang Uu atau Australia atau Singapore, mereka boleh menjadi Naib Canselor tetapi dalam negara kita kenapa sampai sekarang belum mendapat pengiktirafan? Itulah satu sebab besar bagaimana, kenapa kita belum boleh mencapai satu mutu pendidikan tinggi yang boleh dikatakan setaraf dunia dan saya harap ini akan menjadi

satu pendekatan yang baru supaya kita ada kualiti dalam universiti-universiti dan kita pun perlu ada satu pendekatan yang lebih serius mengenai kualiti.

Di *Ireland*, ada undang-undang yang memperuntukkan, mewajibkan setiap universiti ada satu Jabatan Kualiti – *quality assurance* dan *quality improvement*. Itulah tanggungjawab *statutory* setiap universiti. Setiap tahun ada laporan tentang bagaimana kualiti universiti itu hendak dipertingkatkan, tetapi kita tidak ada jabatan seperti itu di sini. Kita bukan sahaja perlu mengikut cadangan itu, kita perlu ada satu *ranking*, *ranking* mengenai kualiti setiap universiti – nombor satu, dua, tiga sebagai satu insentif untuk bersaing, bersaing untuk meningkatkan kualiti antara semua universiti yang ada di sini. Di sini kita mahu kualiti bukan sahaja untuk belajar, mengajar, pendidikan dan semua perkhidmatan universiti-universiti yang lain.

Tuan Pengerusi, PTPTN, tadi ada disebut di sini. Saya ada tanya minggu lalu kepada Menteri yang berkenaan, kenapa sampai sekarang belum ada pengerusi supaya semua urusan boleh dijalankan, tidak ada apa-apa halangan, dan beliau kata bahawa seorang pengerusi baru sedang dilantik. Saya mahu tanya sama ada pengerusi baru sudah dilantik? Sama ada beliau sudah memberi pimpinan kepada PTPTN? Oleh kerana masanya sudah sampai di mana patutlah memperluaskan skop untuk pelajar-pelajar pergi universiti, bukan sahaja di tanah air kita, tetapi di luar negara boleh menikmati pinjaman-pinjaman, khasnya untuk Crimean State University, di Ukraine, di mana ada lebih kurang 800 pelajar-pelajar Malaysia yang mengikuti kursus perubatan.

Boleh kata, dengan izin, *biggest center* di luar daripada Malaysia, di mana pelajar-pelajar Malaysia mengikut kursus perubatan, kerana yang termurah sekali, tidak sampai RM100 ribu untuk kursus perubatan ini. Kalau di negara-negara yang lain, Australia, US, Kanada, UK, India pun antara RM450 ribu sehingga RM800 ribu, sehingga RM1,000,000. Dalam negara kita pun perlu RM450 ribu kalau di institusi swasta.

Kenapa kita tidak rela untuk memberi sokongan kepada pelajar-pelajar yang cemerlang yang dapat 9A, 10A, 11A, terdiri daripada semua kaum, orang Melayu, orang China, orang India yang ada di Crimean State University untuk ikuti kursus perubatan supaya membiayai pendidikan mereka. Saya harap ini boleh menjadi keutamaan, di mana PTPTN sama ada perlu tukar peraturan atau pinda undang-undang supaya PTPTN boleh diperluaskan skopnya, di mana pelajar-pelajar di

universiti-universiti luar negara, khasnya Crimean State University boleh menikmati pinjaman-pinjaman daripada PTPTN.

Akhirnya, saya harap bahawa kita semua boleh bersetuju bahawa dalam perkara mempertingkatkan mutu kualiti universiti-universiti di Malaysia ini. Ini sangat penting kalau kita mahu berjaya untuk bersaing dalam era globalisasi dan global *competition*. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Kepong.

5.56 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, di negara ini seperti di negara-negara yang lain, pengambilan untuk pelajar bagi universiti IPTA memang menimbulkan masalah. Kalau kriteria yang digunakan tidak dianggapkan tidak adil maka kontroversi timbul seperti mana yang timbul setiap tahun di negara ini. Sebab itu saya mencadangkan supaya kerajaan menyeragamkan peperiksaan untuk memasuki universiti – IPTA, kalau standard STPM digunakan, maka dengan demikian semua peperiksaan yang diiktiraf mestilah setaraf dengan STPM.

Di dalam

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: [Bangun]

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat bagi Jerai bangun, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: Yang Berhormat bagi Jerai, tidak ada masa lah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Sedikit sahaja. Penjelasan kerana

Dr. Tan Seng Giaw: Ini dari Kedah, dari Kedah.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih Yang Berhormat bagi Kepong, sahabat saya, semua tadi Yang Berhormat mengatakan bahawa menyeragamkan peperiksaan dan sebagainya, apakah Yang Berhormat bersetuju juga, apa salahnya kita menyeragamkan persekolahan daripada peringkat rendah sampai ke peringkat pusat pengajian tinggi, sebab maknanya kita adakan sekolah kebangsaan

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: ... dan kita jangan ada lagi sekolah-sekolah aliran lain. Tetapi ajar bahasa-bahasa ibunda itu diajar di sekolah

kebangsaan, supaya mereka menyeragamkan pendidikan dan juga menyeragamkan peperiksaan. Macam mana, Yang Berhormat bersetuju atau tidak dengan saya?

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, kita membincangkan pengajian tinggi, dia sebut itu sekolah rendah. Di Kedah mungkin

Tuan Pengerusi: Tidak payah jawablah, tidak payah jawablah.

Dr. Tan Seng Giaw: Dia tidak mahu hendak jawab, macam mana hendak buat.

Tuan Pengerusi: Sambunglah.

Dr. Tan Seng Giaw: Tuan Pengerusi, di dalam pengambilan pelajar-pelajar untuk ke universiti, terutamanya untuk perubatan, *interview* boleh digunakan untuk menaksir kebolehan *clinical attitude*. *Clinical attitude* di negara ini tidak ada lagi, calon-calon yang mempunyai sifat-sifat manusia, dengan izin, *someone with the human touch and common sense*. *Someone with the human touch and common sense*, kita mesti ada *interview*.

Jika, Yang Berhormat Menteri mengusulkan kajian kecenderungan, *attitude test*, *attitude* yang hanya dihangatkan oleh Yang Berhormat-Yang Berhormat minggu yang lepas itu, saya pun bingung juga, kerana dia tidak begitu faham mengenai *attitude test* ini. Biarlah ujian ini diambil daripada universiti-universiti seberang laut yang berjaya melaksanakannya dan kemudian ujian ini dicuba di Malaysia, dan kalau sesuai untuk iklim dan keadaan di Malaysia, maka ia mestilah dilaksanakan, diimplementasikan secara adil dan saksama.

Tuan Pengerusi, kita hendakkan bilangan doktor yang berkaliber, yang cukup, tetapi kita tidak mahu bilangan doktor yang banyak dan sesetengahnya tidak bermutu, doktor yang tidak mempunyai hati manusia, *a doctor without heart*. Ini memang tidak gunalah, kita latih dengan banyak, keluarkan dengan banyak, tetapi tidak mempunyai hati manusia. Bagaimana kita hendak gunakan doktor seumpama ini?

Satu cara untuk mengatasi kekurangan doktor ialah mengadakan program lepasan ijazah, *graduate program*. Seorang yang mempunyai ijazah seperti dalam perniagaan, jururawat, undang-undang, di *interview*, temu ramah dan jika berjaya, dia mengikut kursus perubatan khas 4 tahun kerana tidak mempunyai latar belakang sains. Inilah cara *graduate program* untuk melatih doktor di negara ini. Saya berharap Yang Berhormat boleh terima. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Last ya, Yang Berhormat. Sila, Yang Berhormat.

5.58 ptg.

Tuan Baharum bin Mohamed [Sekijang]: Terima kasih, Tuan Pengerusi, kerana memberi peluang kepada saya untuk mengambil bahagian di dalam P.70 – membahaskan Kementerian Pengajian Tinggi di dalam peringkat jawatankuasa.

Tuan Pengerusi, tempoh hari kita telah digemparkan dengan 128 orang pelajar yang tidak mendapat tempat di universiti, tetapi di sini saya berasa terkilan, kerana saya difahamkan ada lebih dari 10 orang pelajar-pelajar cemerlang bumiputera yang ditempatkan di Kolej Damansara Utama, di mana pelajar-pelajar ini di dalam peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysianya mendapat 9A ke atas, tetapi telah ditaja oleh kerajaan untuk diprogramkan belajar di United Kingdom, dan pada masa ini mereka hampir tamat untuk membuat *A Level*, tetapi sehingga kini saya difahamkan mereka ini belum lagi mendapat tempat di United Kingdom, di mana kesemua mereka ini adalah pelajar-pelajar lelaki.

Jadi, saya minta kepada kementerian yang terbabit supaya mengambil perhatian kepada mereka ini, adakah mereka ini sebenarnya tidak berkelayakan ataupun ada perkara-perkara lain, sedangkan semasa peperiksaan Sijil Pelajaran Malaysia dahulu, mereka ini begitu cemerlang, tetapi apabila untuk memohon masuk ke universiti-universiti di luar negara, mereka ini tidak mendapat tempat.

Keduanya, Tuan Pengerusi, saya ingin mengambil bahagian dalam 00400 iaitu Pendidikan Politeknik di mana saya ingin menyentuh di sini di bawah Kolej Komuniti. Kolej Komuniti ini dibuat di kawasan saya di mana kolej ini adalah merupakan kolej yang diubahsuai daripada rumah kedai yang mana ianya adalah tidak begitu sesuai sekali untuk pembelajaran kerana tempat ini bukanlah merupakan tempat yang terbaik sedangkan di kawasan saya ialah kawasan luar bandar, tanah pun banyak, tetapi saya berasa hairan kenapa perancangan tidak dibuat dengan teliti dan apabila membeli ataupun menggunakan rumah kedai ini didapati tidak ada kawasan permainan, rekreasi dan sebagainya menyebabkan pelajar-pelajar ini banyak yang terlibat dengan perkara-perkara yang tidak baik dan ini seharusnya menjadi perhatian kepada kita terutama kepada kementerian supaya perkara ini tidak berlaku ataupun perkara ini tidak seharusnya terjadi kerana saya faham kementerian mempunyai perancangan yang cukup rapi apabila untuk menubuhkan ataupun membina pusat-pusat komuniti itu.

Jadi, saya minta kepada kementerian yang terbabit mengambil perhatian dan perkara ini tidak berlaku lagi. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi: Minta kementerian menjawab.

6.02 ptg.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi [Dato' Fu Ah Kiow]: Terima kasih Tuan Pengerusi dan kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan. Saya hendak cuba menjawab semua perkara yang telah dibangkitkan.

Yang pertama, Yang Berhormat bagi Ayer Hitam telah membangkitkan perkara proses mendapatkan kelulusan akreditasi dan juga proses untuk mendapatkan kelulusan untuk mengendalikan satu kursus agak lama. Ingin saya memberitahu oleh kerana pihak LAN perlu memastikan sesuatu kursus yang telah dijalankan oleh IPTS memang memenuhi syarat-syarat yang telah diberi sebelum sesuatu kelulusan dijalankan oleh IPTS yang berkenaan dan juga untuk memastikan kriteria-kriteria yang akan dipenuhi oleh IPTS semasa mereka memohon kursus itu dikendalikan, maka ia mengambil masa yang lama dan ia juga melibatkan audit yang dijalankan oleh LAN.

Bagaimana pun untuk mempercepatkan lagi proses mendapatkan akreditasi dan kelulusan untuk mengendalikan sesuatu kursus, kementerian sedang dalam proses menubuhkan satu *one-stop agency* yang merangkumi pihak atau wakil daripada LAN, pegawai daripada JPS dan sebagainya supaya pemprosesan ini dapat dipercepatkan.

Soalan kedua tentang Universiti Sabah di mana telah cuba menerima pelajar asing. Ingin saya menerangkan di sini, tujuan universiti menerima pelajar-pelajar asing adalah supaya ada peluang pertukaran pelajar antara pelajar tempatan dan pelajar asing supaya kita dapat mengadakan *exposure* dan juga menggalakkan pergaulan dengan pelajar asing dan juga pembelajaran bahasa Inggeris.

Tetapi dalam perkara ini ingin saya menerangkan juga, yang pertama ini cuma terhad kepada kursus-kursus pasca siswazah sahaja dan apabila murid atau pelajar memasuki IPTA tempatan, caj *fees*nya jauh lebih tinggi daripada caj yang dikenakan kepada pelajar-pelajar tempatan. Selain daripada itu juga, bilangan yang diterima adalah terhad kepada 5% sahaja.

Perkara yang ketiga iaitu PTPTN tentang kelambatan menerima pinjaman PTPTN, ingin saya juga maklumkan bahawa sebenarnya biasanya dalam tempoh...

Ir. Dr. Wee Ka Siong: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Ya, Ayer Hitam.

Ir. Dr. Wee Ka Siong: Terima kasih Tuan Pengerusi. Saya hendak minta penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri sebab pada mulanya saya pun menganggap ianya hanya pada pasca siswazah iaitu untuk *post graduate*. Tetapi, pada bulan November tahun lalu telah diterima seramai 59 orang pelajar dari China untuk belajar di UMS. Pada tahun ini menurut ketua wakil UMS di China mereka akan menarik 56 pelajar. Ini bukan untuk pasca siswazah tetapi saya mintalah supaya kementerian menyiasat. Saya pun terkilan kenapa jadi macam ini dan memang dinyatakan di sini *basic degree* iaitu ijazah sarjana muda dan ini diedarkan kepada seluruh dunia, kepada pelosok tempat China. Minta Yang Berhormat Timbalan Menteri ambil perhatian. Terima kasih.

Dato' Fu Ah Kiow: Malaysia dan negara China memang ada satu program *Student Exchange* di bawah persefahaman memorandum di antara kedua negara dan dalam program itu kita telah menerima bilangan kecil pelajar-pelajar China dan dalam program itu bilangan pun terhad kepada 5% sahaja.

Perkara ketiga yang telah dibangkit oleh Yang Berhormat ialah kelambatan menerima pinjaman PTPTN, ingin saya memberitahu bahawa tempoh yang kita telah letakkan ialah lebih daripada tiga bulan untuk menerima bayaran. Jadi kalau ada *specific case* yang masih mengatakan tidak menerima pinjaman tersebut, saya minta rujuk kepada saya untuk ambil tindakan khusus.

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Ya, Yang Berhormat bagi Kepong bangun.

Dr. Tan Seng Giaw: Iklan di China itu, Tuan Pengerusi, penjelasan. Kita di Malaysia, kita hendak maju menjadi satu pusat penerangan di dalam pendidikan pengajian tinggi, kita perlu mengambil pelajar-pelajar dari luar dan kita pun perlu hantar pelajar kita ke seberang laut. Itu memang perlu. Yang penting sekali mungkin kita ada satu kuota untuk pelajar daripada luar. Kalau tidak ada langsung pun tidak boleh, Tuan Pengerusi. Kita hendak *cross fertilization* di dalam pengajian tinggi, memang satu perkara dan amalan yang dibuat di seluruh dunia. Jangan kita ketinggalan.

Yang saya bimbang mungkin terlalu ramai yang datang dari China. Saya berharap kita ada kuota. Kalau tidak ada langsung pun...

Tuan Pengerusi: Yang Berhormat, Yang Berhormat.

Dr. Tan Seng Giaw: tidak boleh Yang Berhormat.

Tuan Pengerusi: Tanya Timbalan Menteri.

Dr. Tan Seng Giaw: Ya, ya. Itu sahajalah. Saya berharap dasar kita memang mengalu-alukan orang daripada luar juga.

Tuan Pengerusi: Ya, dia berharap sahaja, Yang Berhormat, bukan dia minta penjelasan.

Dato' Fu Ah Kiow: Terima kasih Tuan Pengerusi. Terima kasih kepada Yang Berhormat bagi Kepong yang telah menyokong tindakan kerajaan memang kita hadkan kepada 5% sahaja.

Yang Berhormat bagi Tumpat telah bangkitkan isu bilangan pelajar-pelajar bumiputera dan bukan bumiputera di IPTA dan IPTS. Ingin saya menekankan lagi untuk kemasukan ke IPTA, kita telah berasaskan kepada meritokrasi dan untuk IPTS, ia bebas dan sesiapa yang memenuhi syarat minimum, dia akan diterima masuk untuk IPTS.

Kerajaan memang sentiasa berusaha menubuhkan lebih banyak lagi peluang untuk pelajar-pelajar untuk masuk ke IPTA di negara kita. Oleh sebab itu, baru-baru ini kita telah menubuhkan enam buah lagi kolej universiti di Malaysia dan menjadikan jumlah IPTA di Malaysia adalah 17 buah yang sanggup memastikan ada 300 ribu pelajar belajar di IPTA.

Begitu juga lebih kurang bilangan yang sama yang belajar di IPTS iaitu lebih kurang 300,000 juga.

Dr. Tan Seng Giaw: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi: Kepong bangun yang Berhormat. Hendak beri jalan tak?

Dato' Fu Ah Kiow: Nanti saya habiskan ini dahulu. Habis ini saya bagi. Jadi, ingin saya nyatakan bahawa dalam usaha kita memajukan negara, kita memerlukan banyak lagi graduan-graduan yang berpengetahuan. Dasar kerajaan ialah untuk menggalakkan seramai boleh belia-belia memasuki universiti-universiti tanpa mengira kaum tetapi kerajaan juga sentiasa prihatin supaya semua kaum ada peluang untuk memasuki universiti. Terima kasih.

Tuan Pengerusi: Ya. Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw: Penjelasan. Adakah Yang Berhormat sedar bahawa kebanyakan orang ramai tidak terima apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat sebagai dasar meritokrasi ini yang diamalkan sekarang. Bolehkah Yang Berhormat

mengkaji sama ada Yang Berhormat sendiri terima sistem sekarang ini ataupun Yang Berhormat akan mengkaji untuk memperbaiki secocok dengan kehendak orang ramai?

Dato' Fu Ah Kiow: Nanti saya akan sampai soalan....

Dr. Tan Seng Giaw: Ini termasuk semua kaumlah itu.

Dato' Fu Ah Kiow: Nanti saya akan sampai soalan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat. Tolong bersabar sedikit. Sabar sedikit.

Tentang perkara kedua yang dibangkitkan oleh yang Berhormat bagi Tumpat mengatakan universiti tempatan perlu memperbanyakkan lagi terbitan buku di universiti, ini memang hasrat kerajaan dan saya terima baik cadangan Yang Berhormat bahawa perlu ada satu unit pemantau, memperbanyakkan dan menggalakkan universiti menerbitkan lebih banyak lagi buku-buku.

Yang Berhormat bagi Kepong ada sentuh, sepatutnya menyeragamkan peperiksaan kemasukan universiti. Saya rasa isu ini telah banyak dijawab oleh Menteri dalam masa perbahasan Titah Diraja dan juga banyak penjelasan diberi kepada Dewan yang mulia ini telah pun mencukupi. Saya menekankan lagi dalam mana-mana negara pun tidak salah ada berbagai-bagai sijil digunakan sebagai satu syarat untuk memasuki universiti.

Misalnya kita menerima STPM, Sijil Meritokrasi, Sijil Matrikulasi dan juga sijil daripada Kanada untuk memasuki universiti. Ini adalah amalan biasa dan apa yang penting kita pastikan ia adalah setara. Cara kita memilih calon-calon si pemohon untuk memasuki pun telah dijelaskan semasa Menteri menjawab dalam perbahasan Titah Diraja iaitu yang pertama mengikut CGPA dan yang kedua mengikut kalau ada *time* mengikut kertas-kertas mata pelajaran. Yang ketiga kalau masih ada *time* kita akan bandingkan kepada markah ko-kurikulum.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Lim Si Cheng) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Dalam pada itu, kelapan-lapan pilihan telah pun diambil kira. Cadangan mengadakan MSAT atau *admission test* untuk kursus perubatan, ingin saya maklumkan ini masih dalam kajian. Kita perlu kaji implikasi dan kesesuaiannya untuk melaksanakan kaedah ini dan program untuk melatih *graduate program* untuk melatih doktor saya percaya sistem pendidikan di setiap negara adalah berlainan. Mungkin ini

adalah sistem yang diamalkan di lain-lain negara. Kita perlu kaji dengan lebih teliti sama ada ini sesuai untuk digunakan di Malaysia dan Jerai.....

Tuan Lim Kit Siang: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Tuan Lim Kit Siang: Saya ingin penjelasan daripada Menteri mengenai meritokrasi. Adakah ini bererti sungguhpun adalah rayuan dan desakan bahawa kita mengamalkan satu sistem meritokrasi yang sebenar, bukan dua peperiksaan yang sebenar tidak boleh dibandingkan bahawa MCA tidak setuju, MCA tidak mahu sistem yang baru di mana satu *common entrance examination* sama ada *matriculation* atau STPM ataupun peperiksaan yang baru tetapi mempertahankan sistem yang ada bahawa sistem ini seolah-olah disifatkan sebagai meritokrasi ialah adil, yang baik yang patut diteruskan. Adakah ini pendirian MCA?

Dato' Fu Ah Kiow: Inilah perangai Ketua Pembangkang sentiasa hendak memainkan keikhlasan parti MCA. MCA adalah sebuah komponen dalam kerajaan. Segala....

Tuan Lim Kit Siang: *[Menyampuk]*

Dato' Fu Ah Kiow: Saya jawab. Saya tak takut. Saya jawab. Jangan terlalu ghairah. MCA sebagai satu parti komponen dalam Barisan Nasional dan Kerajaan Barisan Nasional adalah kerajaan yang memerintah. Segala dasar kerajaan memang MCAersetujui. Itu memang pendirian kita. MCA tidak serupa dengan DAP, luar dia kata dia bantah sesuatu tetapi dalam pilihan raya kecil di Sanggang pada tahun 2000, DAP, Yang Berhormat sendiri berpeluk dengan Ketua Pembangkang... hah masih ingat?

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Menyampuk dalam bahasa Cina]*

Dato' Fu Ah Kiow: Di Restoran Tan Fook Low, masih ingat tak? Di situ tahun 2000 Yang Berhormat peluk dengan Tok Guru Nik Aziz.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Pegang tangan lagi.

Dato' Fu Ah Kiow: Meminta semua....

Tuan Lim Kit Siang: *[Menyampuk]*

Dato' Fu Ah Kiow: Hei! Duduk. Duduk. Duduk. Duduk. Duduk. Duduk!

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat.

Dato' Fu Ah Kiow: Duduk. Duduk. Duduk! Pada masa itu Yang Berhormat berpeluk dengan Tok Guru undi di Mentakab, menyokong calon PAS. Sudah lupaakah? Tahun 2000. Rujuk surat khabar. Rujuk surat khabar. Tak payah, rujuk surat khabar.

Tuan Lim Kit Siang: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Dato' Fu Ah Kiow: Rujuk surat khabar. Rujuk surat khabar. Tak payah. Tak payahlah.

Tuan Lim Kit Siang: *[Masih bercakap tanpa pembesar]*

Dato' Fu Ah Kiow: Ha.... rujuk surat khabar. Okey. Itu adalah satu fakta. Okey.

Yang Berhormat bagi Jerai tentang yuran yang telah mengatakan ada ramai penuntut mungkin tidak mampu membayar yuran semasa mereka memasuki universiti. Ingin saya memberitahu buat masa kini, PTPTN masih membuat pembayaran pendahuluan kepada semua penuntut-penuntut yang diterima masuk ke universiti. Universiti-universiti juga telah bersetuju untuk menerima semua pelajar untuk berdaftar, mereka akan terus dibayar dengan wang pendahuluan sebanyak RM1,500 untuk mereka yang dari keluarga di mana pendapatan bulanan adalah kurang daripada RM2,000 sebulan.

Jadi, jangan khuatir, memang dasar kerajaan akan memastikan semua anak-anak kita berkecukupan untuk memasuki universiti akan dapat peluang untuk pendidikan tinggi dan tidak akan terjejas kerana masalah kewangan. Ini memang dasar kerajaan.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: *[Bangun]*

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sila Yang Berhormat.

Dato' Paduka Haji Badruddin bin Amiruldin: Terima kasih kepada Yang Berhormat Timbalan Menteri kerana memberi penjelasan tersebut. Saya akan balik dengan penuh seronok. Jika Yang Berhormat hendak terah lagi, terah DAP. Terima kasih Yang Berhormat.

Dato' Fu Ah Kiow: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat bagi Jerai dan juga daripada Kuala Terengganu ada sebut tentang keperluan untuk memastikan kursus-kursus yang dikendalikan oleh IPTA adalah *marketable*, adalah menepati keperluan pasaran tenaga manusia. Ini memang sesuatu yang kita sentiasa menekankan dan daripada analisis awal terhadap pengangguran siswazah didapati biasanya mereka menghadapi kesukaran mendapat pekerjaan adalah disebabkan beberapa faktor.

Faktor yang pertama, kursus yang diikuti mungkin tidak berapa *marketable* dan tidak menepati keperluan tenaga manusia.

Kedua, ada juga ramai yang kurang keupayaan untuk berkomunikasi khusus dan juga ada ramai yang kurang keupayaan menguasai bahasa Inggeris yang merupakan bahasa yang amat penting dalam dunia perdagangan. Oleh sebab itu, baru-baru ini kementerian saya telah pun menekankan dan akan mengkaji semula lagi kursus-kursus di mana jika kursus itu adalah kurang *marketable* mungkin kita akan menggalakkan *double major* untuk menambah nilai terhadap kursus tersebut dan usaha juga akan dipergiatkan di IPTA supaya siswazah-siswazah akan dapat menguasai bahasa Inggeris dan kebolehan untuk berkomunikasi. Ini akan pastikan peluang mereka untuk mendapat kerja akan dapat ditingkatkan lagi.

Tentang maktab perguruan yang telah disebut oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu, ingin saya maklumkan bahagian ini masih kekal di Kementerian Pelajaran. Jadi, ini adalah luar bidang kuasa Kementerian Pengajian Tinggi. Tentang sasaran negara untuk mencapai peratusan yang mencukupi *core hot* 17 hingga 24, memang benar kerajaan telah meletakkan satu sasaran iaitu 35% hingga 45% *core hot* dalam 17 hingga 20, itu adalah sasaran kita menjelang tahun 2010. Buat masa kini kita cuma mencapai peratusan lebih kurang 22% sahaja.

Oleh sebab itu, dalam 10 tahun kebelakangan ini banyak langkah telah diambil oleh kerajaan untuk menjadikan peluang pendidikan tinggi lebih *affordable* dan *accessible* dan langkah-langkah tersebut termasuk memperbanyakkan lagi institusi pendidikan tinggi awam menubuhkan lebih banyak lagi universiti dan juga membuka peluang IPTS dan juga menggalakkan lebih pihak swasta memainkan peranan yang penting sebagai pembekal atau provider untuk institusi pengajian tinggi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, Yang Berhormat bagi Sabak Bernam.

Dato' Fu Ah Kiow: Okey.

Dato' Haji Mat Yasir bin Haji Ikhsan: Tuan Pengerusi, Yang Berhormat Timbalan Menteri, masa kini yang kita bimbangi ialah pelajar-pelajar lepasan SPM yang banyak tidak mendapat tempat di IPTS ataupun institusi pengajian tinggi khususnya pelajar-pelajar daripada luar bandar yang pencapaiannya kalau dalam SPM itu mungkin paling tinggi dapat 1A, 2A ataupun 3A. Oleh kerana itu, seperti yang disebut oleh Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu *cohort* antara 17 hingga 25 tahun

itu sebenarnya hanya 25% dibandingkan dengan luar negeri 40%. Jadi, hasrat kerajaan untuk meningkatkan itu sebenarnya itu satu hasrat, tetapi bagi kita yang terpenting ialah dalam masa yang terdekat ini apakah usaha pihak kementerian untuk memperbanyakkan lagi, umpamanya, kursus-kursus di peringkat diploma IPTA. Terima kasih.

Dato' Fu Ah Kiow: Terima kasih. Untuk mereka yang tidak berkelayakan untuk memasuki IPTA masih ada peluang yang kedua lagi untuk melanjutkan pendidikan mereka di kolej komuniti, ILP yang ditaja oleh Kementerian Sumber Manusia dan juga di politeknik-politeknik yang ada di seluruh negara. Ini adalah peluang-peluang, selain daripada ini memang menjadi hasrat kerajaan untuk memastikan rakyat ada peluang kedua untuk melanjutkan pendidikan mereka. Juga menjadikan dasar kerajaan untuk menggalakkan pendidikan seumur hidup. Oleh sebab itu, baru-baru ini kita telah menubuhkan 34 kolej komuniti. Tetapi saya juga ingin maklumkan bahawa kolej komuniti adalah dalam peringkat yang awal. Walaupun kita berhasrat di mana sebanyak boleh kolej komuniti dapat ditubuhkan di seluruh negara, tetapi kita juga perlu faham dan ini menelan perbelanjaan yang besar dan ia tertakluk kepada peruntukan yang ada dalam Rancangan Malaysia Kesembilan.

Jadi, hasrat Yang Berhormat bagi Kuala Terengganu supaya setiap kawasan Ahli Parlimen ada satu kolej komuniti ini memang menjadi perancangan awal tetapi ini tertakluk kepada perbelanjaan dan sumber kewangan yang ada.

Yang Berhormat bagi Sekijang telah membangkitkan beberapa isu, yang pertama ialah SPM, 9A ke atas ditaja oleh kerajaan untuk mengikuti kursus di KDU tetapi masih belum dapat tempat di universiti luar negara. Saya berasa hairan sebab biasanya kalau mereka ditaja oleh kerajaan untuk mengikuti kursus *foundation* di mana-mana institusi sepatutnya dia telah ditetapkan dan telah diberi kursus untuk luar negara. Bagaimanapun, ini adalah di bawah bidang kuasa JPA, bukan Kementerian Pengajian Tinggi, jadi saya bercadang supaya Yang Berhormat merujuk perkara kursus ini kepada JPA untuk mendapat penjelasan.

Yang Berhormat bagi Ipoh Timor ada sebut beberapa perkara yang paling penting ialah bagaimana kita pastikan universiti kita adalah berkualiti dan bertaraf antarabangsa. Ingin saya memaklumkan bahawa dalam menjamin kualiti universiti tempatan sama ada IPTA atau IPTS, untuk IPTA ia sentiasa dipantau oleh senat universiti masing-masing dan Bahagian Jaminan Kualiti di Kementerian Pengajian

Tinggi. Untuk IPTS kita juga ada langkah-langkah untuk memastikan kualiti ianya terjamin iaitu dalam proses luluskan sesuatu kursus memang proses peninjauan yang rapi telah dijalankan termasuk misalnya kelayakan tenaga pengajar, nisbah tenaga pengajar dengan penuntut, kemudahan di IPTS dan *governance* IPTS dan sebagainya, sumber kewangan IPTS sebelum kita meneruskan sesuatu kursus.

Selain daripada itu, penguatkuasaan juga sentiasa dijalankan kalau sesuatu IPTS menyeleweng dan tidak mematuhi syarat-syarat yang ditetapkan, tindakan boleh diambil terhadap IPTS tersebut termasuk membatalkan lesen penubuhan IPTS tersebut. Dan untuk IPTA

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Ipoh Timor.

Dato' Fu Ah Kiow: Saya akan habis nanti saya bagi. Untuk IPTA, ingin saya maklumkan bahawa seperti yang telah dikatakan oleh Yang Berhormat bahawa banyak negara telah mengamalkan secara *ranking* dan *rating* universiti. Ingin saya maklumkan kementerian saya juga sedang dalam proses mengkaji mekanisme untuk mengadakan sistem *rating* dan *ranking* dan dengan cara ini saya percaya ia akan menimbulkan suasana persaingan yang sihat supaya ia dapat menggalakkan dan menambah kualiti IPTS. Selain daripada itu, kementerian juga secara berperingkat-peringkat sedang memperkenalkan apa yang dinamakan Kerangka Kualifikasi Malaysia (Malaysian Qualification Framework) supaya melalui *framework* ini kita akan pastikan semua *qualification* yang ditawarkan oleh universiti adalah memenuhi kualiti yang minimum yang setaraf dengan kualiti yang diperkenalkan di academia antarabangsa.

Saya juga setuju dengan pandangan Yang Berhormat bahawa semua universiti mesti ada satu Unit Kawalan Kualiti Dalam. Unit Kawalan Kualiti Dalam memang diamalkan oleh Senat. Senat telah dipertanggungjawabkan dalam memastikan kualiti IPTA adalah mematuhi syarat-syarat tertentu. Untuk IPTS, ada IPTS yang lebih *establish*, lebih besar memang telah menubuhkan Unit Kualiti masing-masing untuk mengadakan aktiviti kawalan mutu dalaman dan ini memang sentiasa digalakkan.

Tuan Lim Kit Siang: [Bangun]

Dato' Fu Ah Kiow: Ya.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Ipoh Timur.

Tuan Lim Kit Siang: Yang Berhormat ada berkata bahawa untuk memastikan ada kualiti di IPTA tanggungjawabnya adalah terserah kepada Senat untuk memantau

perkara ini. Siapa memantau Senat? Siapa memantau Senat kalau Senat sudah cuai atau tidak bertanggungjawab untuk melaksanakan tugas ini? Bukankah sebenarnya masalah kualiti di IPTA lebih besar apabila dibandingkan dengan IPTS. Bukan kata bahawa ini bukan mustahak, tetapi kita mungkin sampai satu trend di mana tidak lama lagi kualiti di IPTS lebih tinggi daripada kualiti IPTA, sungguhpun ada di antara IPTS-IPTS kalau tidak dikawal dengan baik, mungkin ada yang mempunyai standard yang sangat buruk.

Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri kata adakan Unit Kualiti di setiap IPTA. Adakah ini sudah ditunaikan? Bolehkah disenaraikan universiti-universiti yang ada *quality officer*. Dalam kementerian pun bukannya tugas kita dengan izin, *quality assurance and quality improvement* sangat *elementary*. Belum sampai ke satu tahap yang kita boleh kata memuaskan. Kalau tidak silap saya, tidak lebih daripada dozen kakitangan, mungkin separuh pun tidak ada. Apa yang kita perlukan ialah setiap universiti pun perlu ada sepuluh orang yang bertanggungjawab mengenai *quality assurance* dan *quality improvement*.

Dato' Fu Ah Kiow: Terima kasih, Yang Berhormat. Saya tidak kata setiap IPTA ada Unit Kawalan Kualiti. Saya kata kawalan kualiti di IPTA memang dipertanggungjawabkan kepada Senat. Senat yang menjaga hal akademik dan juga kurikulum universiti dan Senat yang akan pastikan kualiti di IPTA terjamin. Itu memang tugas penting Senat. Selain dari itu, Bahagian Jaminan Kualiti di Kementerian Pengajian Tinggi ada menjalankan pelbagai program untuk meningkatkan kualiti di IPTA termasuk *ranking rating* yang akan diperkenalkan termasuk memperkenalkan Malaysian Quality Framework. Itu untuk IPTA tetapi untuk IPTS, ia dipantau oleh LAN dan juga Jabatan Pendidikan Swasta di Kementerian Pengajian Tinggi.

Selain dari itu, apa yang lebih penting yang kita sentiasa menekankan kepada pihak pengusaha IPTS ialah IPTS perlu memberi komitmen yang tinggi kepada menjamin kualiti seperti sesuatu kilang, kalau ia hendak jenama produk dan juga hendak diterima di peringkat antarabangsa, adalah tanggungjawab utama pihak kilang atau di sini pihak IPTS sendiri mengadakan Unit Kawalan Kualiti Dalaman untuk meningkatkan kualiti. Dalam pada ini, ada beberapa IPTS yang lebih besar telah pun mengamalkan sistem tersebut dan kita akan terus menggalakkan lebih banyak IPTS mengadakan unit tersebut.

Yang Berhormat bagi Ipoh Timur telah pun membangkitkan tentang pelantikan Pengerusi PTPTN. Ingin saya maklumkan bahawa perkara ini masih dalam proses dan minta bersabar. Sedikit masa lagi akan dilantik.

Tentang membiayai pelajar-pelajar yang mengikuti kursus di luar negara, saya ingin maklumkan bahawa Tabung PTPTN memang terhad. Walau bagaimanapun, memang PTPTN dalam proses mengkaji dan sama ada kita ada kemampuan untuk membiayai pelajar dalam tahun akhir yang mengikut kursus *twinning* di luar negara, tetapi jika ia dapati kita ada sumber kewangan sebab ada ramai pelajar yang ambil kursus *twinning* di mana tahun pertama, tahun kedua, tahun ketiga, mereka belajar dalam negara dan untuk tahun terakhir belajar di luar negara. Tahun terakhir itu memang memerlukan banyak perbelanjaan dan ramai keluarga tidak mampu menampung perbelanjaan tersebut, maka PTPTN sedang mengkaji cadangan tersebut tetapi ini juga melibatkan pemindaan Akta. Saya berharap ini dapat dijalankan secepat mungkin. Perkara ini memang sedang dalam pengkajian. Sekian, terima kasih..

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah wang sejumlah RM3,893,671,706 untuk Maksud B.70 di bawah Kementerian Pengajian Tinggi jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujukan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak RM3,893,671,706 untuk Maksud B.70 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM555,867,488 untuk Maksud P.70 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula peruntukan Perbelanjaan) 2004 bagi tahun 2004 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujukan.

Wang sebanyak RM553,867,488 untuk Maksud P.70 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Maksud B.71 [Jadual] –

Maksud P.71 [Anggaran Pemb. (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004] –

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Kepala Bekalan B.71 dan Kepala Pembangunan P.71 di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan dikemukakan untuk dipersetujui. Kepong. Lepas Kepong, Seputeh dan Yang Berhormat Timbalan Menteri boleh jawab.

6.38 ptg.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Pengerusi, di dalam 10 minit ini memang mustahil untuk mengemukakan masalah yang timbul di Wilayah Persekutuan. Yang Berhormat Menteri pun dia mahu masalah di Wilayah Persekutuan itu diselesaikan termasuk kesesakan lalu lintas. Tuan Pengerusi, saya hendak membangkitkan mengenai pengangkutan awam di Kuala Lumpur. Perkara ini akan diulangi entah berapa tahun, berapa kali lagi, saya tidak tahu. Cuma bolehkah Yang Berhormat memberitahu kepada Dewan mengenai KL Public Transport System – Sistem Pengangkutan Awam Kuala Lumpur.

Di sini kita hendak menyaksikan apabila kita pergi daripada Parlimen misalnya ke pusat bandar atau ke mana-mana pun, kita tidak mahulah mengambil masa yang lebih daripada satu jam seperti mana yang sering berlaku sekarang. Ini termasuk Tuan Pengerusi pun, dia tidak mahu buang masa di jalan raya. Dengan yang demikian, kita perlukan satu sistem yang lebih baik. Saya diberitahu bahawa ada 11 Jabatan dan kementerian kerajaan yang sudah pun membuat kajian terhadap satu sistem pengangkutan awam yang *integrated*, yang bersepadu untuk Lembah Klang termasuk Kuala Lumpur.

Kalau sudah adakan kajian-kajian bolehkah Yang Berhormat mengemukakan satu laporan mengenai kajian tersebut supaya kita bersama-sama dan semua Ahli Parlimen di sini pun datang, walaupun datang daripada Perak seperti Menteri, kita pun hendak tahu bagaimana kita boleh mempercepatkan perjalanan di dalam Kuala Lumpur kita sekarang.

Tuan Pengerusi, sekarang kita boleh kiralah sistem pengangkutan awam di Kuala Lumpur ini ada taraf E atau F. Ia memang satu tahap yang sangat rendah.

Pada suatu ketika kita nampak peratusan orang yang menggunakan pengangkutan awam mungkin ada 45 peratus dan sekarang turun kepada 17 peratus, ada 15 peratus. Ini menunjukkan begitu dahsyatnya masalah pengangkutan awam termasuklah bas kita.

Metrobus berlagak seperti *mini bus* sekarang, tidak ada peraturan, tidak ada undang-undang, apa pun tidak ada. Inilah masalah. Intrakota Konsortium itu gagal dan City Liner Konsortium pun gagal sama sekali. Syarikat Sri Kota pula masih berjalan dan sebagainya. Saya berharaplah walaupun pengeluaran lesen untuk bas ini bukan daripada DBKL, tetapi kita berharaplah DBKL mengambil perhatian mengenai sistem bas dan mengenai sistem pengangkutan yang lain.

Di sini saya hendak membuat beberapa cadangan kerana kita ada KTM komuter – baik juga, saya ada pergi tengok dan STAR-LRT, PUTRA-LRT, KL Monorel, TRL ini memang kita perlukan sistem-sistem termasuklah yang saya sebutkan tadi tetapi kita berkehendakkan keberkesanan.

Misalnya, Tuan Pengerusi, di stesen-stesen komuter misalnya di Taman Kepong, tempat letak keretanya tidak cukup dan kereta-kereta itu diletakkan di tepi-tepi jalan. Pihak DBKL mestilah mengkaji bagaimana setiap stesen kita boleh adakan tempat-tempat letak kereta yang mencukupi kerana kita hendak menggalakkannya. Kalau 34 peratus daripada jumlah kependudukan Kuala Lumpur menggunakan pengangkutan awam dan turun kepada 16 peratus sekarang, ini memang satu perkara yang tidak baiklah. Bagaimana kita boleh menyelesaikan masalah? Walaupun Yang Berhormat tidak mendengar langsung tetapi tidak apalah. Daripada 34 peratus kependudukan penggunaan pengangkutan awam sekarang jatuh kepada 16 peratus, itu dahsyat sekali.

Kalau kita mengadakan *parking base* di semua stesen kita, kita perlulah menentukan bahawa *parking fee* yang rendah. Janganlah *parking fee* yang begitu tinggi kerana memang pihak DBKL hendak menggunakan kutipan *parking fee* ini untuk membiayai masalah pengangkutan, memanglah itu hasratnya tetapi saya mencadangkan supaya kadar *fee* ini jangan tinggi. Ini kerana di merata tempat di Kuala Lumpur saya nampak dia buat *parking bay*, banyak jugalah. Di stesen sahaja yang kurang tetapi di tepi-tepi jalan banyak. Apabila semua *parking bay* ini digazetkan, diwartakan kelak, saya tidak tahulah berapa tahun lagi akan siap gazet ini dan

memanglah *parking bay* ini memerlukan bayaran fee letak kereta. Itu memang sudah kita anggarkan.

Satu lagi masalahnya ialah perkhidmatan seperti KTM, STAR-LRT, PUTRA-LRT, KL Monorel dan sebagainya tidak ada satu sistem tiket yang seragam. Satu cukuplah. Kalau kita hendak menggunakan *Touch 'n Go* kita gunakan *Touch 'n Go* sahaja dan janganlah ada pelbagai sistem lain. Walhal kita ada satu Kuala Lumpur, bukan kita ada banyak Kuala Lumpur. Satu Kuala Lumpur satu sistem tiket pun cukuplah. Inilah satu cadangan daripada saya.

Mengenai perbelanjaan *parking fee*, memang ini satu punca kewangan untuk pengangkutan kerana saya diberitahu bahawa pihak Kerajaan Pusat sudah membelanjakan RM14 bilion untuk infrastruktur pengangkutan. Dengan sedemikian pihak Kerajaan Pusat mungkin tidak lagi mahu memperuntukkan lebih banyak wang untuk pengangkutan kita. Walau bagaimanapun, saya berharap pihak Yang Berhormat dapat menjawab.

Perkara kedua ialah mengenai banjir.....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Gulung, gulung.

Dr. Tan Seng Giaw: Hendak gulung dah? Tetapi banjir itu masih berlaku di Kuala Lumpur.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Boleh bangkit lain perkara.

Dr. Tan Seng Giaw:: Boleh bangkit lain perkara. Ini Tuan Pengerusi, oleh kerana kita hendak membina satu bandar raya bercahaya tropika bertaraf dunia, maka kita memerlukan lebih masa sedikit untuk membincangkan bukan sahaja sistem *transport* bahkan juga mengenai banjir. Maklumlah MMC Engineering Group Bhd., Gamuda Bhd. sudah diberi kontrak untuk *Storm-Water Management and Road Tunnel – Smart Tunnel*.....

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukup.

Dr. Tan Seng Giaw:: Sekejap, sekejap. Cuma setengah minit sahaja. Saya sudah pun diberitahu bahawa *The Malaysian Centre for Remote Sensing (MACRES)* sudah pun membuat satu kajian *A Virtual Simulation Project To Address The Kuala Lumpur Flood Problem by using*, dengan izin, Tuan Pengerusi, *The Multimedia Development Corporations (MDC)* dan *Creatives Application and Development Centre (CADC)* dan untuk *Smart Tunnel* yang belanjanya lebih daripada RM2.5 billion ini saya berharap Yang Berhormat dapat menjawab apakah itu *flood simulation project* ini?

Bolehkah Yang Berhormat terangkan kepada kita semua bagaimana kita *simulate* supaya kita tidak ada banjir lagi untuk kita tidak mengalami kesusahan termasuk Yang Berhormat Menteri. Sekarang saya nampak dia asyik mendengar kerana itu tugas dia 'bencana', tetapi tidak payah berlaku bencana di Kuala Lumpur. Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat Seputeh.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Terima kasih, Tuan Pengerusi.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Lima minit. Yang Berhormat panjangkah? Lima minit, ya.

6.49 ptg.

Puan Teresa Kok Suh Sim [Seputeh]: Ya, sedikit sahaja. Saya ingin merujuk kepada Butiran 71 mengenai peruntukan untuk perbelanjaan Program Kemajuan Wilayah persekutuan.

Pertama kali saya ingin menyampaikan ketidakpuasan hati saya terhadap peranan yang di mainkan oleh DBKL dalam kempen pilihan raya pada bulan Mac di mana saya mendapati bahawa Jabatan Pembangunan Ekonomi dan Kemudahan Sosial telah pun memanggil satu mesyuarat kepada semua wakil rakyat Barisan Nasional dan juga Ketua-ketua Cawangan MCA, UMNO dan MIC untuk menghadiri satu taklimat mengenai program...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat ini merujuk kepada mana satu butiran?

Puan Teresa Kok Suh Sim: Ya saya rujuk dan ini kerana berkenaan dengan Pembangunan Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur. Jadi saya rasa dalam tempoh pilihan raya dalam masa kempen, bagi kerajaan tempatan ia harus mainkan satu peranan yang neutral dan bukannya berpihak. Kenapa saya sebagai wakil rakyat ataupun calon juga daripada parti pembangkang tidak dipanggil untuk menghadiri taklimat oleh DBKL mengenai pembangunan yang dibawa oleh DBKL kepada penduduk KL. Saya rasa ini adalah sikap yang perlu diubah oleh pegawai DBKL dalam tempoh pilihan raya.

Saya mendapati bahawa jalan di kawasan swasta iaitu di kawasan di Jalan Kelang Lama, yang mana DBKL juga masuk untuk mencantikkan jalan-jalan yang koyak di sana yang kalau bukan dalam tempoh pilihan raya....

Beberapa Ahli: Jalan yang rosak bukan koyak! Rosak!

Puan Teresa Kok Suh Sim: Ya, jalan yang rosak, jalan yang rosak. Maaf, tarik balik, rosak. Apabila pada hari biasa DBKL kata itu adalah tanah swasta jadi mereka tidak akan masuk mencantikkan jalan tetapi dalam tempoh pilihan raya, *machinery* DBKL boleh masuk, kontraktor DBKL boleh masuk, selepas itu calon Barisan Nasional kata ini adalah sumbangannya kepada penduduk di sana. Saya rasa DBKL haruslah mengambil pendekatan yang lebih profesional dan juga neutral dari segi peranannya dalam tempoh pilihan raya.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat bukankah pilihan raya sudah lepas?

Puan Teresa Kok Suh Sim: Ya, sudah lepas saya rasa saya DBKL ini harus sudah menyemak pendiriannya dalam tempoh pilihan raya kerana ramai di antara pegawai DBKL menjadi RO dan juga pegawai yang membantu SPR untuk menjalankan pilihan raya, jadi peranannya haruslah mereka neutral dalam tempoh ini.

Yang kedua adalah saya rasa DBKL juga mempunyai tanggungjawab untuk membantu setinggan kilang ataupun bengkel yang menduduki tanah kerajaan kerana dalam Projek KLIA, Lebuhraya KL-Putrajaya ini di mana banyak setinggan rumah dan juga setinggan kilang mereka diminta untuk berpindah untuk membuka jalan kepada pembinaan Lebuhraya Kuala Lumpur dan Putrajaya. Bagi setinggan rumah mereka diberi rumah baru unit di PPR yang dibina oleh kerajaan tetapi bagi saya kasihan kepada setinggan kilang yang mereka telah beroperasi di tapak kerajaan ada juga yang pernah mengambil permit TOL selama berpuluh-puluh tahun mereka tidak diberi tapak alternatif oleh pihak DBKL.

Alasan yang diberi adalah Kuala Lumpur ini tempat kecil, mereka harus mencari tapak sendiri dan kerajaan sudah beri mereka mengurus atau beroperasi di tapak kerajaan lama tanpa mengutip sewa dan semua alasan itu diberi. Tetapi saya rasa adalah penting bagi kerajaan untuk menggalakkan pertumbuhan SMI dan SMI ini adalah juga digalakkan dan juga dibangkitkan dalam Ucapan Belanjawan Menteri Kewangan dan juga Perdana Menteri pada tahun yang lepas.

Jadi saya rasa adalah penting bagi DBKL untuk bekerjasama mungkin dan juga berunding dengan Kerajaan Negeri Selangor supaya kilang-kilang ini diberi tapak alternatif supaya pekerja dan juga pengurus ini tidak menjadi penganggur selepas mereka berpindah daripada tapak yang asal.

Yang ketiga adalah DBKL bagi kebanyakan penduduk di DBKL apabila mereka masuk ke DBKL walaupun sekarang sudah ada hari pelanggan tetapi ramai di antara mereka selalu mengemukakan aduan, mereka tidak tahu jabatan mana yang perlu mereka pergi dan selalunya aduan yang dikemukakan oleh mereka pada hari pelanggan DBKL selalunya hanya diendahkan dan diketepikan begitu sahaja sehingga akhirnya mereka terpaksa datang ke pejabat saya untuk membuat aduan.

Saya rasa DBKL ini haruslah lebih berkesan dari segi mengendalikan *complaint* dan juga aduan daripada penduduk, kerana keadaan sekarang adalah peranan Ahli Parlimen di Wilayah Persekutuan ini seolah-olah telah jadi Pegawai Perhubungan DBKL dan selalunya kita terpaksa menjadi penterjemah apabila membawa penduduk yang tidak begitu fasih dalam Bahasa Malaysia untuk berjumpa dengan pegawai DBKL. DBKL telah hilang walaupun penduduk di KL bayar cukai pintu yang begitu banyak kepada DBKL tetapi selalunya apabila mereka masuk DBKL mereka tidak tahu macam mana mengemukakan masalah mereka dan selalunya bagi mereka yang tidak begitu fasih dalam Bahasa Malaysia, mereka jarang dapat menemui pegawai yang fasih dalam bahasa Tamil ataupun fasih dalam bahasa Cina.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat. Sebenarnya semua ini tidak ada kaitan dengan ...

Seorang Ahli: Ada!

Puan Teresa Kok Suh Sim: Ada!

Seorang Ahli: Tidak ada kena-mengena Tuan Pengerusi!

Puan Teresa Kok Suh Sim: Ada, ada, ini dari mana ini?

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Bukan yang dipindahkan kepada Timbalan Menteri.....

Seorang Ahli: Tidak ada. Merapu sahaja itu.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Tetapi Tuan Pengerusi ...

Seorang Ahli: Tidak ada kena-mengena!

Puan Teresa Kok Suh Sim: Apa yang saya bentangkan ini memang adalah sangat penting bagi penduduk di kawasan Kuala Lumpur..

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Penting tetapi bukan tempat yang tepat.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Tetapi tidak penting bagi mereka di luar kawasan Kuala Lumpur kerana mereka semua hendak balik termasuk Speaker juga.

Jadi saya rasa kita harus serius...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, Yang Berhormat, Yang Berhormat you kata saya hendak balik, minta tarik balik! *[Ketawa]*

Mungkin Tuan Pengerusi, seorang sahaja yang mahu duduk di sini tetapi yang lain semua tunggu saya kata habis selepas itu boleh balik. Jadi ini adalah sikap yang tidak bertanggungjawab, jadi saya hendak teruskan ada beberapa minit sahaja.

Saya rasa DBKL sampai masanya baginya untuk menggaji lebih pegawai yang fasih dalam bahasa Cina dan juga pegawai yang terdiri daripada keturunan Cina dan juga India untuk membantu para penduduk di Kuala Lumpur supaya mereka yang tidak begitu fasih dalam Bahasa Malaysia itu ...

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Yang Berhormat, masa cukuplah.

Puan Teresa Kok Suh Sim:... masalah mereka boleh dikemukakan dan juga boleh ditangani dengan lebih berkesan oleh pihak DBKL, Sekian, terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Lim Si Cheng]: Sebenarnya terkeluar daripada tajuk, saya boleh minta Yang Berhormat Timbalan Menteri tidak payah menjawab. *[Ketawa]* Baiklah, beri peluanglah untuk menjawab, sungguh pun terkeluar.

6.58 ptg.

Timbalan Menteri Wilayah Persekutuan [Dato' Zulhasnan bin Rafique]: Bismillahir Rahmanir Rahim. Tuan Pengerusi, terlebih dahulu saya bagi pihak Kementerian Wilayah Persekutuan ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat iaitu Ahli Yang Berhormat bagi Kepong dan juga Ahli Yang Berhormat bagi Seputeh yang telah bangun untuk turut serta di dalam perbahasan peringkat jawatankuasa Kementerian Wilayah Persekutuan.

Tuan Pengerusi, jumlah perbelanjaan mengurus yang dipindah daripada Kementerian Kewangan dan juga Jabatan Perdana Menteri adalah jumlah besar perbelanjaan mengurus. Daripada jumlah tersebut, jumlah ini telah diperuntukkan untuk Perbelanjaan Program Pembangunan Labuan sebanyak RM19.6 juta, RM11.2 juta untuk Perbelanjaan Program Pembangunan Putrajaya dan RM15.4 juta untuk Perbelanjaan Program Kementerian Wilayah Persekutuan. Perbelanjaan ini adalah perlu untuk kementerian meneruskan kerja-kerja operasi kementerian termasuklah bagi pembayaran emolumen, pembelian aset perkhidmatan, perbekalan dan bayaran tetap yang perlu dijelas oleh kementerian.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, peruntukan ini bukanlah peruntukan tambahan tetapi adalah pemindahan daripada kementerian lain kepada Kementerian Wilayah Persekutuan yang baru ditubuhkan dan peruntukan ini telah pun dibahas dan diluluskan dalam Dewan yang mulia ini, sewaktu perbahasan Bajet 2004 pada tahun yang lalu.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Yusof bin Yacob) **mempengerusikan Jawatankuasa**]

Walau bagaimanapun isu-isu yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat Kepong ialah tentang kesesakan lalu lintas. Isu kesesakan lalu lintas ini telah pun dibahas secara mendalam dua minggu yang lalu dalam Dewan ini dan untuk makluman Kepong, Yang Berhormat Kepong pun berada di Dewan ini apabila saya membahaskan atas isu kesesakan lalu lintas dan juga isu pengangkutan awam dan sistem pengangkutan.

Untuk makluman Yang Berhormat Kepong ingin saya jelaskan di sini, kerajaan sentiasa peka kepada masalah kesesakan lalu lintas yang dihadapi bukan sahaja di Lembah Klang tetapi di seluruh negara. Bagi pihak kementerian khususnya Dewan Bandaraya Kuala Lumpur kami sedar akan masalah-masalah yang sering berbangkit daripada struktur kemudahan pengangkutan awam yang kurang bersepadu, ini tidaklah bererti kita hanya berpeluh tubuh tidak mengambil tindakan untuk mengatasi masalah ini. Tadi pun disebutkan oleh Yang Berhormat... kerajaan telah pun melaksanakan satu kajian khususnya bermula bulan April 2003 untuk menyediakan satu pelan integrasi pembangunan sistem pengangkutan awam dan pembangunan guna tanah di Lembah Klang, bertujuan untuk mengenal pasti laluan transit yang berasaskan rel dan bas hingga tahun 2020, yang akan menjadi tonggak utama kepada strategi penyediaan rangkaian sistem pengangkutan awam untuk Lembah Klang dan Kuala Lumpur. Ini adalah disebabkan masalah kesesakan lalu lintas yang dihadapi di Kuala Lumpur adalah sebenarnya berhubung kait rapat dengan kepesatan pembangunan di sekitar Lembah Klang. Hasil daripada kajian berkenaan yang kini berada di peringkat draf laporan terakhir dan saya telah pun membawa draf laporan terakhir itu apabila saya membahaskan dua minggu lepas di Dewan ini, dan saya yakin dan pasti Yang Berhormat Kepong berada di dalam Dewan ini pada masa itu.

Adalah diharapkan ia akan dapat membantu kerajaan mengambil tindakan-tindakan lebih positif ke arah untuk memastikan sistem pengangkutan awam, khusus bagi bandar raya Kuala Lumpur akan menjadi lebih berkesan dan mencapai tahap keselesaan yang lebih tinggi selaras dengan matlamat pembangunan Kuala Lumpur sebagai sebuah bandar raya bertaraf dunia.

Sebagai maklumat tambahan kepada Dewan yang mulia ini, satu kertas cadangan juga sedang dipertimbangkan peringkat Kementerian Pengangkutan untuk diangkat bagi perbincangan dan persetujuan Jemaah Menteri, berhubung cadangan untuk menubuhkan lembaga pengangkutan bandar yang merupakan sebuah agensi tunggal yang akan bertanggungjawab untuk merancang dan melaksanakan dasar mengawal selia, menguatkuasakan sistem pengangkutan dalam bandar, jika cadangan ini diterima dan dipersetujui, maka fungsi-fungsi tertentu berkaitan dengan pengangkutan bandar yang kini dilaksanakan dan diuruskan di peringkat pelbagai agensi akan diletakkan di bawah tanggungjawab lembaga tersebut.

Di atas isu-isu yang lain yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat isu-isu berkenaan dengan Metrobus, Intrakota dan Cityliner, adakah mereka berkesan, isu-isu pergabungan bas-bas ini terletak di bawah Kementerian Pengangkutan, saya beritahu Yang Berhormat pada masa itu apabila saya menjawab inilah soalan yang nombor dua sekali, dua kali Yang Berhormat sudah tanya saya soalan ini, dua minggu lalu pun Yang Berhormat tanya saya soalan yang sama.

Dengan itu saya hendak sarankan sekali lagi isu-isu ini di bawah Kementerian Pengangkutan dan juga termasuk hentian komuter serta tempat-tempat letak kereta itu, insya-Allah apabila pelan yang saya telah sebutkan tadi, iaitu pelan integrasi pembangunan sistem pengangkutan awam dan pembangunan guna tanah Lembah Klang siap, tempat-tempat kereta dan tempat-tempat *parking* yang sesuai insya-Allah dapatlah disediakan untuk manfaat semua sekali rakyat di sini.

Dengan itu, soalan Yang Berhormat yang beritahu tadi, kita telah turun peratusan pengangkutan awam daripada 34 peratus kepada 16 peratus, ini pun akan diselesaikan apabila pelan integrasi pembangunan sistem pengangkutan awam ini diselesaikan dan diambil tindakan dan insya-Allah apa yang penting sekarang ini ialah kita mesti tentukan pelan ini berjaya, apabila pelan ini berjaya kita dapatlah menentukan supaya ramai rakyat dapat menggunakan pengangkutan awam, dengan itu kita dapatlah menentukan kesesakan jalan yang selalu banyak runtuhan bukan

sahaja daripada Yang Berhormat-Yang Berhormat tetapi juga daripada rakyat dapatlah di atasi.

Dan daripada segi *parking bay* tadi, daripada segi ini Bandaraya Kuala Lumpur melantik kontraktor-kontraktor yang tertentu untuk mengendalikan *parking bay* dan dengan ini mereka mengenakan kadar-kadar *parking fee* yang berpatutan dan juga saya pun setuju ada tempat-tempat yang mungkin kadar *parking fee* ini begitu tinggi sekali, dengan ini kalau adalah isu-isu yang spesifik Yang Berhormat hendak tujukan kepada kita, tempat-tempat yang mungkin *parking fee* agak tinggi silalah kemukakan kepada saya.

Dan juga daripada STAR LRT monorel tadi, isu ini di bawah Kementerian Pengangkutan termasuklah sistem tiket yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat juga masalah banjir., Dua minggu yang lalu saya telah pun menerangkan daripada sistem projek-projek tebatan banjir di Kuala Lumpur ini, dan saya mengambil masa selama 10 minit untuk menerangkan pada masa itu. Adakah Yang Berhormat hendak dengar sekali lagi tentang isu ini supaya boleh menerangkan kepada Yang Berhormat? Saya ingat Yang Berhormat sudah faham dengan itu saya terus kepada Yang Berhormat Seputeh yang telah mengemukakan....

Dr. Tan Seng Giaw: *[Menyampuk]*

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Yang Berhormat Kepong, cukuplah Yang Berhormat, Yang Berhormat, cukup, cukup.

Seorang Ahli: Merapu!

Dato' Haji Zulhasnan bin Rafique: Dari segi isu Projek Tebatan Banjir (Flood Mitigation Project) yang telah dikemukakan oleh Yang Berhormat, ini meliputi semua sekali yang telah saya terangkan pada hari itu dan untuk memuaskan Yang Berhormat saya akan terangkan sekali lagi, di sekitar Lembah Klang ini Yang Berhormat kita ada dua empangan yang dinamakan Klang Gate dan Empangan Batu. Daripada sebelah timur iaitu Sungai Klang yang mengalir kepada empangan Klang Gate mengalir ke pusat bandar dan dari situ oleh sebab inilah sungai yang utama, yang ada di Lembah Klang, sungai inilah kalau ada masalah-malalah banjir, sungai inilah patut kita selesaikan masalah-masalah yang tertentu.

Tadi disentuh oleh Yang Berhormat iaitu *smart tunnel* yang kontraknya telah diturunkan oleh Kementerian Kewangan, *smart tunnel* ini meliputi untuk membinakan satu *tunnel* daripada Sungai Klang dekat Ampang ke Sungai Kerayong dan *smart*

tunnel ini isu-isunya dan yang lain-lain di bawah Kementerian Kewangan, dengan itu saya tidak dapatlah memberitahu Yang Berhormat berapakah kos projek ini dan lain-lain.

Dengan itu untuk menentukan dan menyelesaikan masalah banjir di kawasan Jalan Tun Razak, Dewan Bandaraya Kuala Lumpur telah pun membangunkan dan membina tiga kolam takungan banjir, satu, Jalan Air Leleh, Air Tawar, satu di Setapak Jaya dan satu lagi di Kampung Boyan, ketiga-tiga projek ini kosnya ialah RM29 juta dan sudah pun siap, dengan itu kita dapati masalah-masalah banjir kilat di Jalan Tun Razak tidaklah kita dapati lagi .

Dan satu lagi projek di bawah Kementerian Kewangan ialah untuk membangunkan, membinakan terusan iaitu *canal* daripada Sungai Gombak kepada Kolam Batu dan satu lagi daripada Sungai Keroh kepada Taman Wahyu di Jinjang di tepi Kepong dan projek ini di dalam proses untuk menawarkan kontrak, oleh sebab itu apabila semua sekali projek-projek ini diselesaikan insya-Allah kita dapat menentukan masalah-masalah banjir, masalah banjir kilat dan yang lain-lain dapatlah di atasi dan dengan itu masalah-masalah yang lain berkaitan dengan banjir iaitu kesesakan jalan dan lain-lain dapatlah kita selesaikan.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Panjang lagi ke Yang Berhormat.

Dato' Haji Zulhasnan bin Rafique: Saya hendak pergi kepada Yang Berhormat Seputeh, Yang Berhormat Seputeh telah menyarankan tadi tentang pembabitan anggota DBKL dalam Pilihan Raya Umum ke-11. Untuk makluman Yang Berhormat, pembabitan anggota DBKL adalah untuk membantu dan menyokongkan usaha gerak kerja Suruhanjaya Pilihan Raya.

Sudah pastilah mereka dipilih berdasarkan kepada profesionalisme mereka dan neutralisme mereka tanpa memihak kepada sesiapa. Dengan itu taklimat-taklimat yang telah disarankan oleh Yang Berhormat tentang pembangunan di Kuala Lumpur itu, saya ingat tidak ada masalah. Apabila kementerian ini telah ditubuhkan, telah menentukan kita memberi taklimat-taklimat dan juga berjumpa dengan semua sekali Ahli Yang Berhormat bukan sahaja daripada Barisan Nasional tetapi juga daripada pembangkang.

Yang Berhormat-Yang Berhormat telah pun bertemu dengan Menteri minggu lepas dan telah pun mengemukakan masalah-masalah yang tertentu.

Puan Teresa Kok Suh Sim: Penjelasan. Terima kasih, Yang Berhormat. Apa yang saya maksudkan adalah dalam tempoh pilihan raya pada bulan Mac, saya *accidentally* saya melihat satu surat yang dihantar kepada semua wakil rakyat dan juga bekas wakil rakyat dan juga calon Barisan Nasional dan juga kepada semua komponen parti Barisan Nasional tetapi tidak dihantar kepada saya. Saya tidak dijemput untuk menghadiri taklimat.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Yang Berhormat bagi Seputeh. Itu tidak ada dalam belanjawan..

Puan Teresa Kok Suh Sim: Itu semasa pilihan raya, itu maksud saya.

Dato' Zulhasnan bin Rafique: Terima kasih Yang Berhormat bagi Seputeh. Saya pun tidak dapat surat Yang Berhormat sebutkan tadi itu, so saya pun keliru sedikit, mungkin Yang Berhormat boleh memberitahu dan menunjukkan surat itu kepada kita supaya kita dapat menyiasat ya. Kita pergi kepada isu nombor dua Jalan Klang Lama, membaiki jalan yang rosak. Yang Berhormat, DBKL membantu membaiki bukan sahaja jalan-jalan awam tetapi juga di atas belas kasihan ke atas orang-orang awam yang mungkin sudah membeli rumah tetapi ada masalah-masalah untuk membaiki longkang-longkang dan jalan-jalan, mereka pun menolong dan ini sesuatu yang mereka sudah buat agak lama dan kalau ada isu-isu yang tertentu Yang Berhormat hendak selesaikan, silalah tujukan kepada saya. Daripada.....

Puan Teresa Kok Suh Sim: Yang Berhormat, adakah ini bermaksud lain kali..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Seputeh.

Puan Teresa Kok Suh Sim: di kawasan tanah swasta pun kalau ada jalan yang rosak Yang Berhormat pun boleh menyuruh pegawai DBKL untuk masuk ke kawasan tanah swasta ini untuk membetulkan keadaan. Kalau ini dipersetujui saya ada banyak kes untuk dibentangkan kepada Yang Berhormat.

Dato' Zulhasnan bin Rafique: Daripada soalan itu kita tengok daripada bajet yang sedia ada dan juga daripada baki-baki premis yang ada untuk menolong orang awam, tetapi kita telah membuat kegiatan-kegiatan ini agak lama dan oleh sebab itu ada kawasan-kawasan yang telah kita lakukan, kegiatan dan gerakan ini dan juga kalau ada kawasan yang lain, silalah tujukan kepada kita.

Dari segi setingan kilang yang ada masalah yang sudah lama ada TOL yang disuruh pindah oleh sebab pembangunan terbiar, mereka ini semua sekali mendapat sagu hati. Di dalam Pelan Struktur 2020 yang sedang dibangunkan, yang sedang

diselesaikan oleh Dewan Bandaraya Kuala Lumpur, kita telah pun mengenal pasti tapak-tapak yang sesuai untuk menentukan kita dapat menggantikan tapak-tapak kilang apabila mereka dipindahkan.

Daripada aduan-aduan yang dikemukakan oleh rakyat dan juga daripada Yang Berhormat-Yang Berhormat, kita ada Hari Pelanggan pada hari Sabtu dan juga dua minggu yang lalu kita telah mengadakan satu Majlis Bertemu Rakyat yang dianjurkan oleh Biro Pengaduan Awam. Di dalam majlis itu selama tiga setengah jam, saya telah bertemu dan berbincang di atas pelbagai rungutan dan rintihan oleh rakyat. Dalam majlis itu pun Yang Berhormat-Yang Berhormat pun dijemput untuk datang tetapi di dalam majlis itu kita tidak nampak pun Yang Berhormat-Yang Berhormat dari pembangkang, kita nampak Yang Berhormat-Yang Berhormat dari Barisan Nasional yang hadir. Kalau Yang Berhormat tidak mendengar tentang hari Biro Pengaduan Awam ini, saya ingat ramai orang awam yang datang, oleh sebab itu mungkin kali yang akan datang ini kita akan menentukan Yang Berhormat mendengar tentang hal ini.

Dengan itu kita tidak ada masalah untuk menentukan rakyat datang untuk memberikan aduan-aduan, dapatlah bertemu dengan pegawai-pegawai dan anggota DBKL dan juga kita tidak ada masalah daripada pihak Yang Berhormat pembangkang untuk bertemu dengan Menteri, Timbalan Menteri yang lain.

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Tuan Pengerusi..

Puan Teresa Kok Suh Sim: Sedikit sahaja..

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukuplah Seputeh, cukup, saya tidak memberikan kebenaran. Saya gunakan Peraturan 37(3).

Tuan Haji Idris bin Haji Haron: Tuan Pengerusi, ini bukan dialog DBKL.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Cukup, cukuplah. Saya gunakan Peraturan 37(3) tidak ada lagi pertanyaan. Yang Berhormat Timbalan Menteri sila teruskan.

Dato' Zulhasnan bin Rafique: Terima kasih. Isu yang terakhir sekali ialah untuk membukakan jawatan-jawatan kepada pegawai-pegawai yang fasih dalam bahasa Cina. Kita selalu terbuka di atas isu-isu seperti ini, kalau Yang Berhormat ada aduan-aduan daripada orang-orang yang ingin menjawat jawatan-jawatan ini dan juga kalau kita ada jawatan-jawatan seperti ini yang kosong, kita akan dapat menentukan dan membuat keputusan di kemudian hari kelak.

Tuan Pengerusi, sekian sahaja jawapan daripada Kementerian Wilayah Persekutuan pada peringkat Jawatankuasa. Saya bagi pihak kementerian sekali lagi merakamkan penghargaan kepada Ahli Yang Berhormat di atas perkara-perkara yang dibangkitkan. Insya-Allah, kami di kementerian sentiasa peka kepada persekitaran di Wilayah Persekutuan, menumpukan usaha dan tenaga dalam kementerian yang baru ini, merealisasikan objektif pembangunan Malaysia yang Cemerlang, Gemilang dan Terbilang. Terima kasih.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa wang sejumlah RM46,318,547 untuk Maksud B.71 di bawah Kementerian Wilayah Persekutuan jadi sebahagian daripada Jadual hendaklah disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM46,318,547 untuk Maksud B.71 diperintahkan jadi sebahagian daripada Jadual.

Tuan Pengerusi [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Masalahnya ialah bahawa perbelanjaan sebanyak RM304,028,052 untuk Maksud P.71 yang disebutkan dalam Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 hendaklah diluluskan.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Wang sebanyak RM304,028,052 untuk Maksud P.71 diluluskan jadi sebahagian daripada Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004.

Fasal 1 hingga 2 diperintahkan jadi sebahagian daripada Rang Undang-undang.

Rang Undang-undang Perbekalan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 dan Usul Anggaran Pembangunan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 dimaklumkan kepada Majlis sekarang.

Majlis Mesyuarat bersidang semula.

[Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob] ***mempengerusikan Mesyuarat***]

Bacaan Kali Yang Ketiga

Setiausaha Parlimen Kementerian Kewangan [Dato' Dr. Hilmi bin Yahaya]:

Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan bahawa Rang Undang-undang Perbekalan (Penguntukan Semula Peruntukan Perbelanjaan) 2004 telah ditimbangkan dalam Jawatankuasa dan telah disetujui tanpa pindaan. Saya mohon mencadangkan iaitu Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Setiausaha Parlimen Kementerian Hal Ehwal Dalam Negeri [Datuk Abdul Rahman bin Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa Rang Undang-undang ini dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan sekarang.

Masalah dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Rang Undang-undang dibacakan kali yang ketiga dan diluluskan.

USUL

Dato' Dr. Hilmi bin Yahaya: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon memaklumkan iaitu Jawatankuasa telah menimbangkan Usul yang diedarkan kepadanya dan bersetuju dengan Usul itu. Seterusnya saya mencadangkan supaya Usul yang berbunyi:

BAHAWASANYA, berikutan dengan Pilihan Raya Umum Kesebelas, beberapa kementerian telah disusun semula dan dinamakan semula, beberapa kementerian baru telah diwujudkan dan satu kementerian telah dibubarkan dengan fungsi-fungsinya dipindahkan kepada kementerian-kementerian lain:

DAN BAHAWASANYA perbelanjaan pembangunan bagi maksud-maksud yang melibatkan kementerian yang disusun semula dan dinamakan semula itu serta kementerian yang dibubarkan telah diluluskan oleh Dewan ini dan diperuntukkan bagi maksud-maksud seperti yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Bajet Persekutuan, 2004:

DAN BAHAWASANYA beberapa kementerian yang disusun semula dan dinamakan semula itu perlu dikurangkan peruntukan perbelanjaannya berikutan dengan penyusunan semula fungsi-fungsinya:

DAN BAHAWASANYA amaun yang belum dibelanjakan yang berhubungan dengan kementerian yang dibubarkan dan kementerian-kementerian yang peruntukan untuknya perlu dikurangkan itu telah disekat melalui waran yang dikeluarkan oleh Menteri Kewangan di bawah seksyen 8 Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [*Akta 406*]:

DAN BAHAWASANYA menurut subseksyen 4(2) Kumpulan Wang Pembangunan 1966, pengurangan semula peruntukan perbelanjaan bagi maksud-maksud yang melibatkan kementerian-kementerian yang disusun semula dan kementerian-kementerian baru itu hanya boleh dilakukan melalui suatu Usul yang diluluskan oleh Dewan ini;

BAHAWA DEWAN INI, mengikut subseksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan bahawa jumlah wang sebanyak tiga bilion sembilan ratus enam belas juta tujuh ratus tiga puluh tiga ribu empat ratus dua ringgit (RM3,916,733,402) diperuntukkan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun kewangan 2004, bagi Maksud dan Butiran (Projek) seperti yang dinyatakan dalam ruang pertama dan kedua penyata Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Pengurangan Semula Peruntukan Perbelanjaan) Tahun 2004 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 32 Tahun 2004 dan yang disenaraikan di sebelah Maksud dan Butiran (Projek) dalam ruang kesebelas dan keduabelas penyata tersebut dan Usul ini disifatkan telah berkuat kuasa pada 27 Mac 2004.”

Datuk Abdul Rahman bin Ibrahim]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, masalahnya ialah bahawa Usul seperti mana yang dibacakan oleh Yang Berhormat Menteri Kewangan, hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan, dan disetujui.

Diputuskan,

BAHAWASANYA, berikutan dengan Pilihan Raya Umum Kesebelas, beberapa kementerian telah disusun semula

dan dinamakan semula, beberapa kementerian baru telah diwujudkan dan satu kementerian telah dibubarkan dengan fungsi-fungsinya dipindahkan kepada kementerian-kementerian lain:

DAN BAHAWASANYA perbelanjaan pembangunan bagi maksud-maksud yang melibatkan kementerian yang disusun semula dan dinamakan semula itu serta kementerian yang dibubarkan telah diluluskan oleh Dewan ini dan diperuntukkan bagi maksud-maksud seperti yang dinyatakan di bawah Maksud Pembangunan atau ("P") dalam senarai Bajet Persekutuan, 2004:

DAN BAHAWASANYA beberapa kementerian yang disusun semula dan dinamakan semula itu perlu dikurangkan peruntukan perbelanjaannya berikutan dengan penyusunan semula fungsi-fungsinya:

DAN BAHAWASANYA amaun yang belum dibelanjakan yang berhubungan dengan kementerian yang dibubarkan dan kementerian-kementerian yang peruntukan untuknya perlu dikurangkan itu telah disekat melalui waran yang dikeluarkan oleh Menteri Kewangan di bawah seksyen 8 Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966 [*Akta 406*]:

DAN BAHAWASANYA menurut subseksyen 4(2) Kumpulan Wang Pembangunan 1966, pengurangan semula peruntukan perbelanjaan bagi maksud-maksud yang melibatkan kementerian-kementerian yang disusun semula dan kementerian-kementerian baru itu hanya boleh dilakukan melalui suatu Usul yang diluluskan oleh Dewan ini;

BAHAWA DEWAN INI, mengikut subseksyen 4(3) Akta Kumpulan Wang Pembangunan 1966, membuat ketetapan bahawa jumlah wang sebanyak tiga bilion sembilan ratus enam belas juta tujuh ratus tiga puluh tiga ribu empat ratus dua ringgit (RM3,916,733,402) diperuntukkan daripada Kumpulan Wang Pembangunan bagi tahun kewangan 2004, bagi Maksud dan Butiran (Projek) seperti yang dinyatakan dalam ruang pertama dan kedua penyata Anggaran Perbelanjaan Pembangunan (Pengurangan Semula Peruntukan Perbelanjaan) Tahun 2004 yang dibentangkan sebagai Kertas Perintah 32 Tahun 2004 dan yang disenaraikan di sebelah Maksud dan Butiran (Projek) dalam ruang kesebelas dan keduabelas penyata tersebut dan Usul ini disifatkan telah berkuat kuasa pada 27 Mac 2004."

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Yusof bin Yacob]: Ahli-ahli Yang Berhormat, urusan kita pada hari ini telah selesai dan saya tangguhkan mesyuarat sehingga hari Isnin jam 10.00 pagi.

Dewan ditangguhkan pada pukul 7.25 malam.